— No hiszen, annak egy szava sem igaz. Hogy is mondjam... Ida gyakran szokott a pohár fenekére nézni — toldotta meg a gondnoknő.

Ki segít Klárinak?

Engem most már csak az érdekelt, mi lehet a gyerekek hallgatása mögött, miért nem barátkoznak V. Klárival?

Az igazi okot édesanyja mondta el. Pár évvel ezelőtt náluk vendégeskedett egy rokongyerek, akinek bozontos hajában néhány élősdit találtak. Tőle kapta el Klári. A védőnő segített, és azóta a családban ilyesmi nem fordult elő. A kis ház tiszta, a porta rendes, Klári rövidre nyírt haja is megnőtt azóta már. Csak az osztálytársai húzódnak félre tőle a tornaórákon, az órákon. A faluban az emberek az egész család háta mögött összesúgnak. Előítéletük szavára hallgatva tetves V.-éknek hívják őket, ujjal mutogatnak Klárira. Akit a falu egyszer ilyesmiért megbélyegzett, arra de könnyen ráfogják, hogy lop is!

Feri bácsi szereti Klárit, rendes lány az, mondja. Mindenkinek sokat segít.

De ki segít Klárinak?

Félénk, zárkózott, szomorú gyerek. Most nyolcadikos, varrónő szeretne lenni. Meséket olvas legszívesebben, mert abban egyenlőre jobban hisz, mint az emberekben.

GÉCZI ÉVA

RAJZ: GÖRÖG JÚLIA

Zoli ötödikes és soha nincs nyugta. Olyan, mint egy kerge kakukkosóra. Ahogy azt mondani szokták, néha rájön az ötperc, ami tíz percig tart.

Néha például az iskolát összekeveri a Vidám Parkkal. Óra alatt hintázik a széken, szünetben dodzsemezik a folyosón. Ha rászólnak, azt hiszi, hogy éppen valami elvarázsolt kastélyhoz érkezett, mert olyan arcokat vág, mint a görbetükör.

Ráadásul Zoli mostanában nem is jár a Vidám Parkba, mert túl sok intő gyűlt össze az ellenőrzőjében. Pedig reggelenként általában azzal indul el, hogy ma semmi baj nem lesz. De amint belép az iskola kapuján és meglátja a fényesen csillogó folyosókövet, azonnal korcsolyabajnoknak képzeli magát. Az a legjobb csúszás, ha éppen az osztályterem ajtajánál tud megállni, de mert ez ritkán sikerül — gyakorolnia kell. Ő legalábbis így gondolja. Nem úgy Kati néni, az osztályfőnök, aki sajnos mindig „rosszkor" lép ki a folyosóra...

Az órákon sem könnyű a helyzete. A legcsendesebb, legnyugodtabb gyerek mellé ültették, de ez sem sokat használt. Igen, az a legborzasztóbb, hogy még a tanítás alatt sincs nyugta. Igaz, ő jelentkezik a legtöbbet és azt nem lehet rá mondani, hogy rosszul vág az esze. Sőt! De ha nem őt hívják fel elsőnek, akkor megmoccan benne a kerge kakukk és azonnal locsogni kezd.

A helyzet a szünetekben a legszörnyűbb. Mert akkor a hasonlóan kergék kitalálnak valamit és Zoli persze köztük van. Például robogó tankot játszanak. Zolinak csak akkor jut az eszébe, mit ígért reggel anyunak, amikor valaki lábán átbukva elzuhan és beveri a fejét. Ilyenkor szeretné, ha az édesanyja ott lenne mellette, megvigasztalná, megsimogatná a fejét. De sajnos nem lehet ott, a fej beverésének pedig csak annyi nyoma marad, amennyit az ellenőrzőbe beírnak: „Zoli ma megint tank volt a folyosón". De ezért már nem jár simogatás.

Így romlik el estére minden, és Zoli lassan már azt sem tartja érdemesnek, hogy reggelenként fogadkozzon. Hiszen vele mindig történik valami, és azzal a kerge kakukkal egyedül úgysem tud elbánni. Hogyan lehetne ezen segíteni? Azt még ő sem tudja pontosan. Talán majd néhány év múlva, amikor a kakukknak már Zoli parancsol — s nem pedig fordítva...

Rege Sándor

Elmentünk világgá 8.

A HALLGATAG ÖREG HÖLGY

Az Öreg Hölgy már várt bennünket. Szikár termetével idestova már száz esztendeje magasodik Párizs, a csaknem nyolcmilliós város fölé. Figyeli rezdüléseit, lesi az ideérkezőket, hogy korát meghazudtolva, csélcsap nő módjára meghódítsa őket magának, és ennek a hatalmas metropolisnak. Jórészt az Ő érdeme, hogy az ideérkezők egy szempillantás alatt párizsivá válnak. Mennyi mindenről mesélhetne az Öreg Hölgy, ha valaki szóra bírná, hiszen háromszáz méter magasból nemcsak a várost, még a környékét is belátja. Büszkén szólna a pazar kőcsipkés Notre Dame-ról, a káprázatos Diadalívről, a kincseket őrző Louvre-ról, és talán féltékenyen pocskondiázná Párizs egyik legújabb, sok vitát kiváltó épületét, a Pompidou-központot.

Ha beszélni tudna... Ám az Öreg Hölgy, ahogy a párizsiak nevezik az Eiffel-tornyot, néma. Néma és türelmes. Nem zavarja az sem, hogy a közeljövőben például „merényletre" készülnek ellene: kozmetikázni fogják, a francia trikolór színeivel festik majd be.

VÍZÁGYÚK LŐTTÉK A HÁZAKAT

A toronyfestés dühödt ellenkezést váltott ki a francia főváros lakóiból, akárcsak az imént említett Pompidou-központ megépítése. Ez a hatalmas épület a régi vásárcsarnok helyén emelkedik, kívülről egy hatalmas hajóra emlékeztet. A jövő század építészetét idéző, csövekből, üvegből készült létesítményben — ahol mozgólépcsőrendszerek szállítják a látogatókat, fotocellás ajtók nyílnak-zárulnak zajtalanul — különféle kiállításokat, bemutatókat, tárlatokat rendeznek. Van itt mozi és színházterem. A lemez- és könyvtárban bárki leemelheti a polcról a kedvére valót és a párnázott falú termekben meg is hallgathatja, el is olvashatja azokat.

A művészetek eme modern temploma előtti téren, mintha csak boszszantani akarnák a francia kultúra hivatalos „apostolait", csepűrágók vertek tanyát, és különböző produkciókkal csalogatják ki a gyanútlan turisták zsebéből az amúgy is könnyen guruló centime-okat. Itt egy hipnotizőr bűvöli vállalkozó kedvű áldozatát, ott egy tűznyelő falja a lángot, amott pedig zsilettevő „művész" csócsálja „mindennapi betevő" borotvapengéjét. Akadnak persze olyanok, akiknek egy körmönfont ötlet is elég, hogy magukhoz édesgessék a pénzt. Éppen a Pompidou-központ tőszomszédságában bukkantunk egy élelmes vállalkozóra, aki Párizs levegőjét árulta — konzervdobozokba zárva — öt frankért. Úgy vették, mint a cukrot!

— Jó néhány évvel ezelőtt ez nem lett volna ilyen bomba üzlet — jegyezte meg kísérőnk, barátunk Alain, a Pif szerkesztőségi titkára. — A kutya sem vett volna párizsi levegőt, annyira szennyezett volt. Ez akkoriban rettenetes fejtörést okozott a város vezetőinek ezért kéthavonta hatalmas vízágyúkkal „lőtték", azaz mosták a műemlékeket, hogy a port, kormot letisztítsák róluk. Azóta már a legtöbb fűtőalkalmatosságot átalakították gáz- és olajtüzelésűre. Tisztul a levegő Párizs felett.

GYÁRHOZ LÁNCOLT POLGÁRMESTER

És felvirágzott egy üzletág. Persze, az ilyen „üzletemberek" még Párizsban sem élnek meg mindenütt. Az Eiffel-torony közelében levő Trocadero tér lejtős aszfaltútja a gördeszkázó gyerekek birodalma. Egyikük, Pierre Troferette mesélte, két szlalomozás között:

Rögtönzött hangverseny a Pompidou-központ előtt

Villangoujard egyik legifjabb vendége

Párizsi levegő öt frankért — konzervként

— Nemrégen feltűnt közöttünk egy férfi, hozott egy csomó gördeszkát, és három frankért bérbeadta azoknak a srácoknak, akiknek nem volt. Sehogy sem tetszett ez néhányunknak, elhatároztuk, hogy inkább kölcsönadjuk a magunkét a többieknek. Az üzlet befulladt, a férfi eltűnt, mi pedig azóta is odaadjuk a deszkáinkat azoknak, akiknek nincs. Persze, ez nem könnyű, én például csak rövid időt tölthetek itt, elég messze lakom, Levalloisban, sokat utazom, de mégis szívesen megteszem, mert megbeszéltem Parfait bácsival, és ő is így látja helyesnek.

— Ki az a Parfait bácsi?

— Nagyszerű ember, Levallois polgármestere. Egyszer a városunkban be akartak zárni egy gyárat, a munkások az utcára kerültek volna. Ő tiltakozásul az üzem bejáratához láncoltatta magát, hogy az emberek ne maradjanak állás, kenyér nélkül.

PÉNZZÉ TETT TANKÖNYVEK

Parfait Jans, Párizs elővárosának, a negyvenezer lakosú Levallois-nak kommunista polgármestere bennünket ünneplőben, a francia nemzetiszínű trikolórral feldíszítve várt.

— Tizenöt éve vagyok polgármester — mesélte. — Korábban taxisofőr voltam. Ma sem tudom, hogy mit nehezebb vezetni, egy várost vagy egy gépkocsit. Sok a gondunk, ám teendőink sorában a gyerekek sorsa foglalja el az első helyet. Mi nem szerveztünk nagy, látványos akciókat a gyerekek nemzetközi évében, esztendők óta folyamatosan dolgozunk értük. Tábort építettünk az Atlanti-óceán partján, és az olasz határ közelében. A téli szünetben sívakációra visszük őket. A szegényebb gyerekek szülei kevesebbet, a gazdagabbaké többet fizetnek ezé-

Így fürdették évekkel ezelőtt a Louvre-t is Párizsban, hogy megtisztítsák a szennyeződésektől (A szerk. archívumából)

Villangoujardban, az egykori mocsár helyén ma pompás napközis táborban sok-sok játék- és sportolási lehetőség várja a gyerekeket

kért. Az idén befejeztük városunkban egy hatalmas park építését, és végre már teljes egészében a gyerekek rendelkezésére áll a villangoujardi napközis táborunk is. Tíz éve határoztuk el, hogy létrehozzuk. Akkor vettük meg 3,5 millió frankért azt a húszhektárnyi területet, ahol ma már kétszáz gyerek játszhat, pihenhet, tanulhat, sportolhat a nyári szünetben és a tanítási időszakban is.

— A tanítás idején is?

— Igen. Iskolánk szülői értekezletén született a határozat, hogy ne szombaton, hanem szerdán legyen tanítási szünet. Ezeken a napokon autóbuszokkal viszik ki a gyerekeket a táborba.

— Mennyibe kerül ez a szülőknek?

— Évente negyven frankot fizetnek, a többi költséget városunk kommunista tanácsa vállalta.

Tíz vidám formájú faház áll a hatalmas park közepén, roppant platánok koronája nyújt árnyékot a tűző nap elől. Ki hinné, hogy a gyönyörű gyermekváros helyén egykor alattomos mocsár cuppogott? Suzy Cohen, a Francia Kommunista Párt Központi Bizottsága munkatársa szavaiból jogos büszkeség csendült ki kalauzolás közben:

— Több mint húszezer ember járult hozzá pénzzel és munkával, hogy ez a tábor elkészüljön — mondta. — Ekkora összefogásra nálunk még alig volt példa!

— Kik foglalkoznak itt a gyerekekkel?

— Miután kevés a pedagógus, elsősorban nagyobb diákok, de akad közöttük fiatal munkás is. Valamennyiüket a városi tanács szemelte ki erre a feladatra, mindannyian a Francia Kommunista Ifjúsági Szövetség tagjai. Sikerült elintéznünk,

A taxisofőrből lett polgármester: Parfait Jans ma már bizakodik: mind többet és többet tehet városa Levallois gyerekeiért

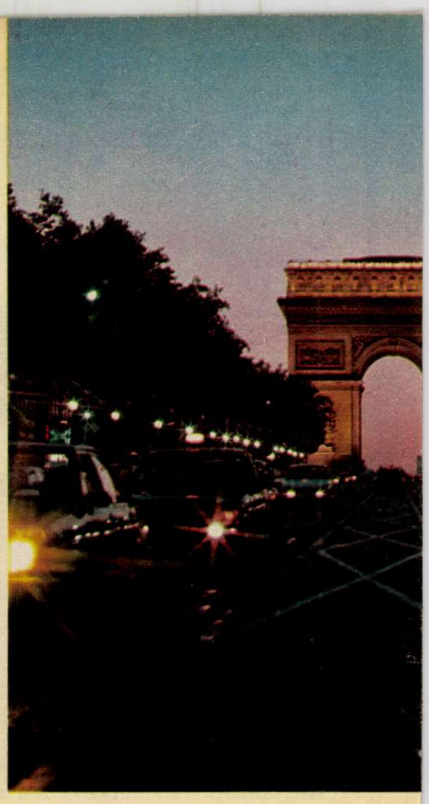

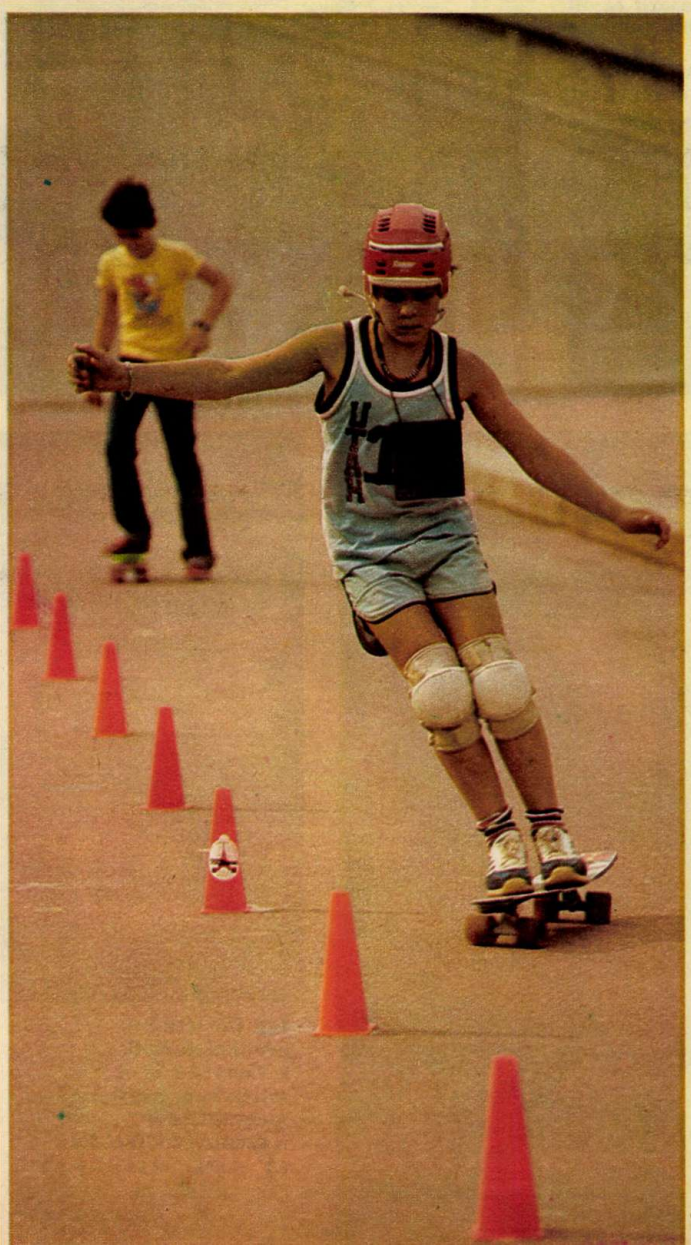

Nagyszerű „gördeszkapálya" Párizs szívében, a Trocadero-tér aszfaltlejtőjén. A legügyesebbek is elővigyázatosak, erről tanúskodik a felszerelésük

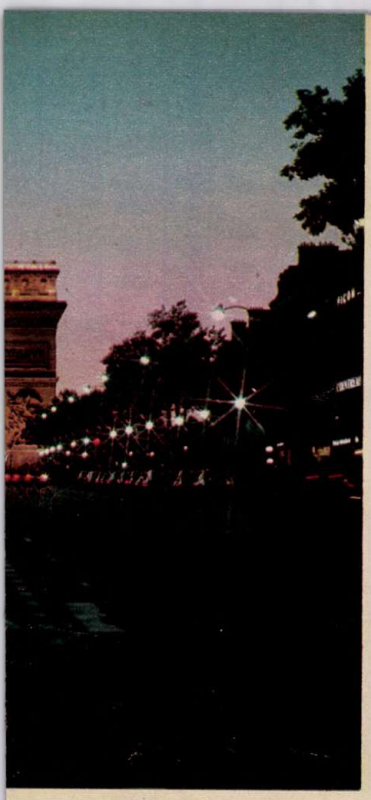

A Diadalív, Párizs egyik legszebb jelképe alkonyi fényben feledhetetlen látvány a turistáknak

A párizsi éttermek, kávézók, bisztrók éjjel-nappal zsúfoltak turistákkal, vagy éppenséggel tereferélő párizsiakkal

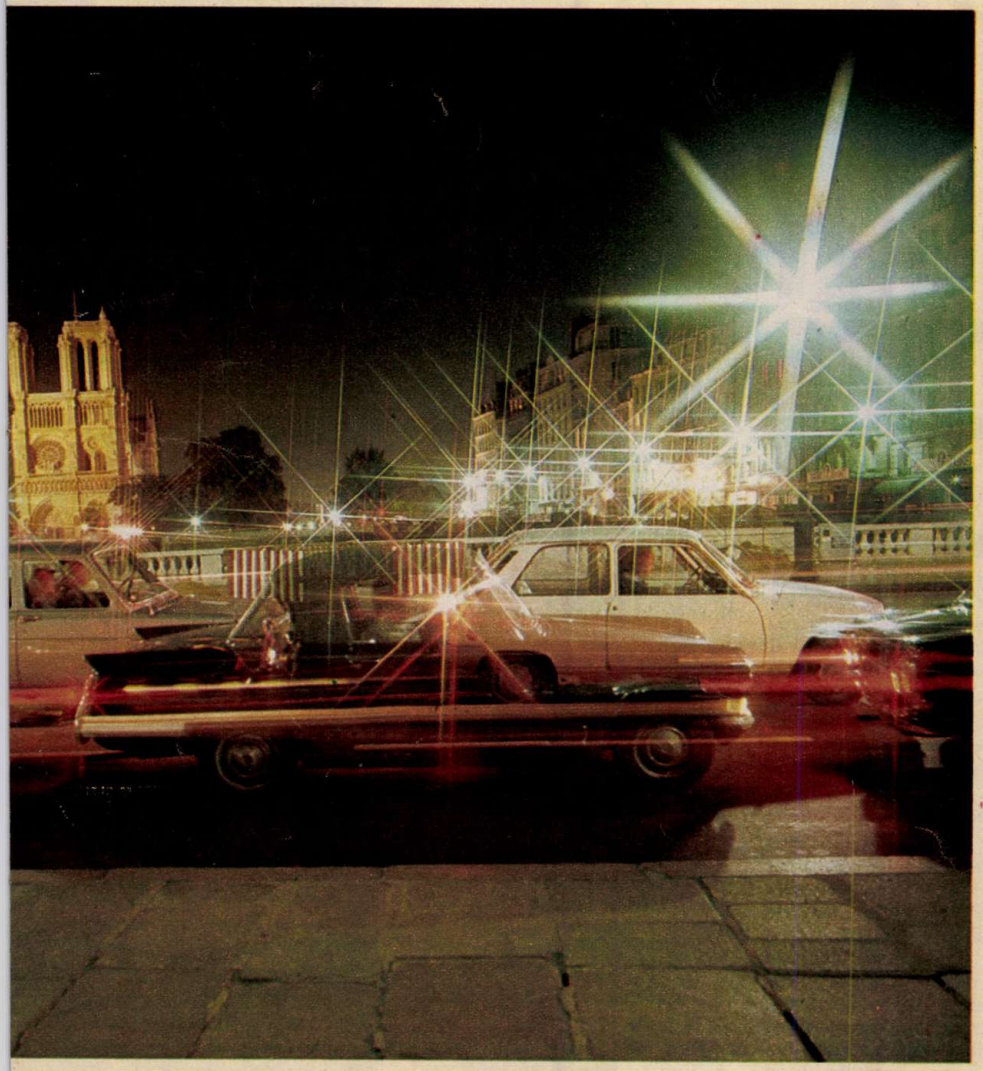

Éjszakai forgalom Párizsban. A mókás kedvű fények vidáman hancúroznak a gépkocsikkal. A háttérben a Notre Dame áll méltóságteljesen

hogy ők váltott műszakban tanuljanak, dolgozzanak. Szívesen vállalták, mondhatom, hivatásuknak tekintik ezt a munkát.

A parkban focimeccs dúlt, az egyik házban nagyszabású rejtvényverseny folyt, a másikban tanultak a gyerekek. A tankönyvek gyönyörűek, káprázatos, színes illusztrációk teszik könnyebbé a tanulást. És valamennyi könyv gondosan, szépen bekötve...

— Ennyire vigyáztok a könyveitekre? — kérdeztük Louis Gallengis-t, a csoport legnagyobb tagját.

— Igen, mert nagyon drágák. Egyik-másik harminc-negyven frank. Ezért a tanév végén el is szoktuk adni.

Suzy Cohen bólogatott mellettünk, aztán hozzátette:

— Törvényjavaslatot készítettünk elő, hogy hatszáz frank tanszersegélyt csikarjunk ki a rászorulóknak a kormánytól.

— Sokat, nagyon sokat kell még tennünk a gyerekekért — sóhajtott fel Alain, amikor már ismét Párizs felé autóztunk. — A Pif-ben is többet akarunk foglalkozni az ő életükkel, gondjaikkal. Szeretnénk felméréseket végezni, hogy pontosan megtudjuk, mi foglalkoztatja, érdekli őket, min szeretnének változtatni. Mert változtatnunk kell azon például, hogy a gyerekek ötven százaléka ne hagyja abba tanulmányait anyagi nehézségek miatt.

A távolban ismét feltűnt az Öreg Hölgy. Szálfaegyenesen tornyosult a házak fölé, őrködött a szépségen, a ragyogáson. És mintha várt is volna valamire.

Talán egy kis változásra.

Következik: Brüsszeli bombák.

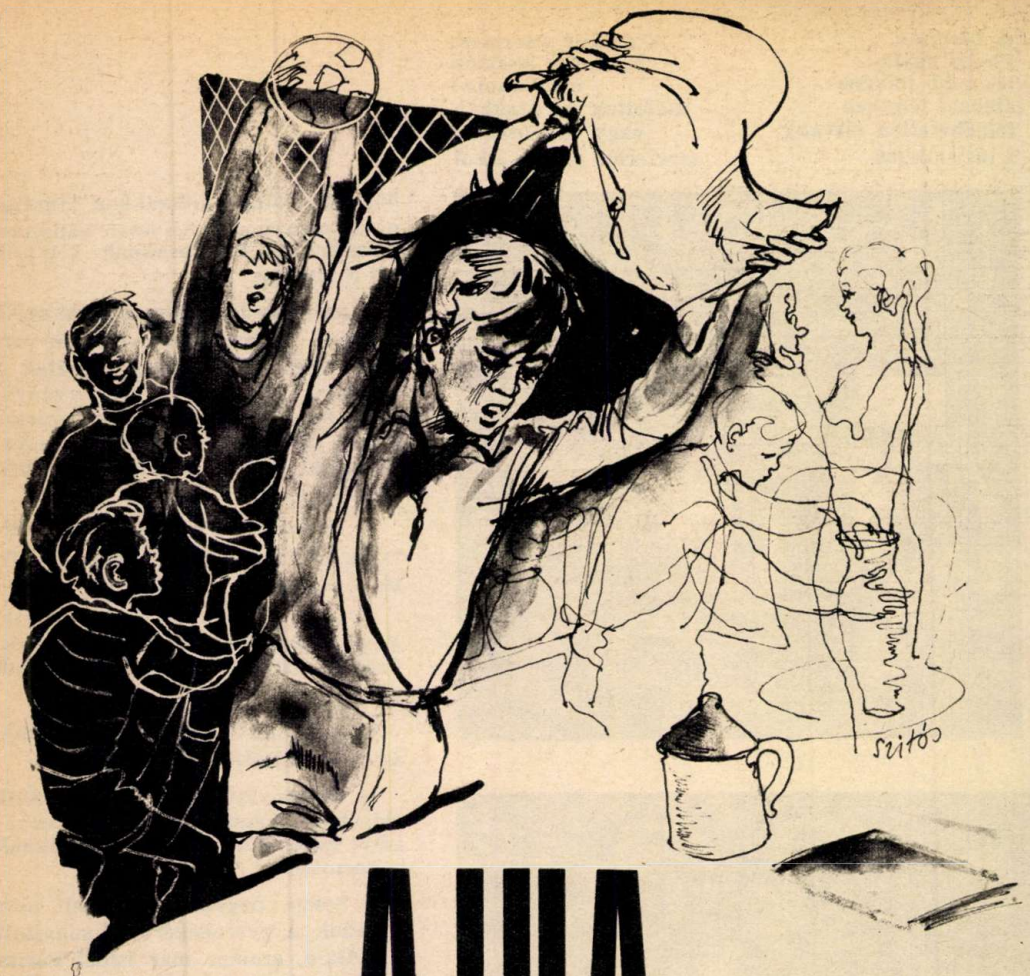

A LILA FEDÉL

Úgy kezdődött, hogy Sulyok Ferit elcsalta a barátja, Olasz Tamás az úttörőház kerámia szakkörébe.

– Elhoztam a barátomat, mert unatkozott – mondta Tamás a szakkörvezetőnek.

A többiek jól megnézték Ferit, a szakkörvezető pedig elétett az asztalra egy darab agyagot. Feri jobbra-balra leskelődött, mit csinálnak a többiek. Aztán ő is nekikezdett. Először hurkákat gyúrt, azokat egymásra helyezte, míg az egésznek valami bögreformája nem lett.

Telt az idő. A többi gyerek keze nyomán is különböző figurák alakultak.

Feri csak gyúrta tovább a keskeny hurkákat, rakta körbe-körbe. A bögre már akkora volt, mint egy söröskorsó. Fület is formált a korsónak.

– Csinálj neki fedelet is!

Feri kicsit összerezzent a határozott, de kedves hangra. Amikor meglátta, hogy a szakkörvezető áll a háta mögött, valami megmagyarázhatatlan, de kellemes remegést érzett. Belenézett a szakállas ember szemébe és máris tudta, „tetszik neki a korsó!"

Jó négy hét telhetett el azóta, hogy Ferit a barátja elcsalta a szakkörbe. Azóta felé sem ment. Pedig ma a szakkörvezető elküldte neki a korsót, kiégetve, mázazva, sőt, még üzent is Tamással:

– Mondd meg a barátodnak, hogy van érzéke a kerámiához. Szívesen látom, jöjjön bármikor.

Amikor Feri egyedül maradt a korsóval, dühös volt, hogy a szép fehér cserépedény fedelét lilára festette valaki. Este már majdnem elaludt, amikor a polcon pattant egyet a korsó. Leemelte és a füléhez tartotta. Csodálkozva hallotta, hogy most a lila fedél pattan. Nem tudhatta, hogy égetés után hetekig pattog a cserépedény.

És milyen határozott, csengő hangon! Mintha a szakállas mondaná: Csinálj újat, gyere, várlak!

„Még hogy én minden héten három órát üljek az úttörőházban... És hogy pont kettőre ott legyek!?"

A lila fedél vékony, csengő hangon pattogott tovább.

„Holnap mégis el kellene menni..."

Na, nem! A srácok kint lesznek a pályán, focizni fogunk!

Halkan és élesen pattogott a lila fedél, néha mélyebb, melegebb hangon megszólalt a korsó is.

„És a többiek a múltkor is milyen sokáig ott maradtak, késő estig gyúrták, simogatták az agyagot."

A korsó egyre, újra pattant, követelőzött, de melegebb lett a hangja. Feri felugrott, lámpát gyújtott és kispárnáját ráborította a korsóra.

– Csönd legyen! Mondtam, hogy foci lesz...

Kint már régen nem jártak a buszok, magnó se szólt sehol. Idebent halkabban, de egyre szebben pattogott a lila fedél...

Gebri Antal

NEOTON FAMÍLIA

A diszkó hangvételt képviselő Neoton-família törekvését az együttes szóvivője, Fábián Éva így fogalmazta meg: „Úgy szeretnénk ötvözni az európai és az amerikai diszkóhagyományokat, hogy eredeti, az együttesre jellemző stúdióhangzás jöjjön létre." Stílusukat popkörökben az angol sound szó (jelentése hang, hangzás, ejtsd: szaund) használatával Neoton-soundnak hívják.

A közelmúltban több lemezfelvételük készült. A Magyar Hanglemezgyártó Vállalat – indiai megrendelésre – olyan nagylemezt készített, amelyen Neotonék világslágereket adnak elő angolul. A lemezen Kovács Kati, valamint a Kati és a kerek perec együttes is szerepel. A dalokat a megrendelő állította össze, az indiaiak – és persze a világ több millió fiatalja – körében népszerű Boney M., Abba, Donna Summer és La Bionda számokból.

Ugyancsak lemezfelvétellel és a „famíliával" kapcsolatos hír: a Napraforgó című nagylemezük angolul is megjelenik Sunflower címmel.

Természetesen énekelnek itthon is, közönség előtt a Fővárosi Művelődési Házban, a Várban. Az ősz folyamán Bulgáriába, Szófiába utaztak, ahol 30–35 perces showműsort adtak a Napraforgó lemez dalaiból.

G. É.

FOTÓ: GAÁL ZOLTÁN

PAJTÁS
KEDVES
ISMERŐS

Segítő

LÁNYOK ROVATA

JELIGÉRE ELMONDHATOD

PIROS ROZSA: Amióta megérkezett a leveled (ritka ám a fiúlevél!), centiméterrel szaladgálok az utcán, és mérem a lányokat. Sajnos, nagyon sok köztük a szőke és 150 centiméteres. Melyik a te eltűnt szerelmed? En hiába keresem, most már te is próbáld meg. Hátha utóléred, hiszen azt írod, „lassú a járása". Én pedig soha nem láttam őt. **MIT TEGYEK?:** Már százszor is mondtam, hogy ne szólj annak a fiúnak. Mit is mondhatnál? „Tetszel nekem, járj velem"? **SZIRTAKI:** Megkérdeztem a szerkesztőség többi tagját is. Senkinek se tetszene, ha a hetedikes húga vagy kislánya mindennap este kilenc után járna haza. Ebben az ügyben bizony nem támogatunk! **TANACSTALAN:** Barátkozz mind a kettővel, miért lenne ez baj? Csak akkor kell választanod, ha maholnap férjhez akarsz menni. De talán nyolcadikos létedre, nem ez van napirenden. **SZOMORÚ LÁNY:** Ahogy néz rád, az semmit se mond neked? Többet jelenthet, mint egy nagy „duma"! **STER:** Nem tudod a nevét, nem tudod a címét, mi pedig ke-

A NIKOTIN — MÉREG!

Sokan mondták már neked, hogy méreg a nikotin, figyelj ide is egy kicsit.
Ha növényvédő szerként használják, halálfejes címkét ragasztanak rá.
A dohányzás alkalmával a dohányzó a nikotin égési gőzeit leheli be. A dohány izzásakor a nikotin 35 százaléka elég, 40 százaléka eloszlik a levegőben, a szívás nélkül keletkezett füstben. Amikor a cigarettából szippantanak, a parázs felől elinduló füst még 25 százalék nikotint tartalmaz. Útközben azonban jelentős része a cigaretta dohányán lecsapódik. A sok összegyűlt nikotin így elsősorban a cigaretta hideg csonkjában — csikkjében — szaporodik fel, ott, ahol az utolsó szippantásoknál a cigaretta végéhez érnek.
A dohányzás egészségkárosító hatása elsősorban abban áll, hogy a nikotint, amely sejtölő méreg — bejuttatja a szervezetbe.
Meg se próbáld a dohányzást!

KÖSSÜNK HOZZÁ!

A kinőtt mellény oldalát bontsuk szét és hozzá illő színű fonalból kössünk pántokat hozzá, vagy még egyszerűbb, ha 4—5 sor kispálcával körülhorgoljuk. Ha a kinőtt nadrág nem szűk, csak rövid, akkor egyszerűen 2 kötött patent pánt segítségével lehet belőle térdnadrág. Anyuka szoknyájából nagyon egyszerűen lehet kötényruha, ha a hátán mért vállszélességnek megfelelő (kb. 36—38 cm) szélességű téglalapot kötünk hozzá patent kötéssel. A nyakkivágáshoz a fejbőségnek megfelelő méretű kört kötünk a téglalap közepébe. Ezt a kört a végén szegjük be egy keskeny külön megkötött pánttal és ugyanígy a téglalap oldalaira is kössünk 1—1 pántot. A téglalap hossza attól függ, hogy az anyuka szoknyája milyen hosszú kötött kiegészítést kíván. Lehet rövidebb a kötött rész, mint a rajzon, de lehet hosszabb is. A keskeny öv lehet a szoknya anyagából, de lehet idegen színből is, lényege, hogy kétszer érje körül a derekat.
A rövid szoknya derekára nagyon divatos a szoros patent kötésű derékrész, hozzá illő színű fonalból, ebbe sodrott zsinórt fűzhetünk, vagy keskeny bőrövvel viselhetjük.

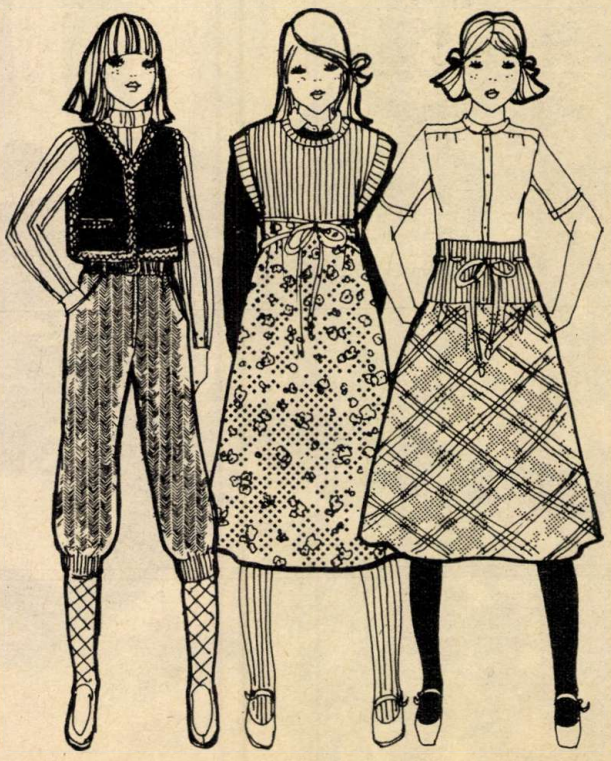

ressük meg? Jó vagy! Gondolkodni nem kellene? **EDIT:** Ha megígérjük, akkor sem tudunk csókot tanítani. Várj türelmesen egy-két évig, majd megtanulod nélkülünk is. **BUJKÁLÁS:** Féltenek a szüleid, mert szeretnek, tehát igazuk van. Neked is igazad van, ha találkozni akarsz azzal a fiúval, aki tetszik neked. Hogy összhangban légy a szüleiddel — nem mi —, csak te segíthetsz! **A SZÍV HANGJA:** Orosz órán fogta a kezed az az aranyos? Kedves esemény, de talán óra alatt a tanárra kellene figyelni. Erről mit mond a szíved? **10 — 13:** Jó lenne, ha nem ugrasztanád össze jó szüleidet annak a fiúnak a szüleivel. Igen, leginkább hallgass az anyukádra! **KÉT KÖNNYCSEPP:** Aggteleken is van iskola, ha ott lakik, abba jár. Írj neki! **FEKETE SZEGFŰ:** Ez kedves kis szerelem. Őrizd meg a szépségét! Ha odaállsz eléje és megtoldod az érzésedet valamilyen rossz szöveggel, talán mindent elrontasz. Írjatok még!

Csöszke

RONGYIKA

Csak rongymaradékok kellenek ezekhez a kedves figurákhoz. Attól függően, hogy milyen nagyságúra akarod a figurát, készíts két hurkát vattával kitömve: ebből lesz a baba keze és a lába is. A fejet is lehet rongyból, vagy rossz zoknikból összeállítani, a hajat szőrdarabból vagy fonalból varrd a fejre: a szemet, orrot, szájat hímezni vagy rajzolni is lehet. A fejet és a két hurkát egy másik rongycsík segítségével varrd össze, és tetszés szerint öltöztesd fel a babát. Ha azt akarod, hogy a baba mozdulatai állíthatók legyenek, akkor a két hurkába megfelelő hosszúságú drótot helyezz el. Jó szórakozást!

NYAKLÁNC — GOMBOKBÓL

LÓ A NEGYEDIKEN

– Egy gyönyörű lovat szeretnék! – írta a három kívánság egyikeként egy óbudai kislány. És én már láttam is a „fekete indián lányt", amint végigvágtat a sziklás, bokros mezőn, majd erős rántással megállítja ágaskodó paripáját és egy mókus könnyedségével lelibben a földre.

Becsengettem. Az ajtóban az „indián lány", Weiszenburger Mónika jelent meg, s úgy nézett rám, az idegenre, mintha máris kiásná a csatabárdot.

– Mit csinálnál az igazi lóval, ha adnék neked egyet?

– Hát... én lennék a legboldogabb ember a világon. Magam gondoznám, levinném néha sétálni a térre, legelni a parkba, felülnék a hátára, és vágtatnék, mint a rézbőrű harcosok.

– Tudod-e, hogyan élnek az indiánok?

– Hát ahogy az Ezüst tó kincsében, meg az Olajkirályban. És láttam Gojko Mitič filmjét is... Ezért kellene nekem még indián ruha, cipő fegyver, sátor és nyíl.

Mónika egy toronyház negyedik emeletén lakik. Ha megkapná a lovat és az indián felszerelést, attól tartok, más másnap így sóhajtana: „Hajaj, én nem ilyen lovat akartam."

Jó tündér nem vagyok, lovat nem vittem Óbudára, de gazdagabb vagyok egy értesüléssel: Mónika imádja az indiánregényeket.

MAJD A FIÚK!

A lányokat — óh, bocsánat —, a hölgyeket folyton bámulni kell! Hol itt, hol ott hirdetnek egy-egy divatbemutatót, aztán odatódul a sok nép és lesik az egyszálbélű manekeneken, hogy hol hordjuk az idén az övet, a fodrot, hol vágjuk fel a szoknyát, a vállon van-e a váll, vagy a könyöknél. Néha mi, fiúk is végiglibeghetünk a „deszkákon" — ki figyel oda. Hát most mi jövünk — fiúk! Majd megmutatjuk, mi is tudunk olyan divatot csinálni, hogy figyeljenek ránk.

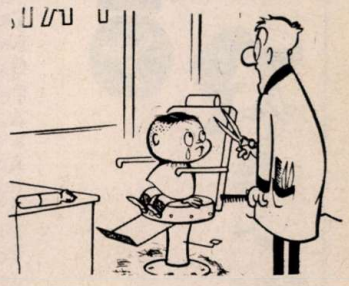

„Azt az elején azért megmondhattad volna, hogy te kislány vagy!"

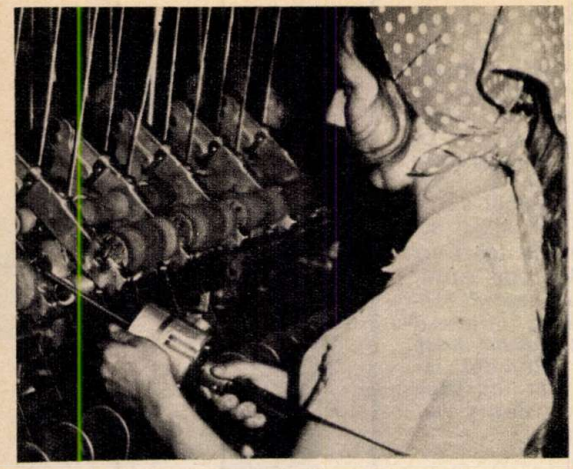

Háromműszakos gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó, illetve szövő szakmára szerződtetünk lányokat ipari tanulónak. Azokat, akik az 1980-as tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől és az eltöltött időtől függően 910—1120 Ft között mozog. Az utolsó félévben teljesítménybért kaptok.

Kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásainkat modern leányszállónkban helyezzük el.

A jelentkezés: levélben „Ipari tanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek
Budai Gyára
Személyzeti Osztály
Budapest XI.,
Hauszmann A. u. 20.
Levélcím:
1502 Budapest,
Pf. 43.

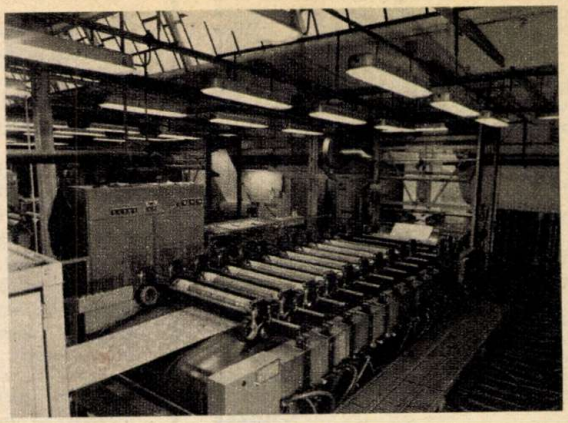

JÓ KERESETI LEHETŐSÉGET BIZTOSÍTÓ SZAKMÁT AJÁNLUNK FIÚKNAK!

A Budaprint Pamutnyomóipari Vállalat felvesz 8. osztályt végzett fiúkat 16 éves korig

TEXTILNYOMÓ SZAKMUNKÁSTANULÓNAK

A tanulmányi ösztöndíjon felül (160—600 Ft), a vidéki tanulók havi 500,— Ft különélési pótlékot, a budapestiek havi 450,— Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak. Vidéki tanulóink részére **KOLLÉGIUMI** ELHELYEZÉST biztosítunk. Elsőéves tanulóink 1500,— Ft értékű ruházkodási segélyt kapnak. Az elméleti oktatás Budapest legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás a vállalat gyáraiban folyik.

Jó tanulóink továbbtanulását támogatjuk!

Érdeklődésre részletes tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet a

Pamutnyomóipari Vállalat
Személyzeti és Oktatási
Főosztályán
Budapest,
III., Fényes Adolf u. 19—21. 1036
Telefon: 687-834

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat, fiúkat felveszünk az 1980/81-es tanévre fonó, szövő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 16 év
Tanulóidő: 3 év
Társadalmi ösztöndíj: 500,— Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550,— Ft
Ösztöndíj kiegészítés: 190,— Ft

Teljes ellátást havi 210,— Ft-ért kaptok. A kollégiumi elhelyezés, a tankönyv és a munkaruha díjmentes.

Az utolsó félévben a 4-es, 5-ös tanulók teljesítménybérben dolgoznak.

A szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—4000,— Ft

Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4-ig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV Magyar Pamutipar Személyzeti és Oktatási Osztály, **Budapest,** Erkel u. 30. 1046
Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék

BÉLYEG

FÖLDES VILMOS RAJZAI

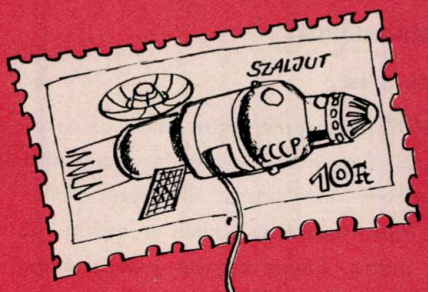

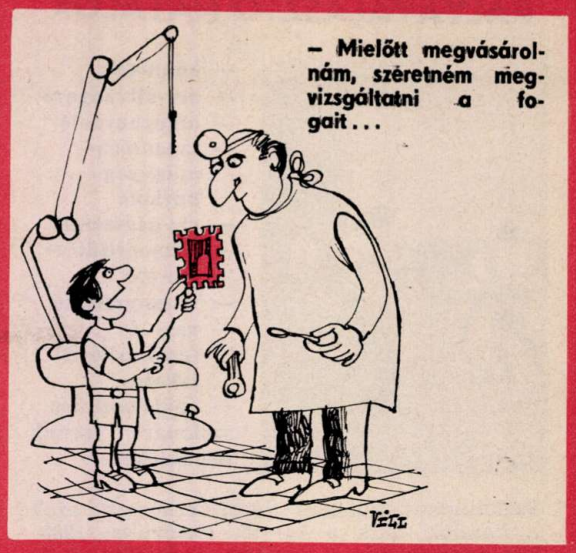

– Mielőtt megvásárolnám, szeretném megvizsgáltatni a fogait...

ÁLMODOZÁS

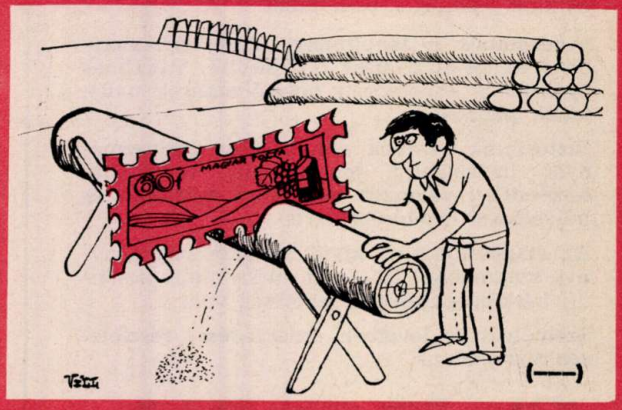

(—)

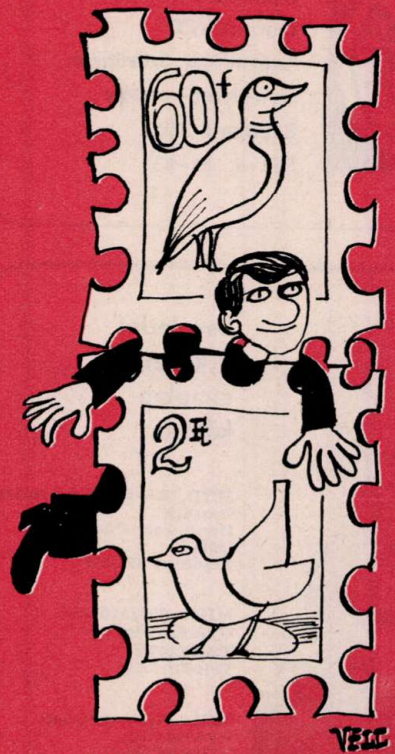

A BÉLYEGGYŰJTÉS RABJA

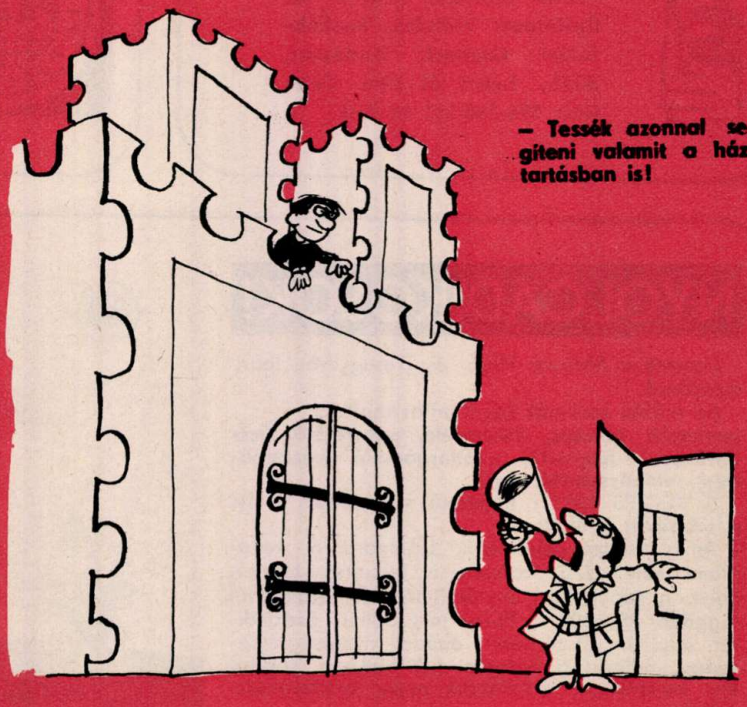

– Tessék azonnal segíteni valamit a háztartásban is!

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK

— **kőműves,**
— **ács-állványozó**
— **hidegburkoló**
— **fapadlózó-műanyag-burkoló**
— **víz-gázszerelő**
— **központifűtés-szerelő**
— **villanyszerelő**
— **vas- és fémszerkezeti lakatos**
— **épületasztalos szakmára várunk benneteket.**

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1980-ban betöltik és a 8. osztályt elvégezték, illetve, akik jelenleg 8.-os tanulók.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont és teljes ellátást biztosítunk. Tanulmányaitokhoz szakképzett nevelő tanárok nyújtanak segítséget.

Biztosítunk továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, valamint különböző sportolási és művelődési lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamenynyi szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is lehetőség van.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Főv. 3. sz. Építőipari Vállalat, Szakoktatási Csoport, Budapest, XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300/161 mellék.

GYERE AZ ANGYALFÖLDI SZÖVŐGYÁRBA!

1980/81-es tanévre a 14. életévet betöltött és általános iskolát végzett LÁNYOKAT **szövőnek,** FIÚKAT **villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft társadalmi, ezen kívül az iskolai eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj. Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Az üzemi gyakorlat idején a gyárban 3 Ft-ért ebédet adunk. Évente egyszer kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga letétele után **a kereseti lehetőség szövő munkakörben 5% szakmunkáspótlékkal 2800—4000 Ft.** A többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat kivételével bármely munkanapon 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk
Cím: PATEX
Angyalföldi Szövőgyár
személyzeti osztály
Budapest XIII.,
Fáy u. 81—83.

NYOLCADIKOSOK!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba ipari tanulónak.

Az alábbi szakmák közül választhattok: **szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ács-állványozó, hegesztő, gépiforgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.**

A KÉPZÉS IDEJE: **hegesztő szakmában 2 év, a többiben 3 év.**

Amíg tanulsz, biztosítjuk számodra a kollégiumi elhelyezést, korszerűen felszerelt tanműhelyt, a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250—500,— Ft-ig társadalmi ösztöndíjat, napi 3,— Ft térítésért ebédet, nyereségrészesedést, üdülést a balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

Szakmunkásvizsga után továbbtanulhatsz, munkába álláskor 1500—2000,— Ft juttatást kapsz, modern munkásszálláson helyezünk el és jó kereseti lehetőséged lesz.

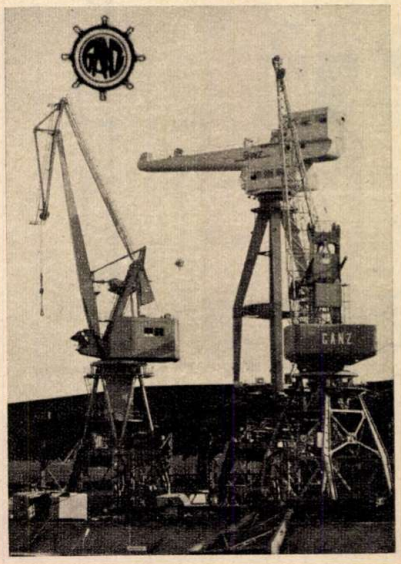

Leveledet a következő címekre küldd:

MHD. Központi Oktatási Osztály
Budapest, Váci út 202. 1904
Telefon: 401-562

MHD. Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred
Telefon: 53

MHD. Balatonfüredi Gyáregység
Balatonfüred
Telefon: 525

MHD. Váci Gyáregység
Vác, Derecskei dűlő
Telefon: 223

MELYIK SZAKMÁT VÁLASZTOD?

Jelentkezzetek szakmunkástanulónak a 31. sz. Állami Építőipari Vállalatnál! A budapesti és a vidéki szakmunkásképző intézetekben vállalatunk részére az alábbi szakmákban képeznek szakmunkásokat: kőműves, ács-állványozó, vasbetonkészítő, festő-mázoló-tapétázó, hidegburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos, villanyszerelő, építőgép-szerelő és épületasztalos, csőhálózat- és berendezésszerelő.

Szívesen látjuk azok jelentkezését is, akik rokonszakmákban a túljelentkezés miatt nem nyertek középiskolai felvételt.

JUTTATÁSAINK: **téli, nyári munkaruha, ösztöndíj kiegészítés, társadalmi ösztöndíj, tanulmányi ösztöndíj, sportolási, üdülési lehetőség, minden héten szabad szombat, kedvezményes étkezés.**

OTTHONELHELYEZÉS: Budapest, IV. ker., XI. ker., XIV. ker., XIX. ker., Kazincbarcika, Pilisvörösvár.

JELENTKEZNI LEHET: személyesen, levélben, vagy jelentkezési lap elküldésével.

31. sz. Állami Építőipari Vállalat
1364 Budapest V., Petőfi Sándor u. 7.
Telefon: 176-672.

ÁE 31 V

JELENTKEZZETEK!

Korszerűen felszerelt tanműhelyekkel várjuk az általános iskolák 8. osztályát végzett, és a középiskolában érettségizett fiúkat. Képzés az iskolai végzettségnek megfelelően 3, illetve 2 év. **Ez idő alatt nemcsak tanulmányi ösztöndíjat, hanem havonta 250,— Ft társadalmi ösztöndíjat is adunk.** Vidéki tanulóink számára a bentlakásos tanulóotthoni elhelyezést biztosítunk.

Budapest egyik legszebb sporttelepén sportolási, klubhelyiségünkben szórakozási lehetőségek állnak rendelkezésre. A szakmunkásvizsga után kedvező kereseti feltételeket és szociális ellátást nyújtunk. **Munkásszállóval, balatoni, dunai és hegyvidéki üdülővel rendelkezünk.** Minden második szombat szabad!

JELENTKEZÉSETEKET VÁRJUK! Amikor az iskolában a „Továbbtanulási jelentkezési lap"-ot kitöltitek, feltétlenül írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek felvételre, és egyúttal személyesen vagy levélben keressétek meg Tanműhelyünket.

Címe: **Budapest VI., Weiner Leó u. 7. 1065. Tel.: 126-011.**

Jelentkezzetek villanyszerelő tanulónak a BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEKHEZ!

BUDAPESTI ELMŰ 1893 ELEKTROMOS MŰVEK 1132. XIII. VÁCI-ÚT 72-74.

VÁLASZD A FONÓ, SZÖVŐ SZAKMÁT!

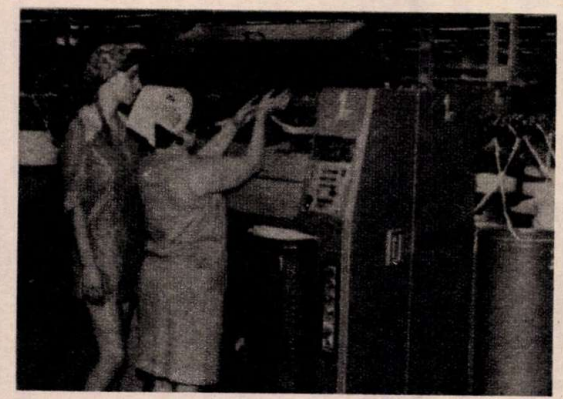

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat felveszünk az 1980/81. tanévre.

fonó, szövő, kötő-hurkoló
szakmunkástanulónak — 16 éves korig.

Képzési idő: 3 év
Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől függően —, a fonó, szövő szakmunkástanulóknak 350—560,— Ft, a kötő-hurkoló szakmunkástanulóknak 150—550,— Ft.

JUTTATÁSOK:
Az ösztöndíjon kívül, vidékieknek havi 500, — Ft, budapestieknek havi 450,— Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk.
(Az összes pénzbeli juttatás a fonó, szövő tanulóknak havi 850—1060,— Ft, a kötő-hurkoló tanulóknak 650—1050,— Ft.)
Ezen kívül a gyárunk mellett lévő szakmunkástanuló otthonunkban elhelyezést, napi háromszori étkezést — munkaszüneti napokon is — havi 210,— Ft-ért biztosítunk.
Tankönyvről az iskola, munkaruháról, iskolaköpenyről, füzetcsomagról a gyár térítésmentesen gondoskodik.
Továbbtanulásra az üzemi szakközépiskolában és területi gimnáziumban van lehetőség.
Jelentkezni lehet: személyesen vagy írásban.

BUDAPRINT BUDAPEST

Levélre részletes tájékoztatót küldünk. A gyár címe: PNYV. Kelenföldi Textilgyár Személyzeti Oktatási Osztály, Budapest XI., Budafoki út 111—113. 1502. Telefon: 868-955/191 mellék.

Az autót ma már nem tekinthetjük egyszerűen technikai találmánynak, hiszen jócskán átalakította életünket.

Gondoljuk meg: a világ ipari termelésének negyven százaléka szolgálja az autógyártást.

A gépkocsi rohamos fejlődésében, tökéletesítésében, térhódításában a versenyek játszották a főszerepet.

Az autózás története nem más, mint versenyek története.

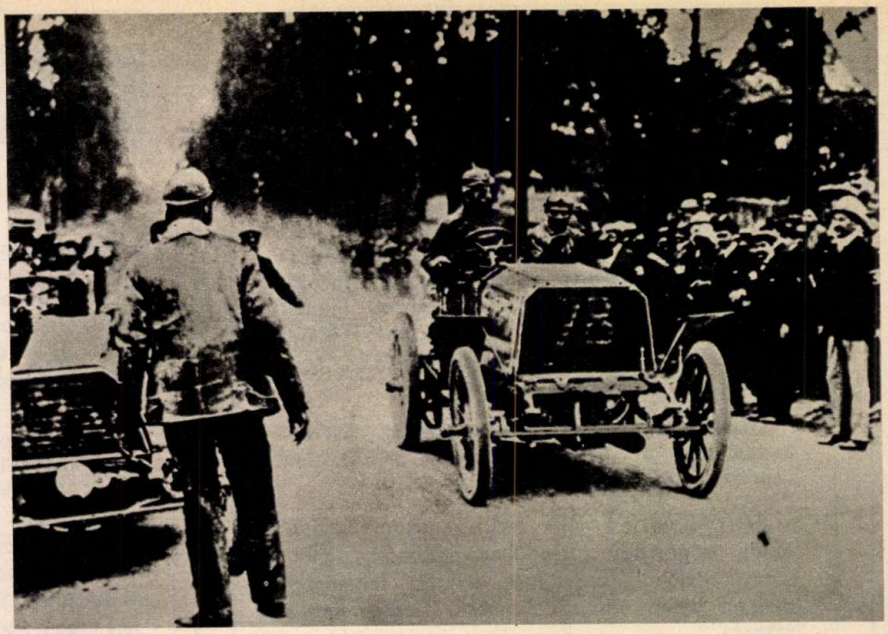

AZ ELSŐ

Az első hosszabb, 180 kilométeres autós túrát tehát egy asszony, **Martha Benz** tette meg. Az igazság kedvéért tegyük hozzá, hogy benzinmotor hajtású automobilon. Benz első autójának megjelenése előtt ugyanis már az 1830-as évektől kezdődően főleg Angliában igen szép fejlődést mutattak a gőzkocsik, annak ellenére, hogy megtervezőjük, **Cugnot** francia (1770) volt. És nehéz lenne megmondani, milyen tökélyre jutottak volna ezek a szerkezetek, ha a tervezők és vállalkozók kezét hosszú évtizedekre nem bénítja meg az a vaskalapos, rövidlátásról tanúskodó rendelet, amely szerint Angliában minden motorkocsi előtt kilencven méterrel egy vörös zászlós embernek kell haladnia, hogy a járókelőket figyelmeztesse a veszedelemre. Hatvan évig volt érvényben ez a buta törvény.

LEVEGŐVEL, GŐZZEL PEDÁLLAL, BENZINNEL

Így aztán, amikor 1894-ben Párizsban a Petit Journal 5000 aranyfrankos díja rajthoz szólította a résztvevőket, a világ első autóversenyén csak német és francia versenyzők indultak. A versenykiírás egyúttal tartalmazta az első olyan szabályt, azaz: FORMULÁT, amely az évtizedek során elvezetett a Formula (az-az Forma) I., II., III., stb.-ig. De lássuk ezt az első formulát: **„A verseny nyitva áll minden olyan ló nélküli kocsi előtt, amelynek üzeme nem veszélyes, vezetője által biztonságosan irányítható, és nem kerül sokba."** A verseny távja Párizs—Rouen, 126 km, a maximált idő 8 és fél óra. Legkésőbb ennyi idő alatt kell célba érni.

Még a múlt század utolsó éveiben vagyunk, de az érdeklődés óriási. Százkét kocsi nevezett be! Volt közöttük sűrített levegővel működő, sőt pedállal hajtott szerkezet is a gőzkocsik és a benzinmotoros járművek mellett. Nem lehet azt mondani, hogy az a jármű, amelyet ma autónak nevezünk, egy csapásra

A „hőskor" gépkocsijai még szoros versenyt vívtak — a lovaskocsikkal

Az első Grand Prix győztesei: Panhard és Levassor urak

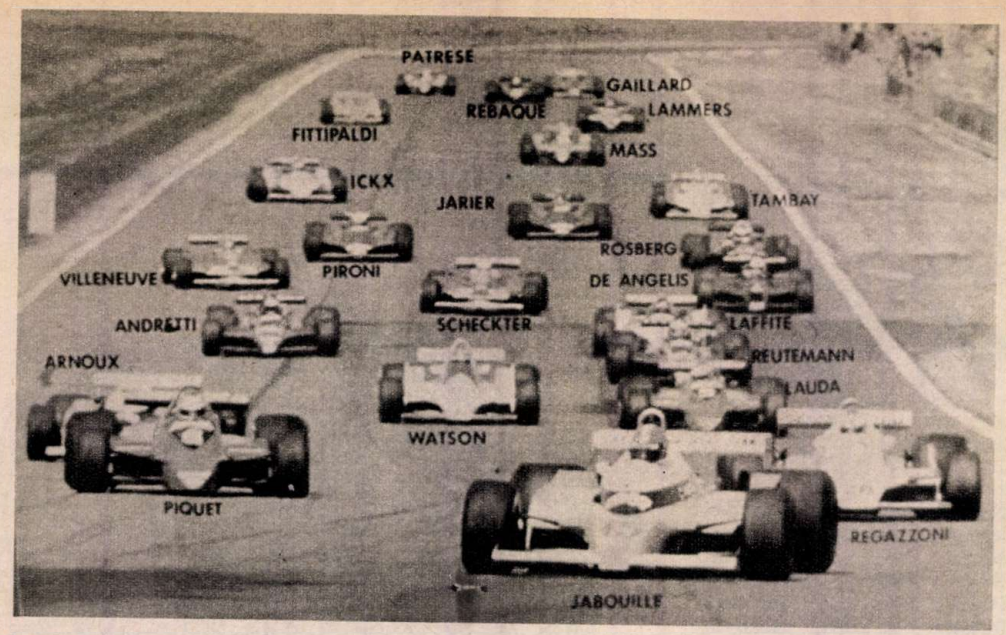

A „LÓ NÉLKÜLI KOCSITÓL" A FORMA I-IG 3.

És íme így fest egy mai Forma I-es futam rajtja. Mintha egy kicsit megváltoztak volna a versengő „márkák"

GRAND PRIX

meghódította a világot. Még csak ezt az első komoly versenyt sem nyerte meg!

Az előzetes próbák alapján végül is 26 gépezet indulását engedélyezte a zsüri, és közülük 21 rajthoz ist állt reggel nyolc órakor a Porte Maillotnál. A rouen-i célba pedig **de Dion** gőzkocsija ért be elsőnek.

Az első díjat azonban mégsem ő nyerte el. Mert itt jött a formula: „... biztonságosan irányítható stb." A bírálók pedig igen kedvezőtlenül ítélték meg de Dion kocsijának jövőjét: **„Nehézkes és nehezen irányítható, kéttonnás monstrum. Ezen a rövid távon nyolcszáz (!) liter vizet fogyasztott és üzemeltetéséhez még egy külön fűtő is kell..."**

Az első díjat így **Panhard** és **Levassor,** illetve **Peugeot** uraknak ítélték oda, akiknek kocsija a **Daimler** által Württembergben gyártott motorral üzemelt.

Közbevetőleg jegyezzük meg, a gőzkocsi fűtőjének nevéből (franciául: chauffeur) származik a sofőr (gépkocsivezető) szó is.

ISMERŐS NEVEK

Nem volt azonban messze az az idő, amikor a kiváló francia konstruktőrök már saját motorral jelentkeztek. Közben persze folyt a vita a motor elhelyezéséről. Eddig az autók leginkább valóban egy „ló nélküli kocsira" hasonlítottak, egy hintóra, amelyből kifogták a lovakat, és valahová alulra felszereltek egy motort. 1890-ben kezdett vitatkozni Peugeot és Panhard arról, hogy elöl vagy hátul legyen a motor. Peugeot szerint elöl, Panhard szerint hátul. Aztán megcsinálták a saját kocsijukat és éppen fordítva tették: Peugeot hátra, Panhard előre szerelte a motort. Előre — az autó történetében először. Úgy látszik, bevált.

Néhány évtizeddel mindezek előtt egy „őrült" amerikai, **Charles Goodyear,** miután előbb ragacsos fekete masszából készített gumicsizmákkal és köpenyekkel árasztotta el a gyanútlan embereket, végül mégiscsak feltalálta a nyersgumi (kaucsuk) vulkanizálásának, magyarán: megmunkálhatóságának módját. Aztán egy nyughatatlan ír, **John Boyd Dunlop** kitalálta, hogyan lehet levegővel töltött gumiabroncsot szerelni egy kerékre. Goodyear utódai 1898-ban meg is alapították az első autógumigyártó vállalkozásukat. De az a valóban vállalkozó szellemű ember, aki autóversenyre is légtömlős gumit mert szerelni az autójára 1895-ben, az első francia Nagydíjon, az egy **Michelin** nevű francia kerékpárversenyző volt.

Ugye, ismerős nevek?

GYORSABBAN A KERÉKPÁRNÁL

1895. június 17-ét tekinti a sporttörténelem az első — igazi autóverseny dátumának. Ekkor rendezték az első versenyt Franciaország Nagydíjáért, azaz az első Grand Prix-t. A táv 1175 kilométer, Párizs—Bordeaux—Párizs. Tizenöt benzinkocsi, hat gőzkocsi, és egy gőzomnibusz állt rajthoz. A célba nyolc benzinmotoros és egy gőzkocsi jutott el. A leggyorsabbnak Emil Levassor bizonyult három és fél lóerős, Daimler motoros, saját építésű kocsiján. 48 óra és 48 perc alatt ment végig a tekintélyes távon.

„A második éjszaka nagyon sokat kínlódtam az álmosságom miatt — írta később. — **Előre! Előre, öregem, csak még ezt az emelkedőt, jó gyorsan, aztán ne lassíts, gyerünk! Voltak hallucinációim is: a fényszóróm fénye állandóan visszaverődött a fákról, az útról és tréfát űzött velem... Bordeaux-ban mindössze húsz percet időztem, megmosakodtam, hajtott az igyekezet, hogy megdöntsem a Párizs—Bordeaux—Párizs kerékpáros útvonalcsúcsot."**

A leggyorsabb ő volt, de mivel csak kétüléses kis kocsiját vezette, és a formula négyülésest követelt, az első díjat egy Peugeot kapta meg. Emile Levassor két évvel később, 1897-ben egy sokkal szomorúbb elsőséget szerzett; ő volt a világon az első autóversenyző, aki verseny közben halálos balesetet szenvedett.

Dávid Sándor

(Következik: Megszületik a Mercedes)

TÖPRENGŐ

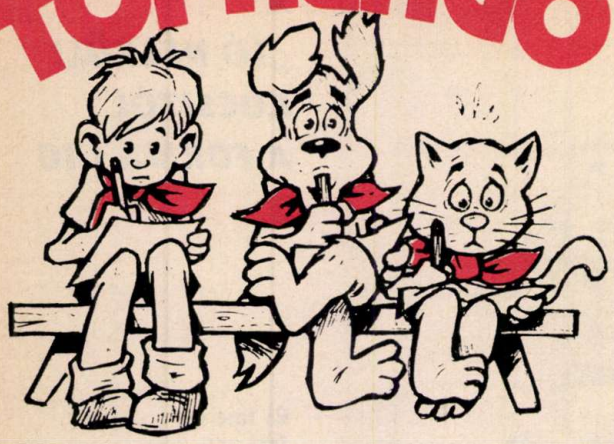

NYERTESEK

A 27. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bertók Honoria, Récsei Emese, Polónyi Andrea, Budapest; Vásárhelyi Erzsébet, Papp Katalin, Kisújszállás; Angelmayer Judit, Ajka; Berzsenyi Andrea, Zalaegerszeg; Bocskor Irén, Magosliget; Nagy Katalin, Gádoros; Kelemen Gabriella, Eger; Nagy Ágnes, Szolnok; Nagy Judit, Esztergom; Papp Zsuzsanna, Debrecen; Pataky Katalin, Besnyő; Péntek Zsuzsanna, Nova; Petrovics Andrea, Tatabánya; Pribula Ágnes, Gyöngyös; Szabó Tímea, Bonyhád; Szűcs Anikó, Szentes; Véber Péter, Szeged.

A 28. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: Bokányi, Kulich, Vas, Pesti, Irinyi, Reguly, Apor, Vásárhelyi, Hajós Alfréd. **Nyolc váza:** A, F. **Egy deszka:** 2, 4, 7, 5, 3, 6, 1. **Mi ez:** Porszívó. **Foxi:** 5. **Írd be:** Fantázia.

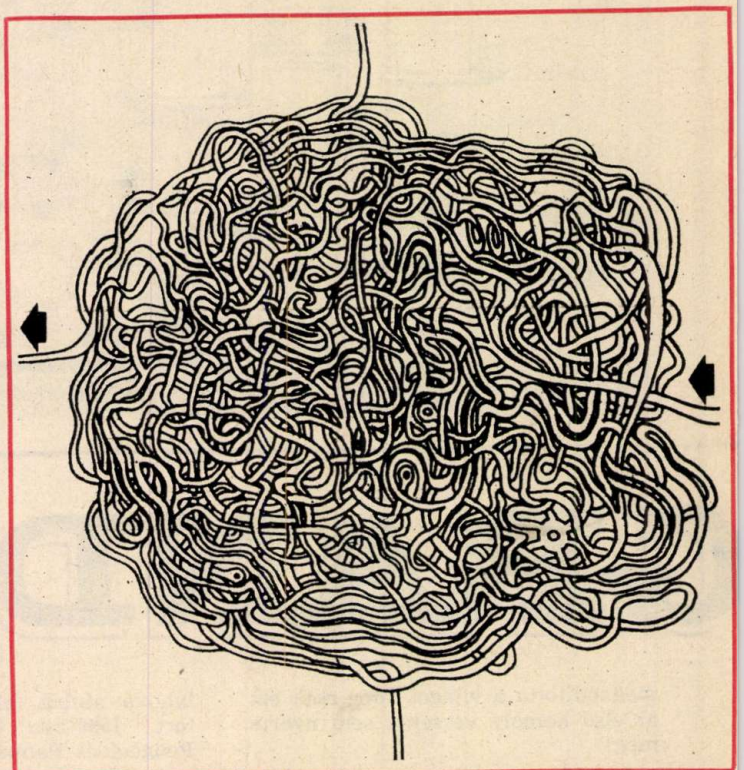

PRÓBÁLJ MEG végighaladni a kusza utakon.

HÁNY RENDELLENESSÉG található a rajzon? Egy tárgyat eltüntettünk. Melyik az? Meg tudod-e mondani, melyik az a két hasonló tárgy, ami a képen felfedezhető?

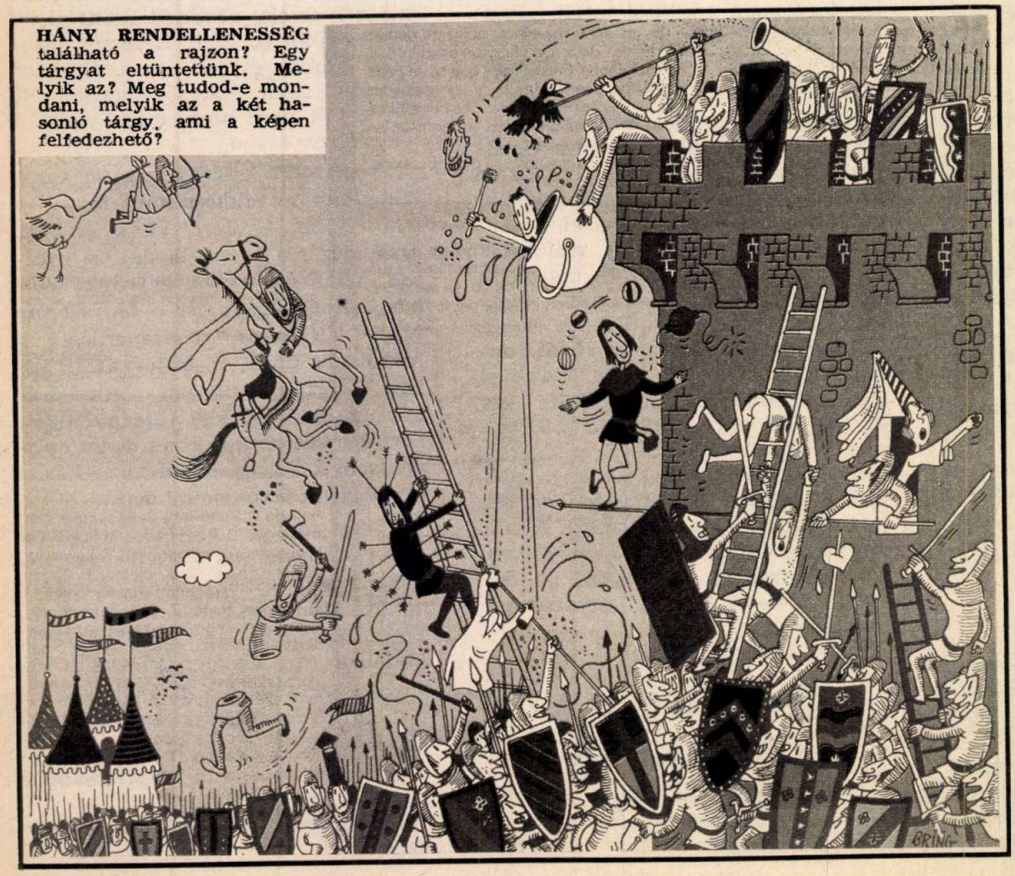

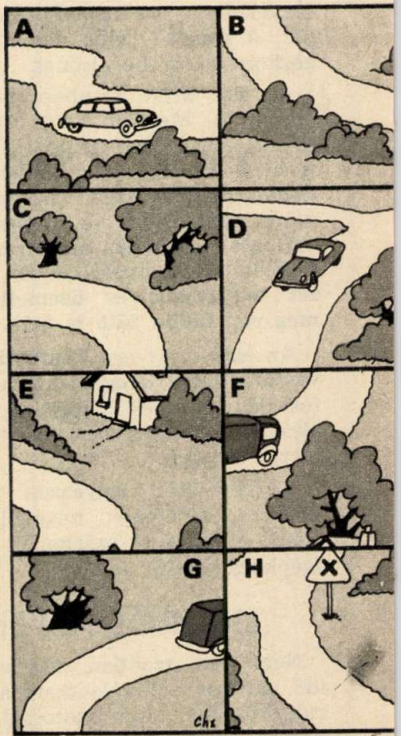

CSAK AZ A ÉS A H KÉPEK vannak a helyükön. Rakd helyes sorrendbe a többi képet, hogy összefüggő kép alakuljon ki.

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be!

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: november 21.

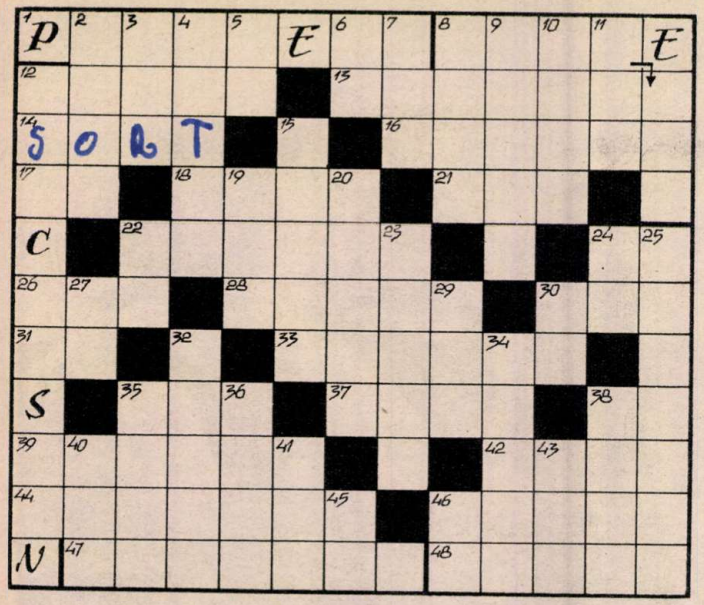

OPERA SZEREPEK

VÍZSZINTES: 1. **Szerep Mozart A varázsfuvola c. operájában.** 8. **Valery . . ., Verdi Traviata c. operájában szoprán szerepet énekel.** 12. Ilyen kereskedelem volt az ókorban. 13. Megszünteti valaminek folyamatát. 14. Rövid nyári nadrág. 16. Foszladozó fehérneműre is mondják. 17. Omszk folyója. 18. Bevetetlen szántóföld. 21. Lengyel sci-fi író. 22. Észak-Amerikában élő indián törzs. 24. Szovjet repülőgéptípus betűjele. 26. Eltörött a mécses. 28. **Háry János mátkája, szintén szoprán hang a szerepköre.** 30. Dísze. 31. Amiért valami történik. 33. Vas utak névelővel. 35. Részben kiárad! 37. A lépésnél gyorsabb, de a vágtánál lassabban halad a ló. 38. Az izmokat köti össze. 39. Operett-énekesnő (Anna). 42. Pinza, híres olasz operaénekes személyneve (EZIO). 44. Lehet pénzt vagy időt is. 45. Elrendel valamit. 47. **Anyegin lánya, Csajkovszkij Anyegin c. operájában.** 48. **Borisz Godunov gyermeke, Muszorgszkij hasonnevű operájában, szerepe szintén szoprán szerep.**

FÜGGŐLEGES: 2. Fanyarkás erdei gyümölcs, névelővel. 3. Bírói eljárás. 4. Görgey személyneve. 5. A germánium vegyjele. 6. Tiltószó. 7. Nem fölé. 8. Testrész. 9. A jó modor szabályainak összessége. 10. Nehéz fém. 11. A liter röviden. 12. **A kis japán lány neve Puccini Pillangókisasszony c. operájában, akit egy amerikai tengerésztiszt japán módra vesz feleségül.** 15. Nagy, öblös cseréppipa jelzője. 19. GOÖ. 20. A bevágás lejtős oldala a bányában. 22. Betűt vet. 23. Becézett férfinév. 24. Idegvégződés. 25. **Verdi: A trubadur c. operájának szoprán szerepe.** 27. Csak a végén törik! 29. ENE. 30. Egyszerű gép. 32. Helység Vas megyében. 34. Attila más néven. 35. A földön elfekvő, kapaszkodó hajtás. 36. Vonalakkal készített kép. 38. Egyforma betűk. 40. Részben művelt! 41. YNA. 43. Csak félig köszön! 45. Olasz és norvég autók betűjele. 46. EX.

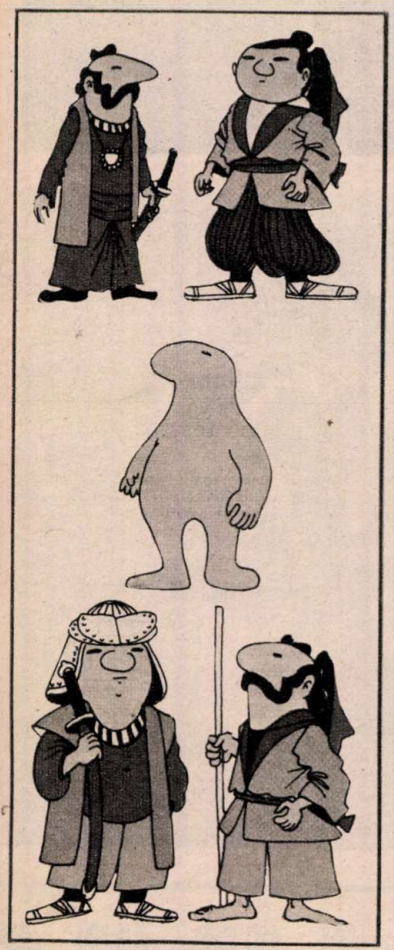

ÖLTÖZTESD FEL a meztelen „akárkit" azokból a ruhadarabokból, amelyekből a többinek kettő is van!

A VIRGONC törpe elrejtőzött a száraz ágak között. Keresd meg!

HÁNY KÜLÖNBSÉG van a két birkózó és árnyékaik között?

A NYOLC MEGSZÁMOZOTT tekebábu közül az egyiknek a bal oldalon különálló bábu a negatívja. Melyiknek?

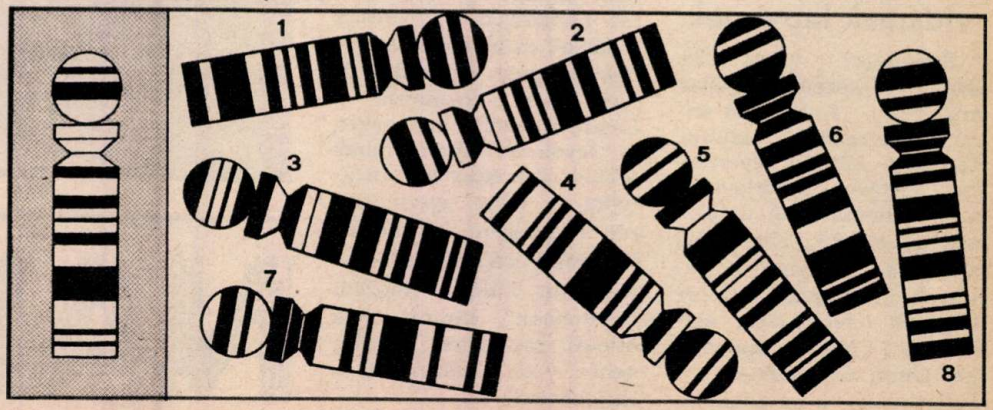

Nyolcvan szovjet pionírt hívott vendégségbe az MHSZ budapesti vezetősége és a Volán Tröszt.

A szovjet pionírok korábban rajzpályázaton vettek részt, amelynek témája: Magyarország felszabadulása. Az eredményhirdetés előtt a Dagály utcában gokartokon versenyeztek. Rövid városnéző körút után Dunakeszire utaztak. Ott, a repülőtéren műrepülő-, és ejtőernyő-ugrás bemutatót tekintettek meg. Gödön, az eredményhirdetés után, vendégeink vidám műsorral köszönték meg a kedves meghívást.

Szabad idejükben a szovjet pionírok fát is ültetnek

A gyermekek vidámak legyenek

Nyikolajev város 38. számú középiskolájában működik a „Különböző színű nyakkendők" klubja. Tagjai a külföldi gyermekek életével ismerkednek meg. Szorgalmasan dolgoznak a MARS elnevezésű akcióban, amelynek a jelszava: „Országunk úttörői, legyetek hűek Lenin eszméihez"! Jövőre ünnepeljük Lenin születésének 110. évfordulóját, s ez alkalomból két kiállítást szerveznek: „Lenin külföldön" és „A földgolyón a gyerekek vidámak és boldogok legyenek" címmel. Külföldről is igyekeznek beszerezni a Leninről szóló könyveket, és levelezés útján minél többet szeretnének megtudni a világ gyermekeiről. Nemrégen egy képeslapkészítő versenyt rendeztek „Mit küldesz külföldi barátodnak", címmel. Sok ötletes papírjáték készült, nehéz volt kiválasztani a legjobbakat.

A vendégek tiszteletére Dunakeszin ejtőernyős és műrepülő bemutatót tartottak

NÁLUNK

Ifjú csillagászok munkában. Otthon, azaz Moszkvában. A pionírpalotában önálló csillagász-szakkör működik

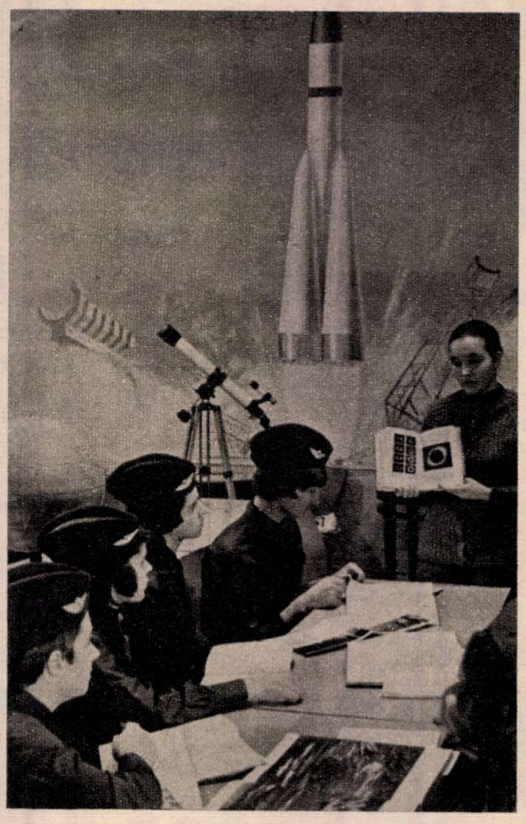

Az űrhajósok munkáját a Szovjetunió különböző köztársaságaiban a pionírok figyelemmel kísérik

A lovasszázad hadiútján

Tizennégy fiú és lány „A lovasszázad a történelembe megy" elnevezésű expedíció keretében végiglovagolta a Vorosilov alakította 1919-es lovas-lövészhadosztály hadiútját. Kísérőjük az újlipecki kohászati üzem lovassportiskolájának a vezetője volt. A hajdani csaták helyén emléktáblákat állítottak, adatokat gyűjtöttek a hadosztály hősiességéről, találkozókat szerveztek a helybeli úttörőkkel és kulturális rendezvényeken vettek részt. A nyomkutató lovasok közül Tolja Goncsarov, Tanja Kozacsek, Angelika Juncsik és Iván Korbut dolgozta fel az összegyűjtött dokumentumokat.

A jövő bajnokai

Az arteki központi stadion fölött, a Medvehegy lábánál október elején kigyulladt a „Reménységek rajtja" elnevezésű sportverseny lángja. Valerij Borzov kétszeres olimpiai bajnok „mini olimpiai játéknak" nevezte el a IV. Összszövetségi gyermek sportjáték döntő versenyeit. A döntő idején nemcsak Artekben álltak rajthoz az ifjú sportolók, hanem szerte az országban sportünnepélyeken vettek részt.

Vörös szegfű

„Az V. nemzetközi vörös szegfű" dalfesztivál — melyet két éve a nagy október 60. évfordulójának tiszteletére rendeztek — különböző országok fiatal énekeseivel ismertetett meg bennünket. Mindannyian a gyerekek életéről daloltak. A mi »Csere-bere« nemzetközi barátság klubunk is szervezett énekversenyt, amelyen 22 iskola daloló úttörői vettek részt."

Kazánból érkezett ez a levél a Pionyerszkaja Pravda szerkesztőségébe a VI. nemzetközi ifjúsági dalok fesztiválja előestéjén. Ez évben a dalok versenyét Szocsiban rendezik meg, s az ifjú énekesek az igazságról, a békéről és a barátságról dalolnak. A szerkesztőség annak a dalnak ítéli oda a lap díját, amelyik a gyerekek békés, boldog gyermekkorhoz való jogát hirdeti.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. fél évre 70 Ft
II. fél évre 56 Ft

79.2576 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

UTAZÁS BUBORÉKBAN 5

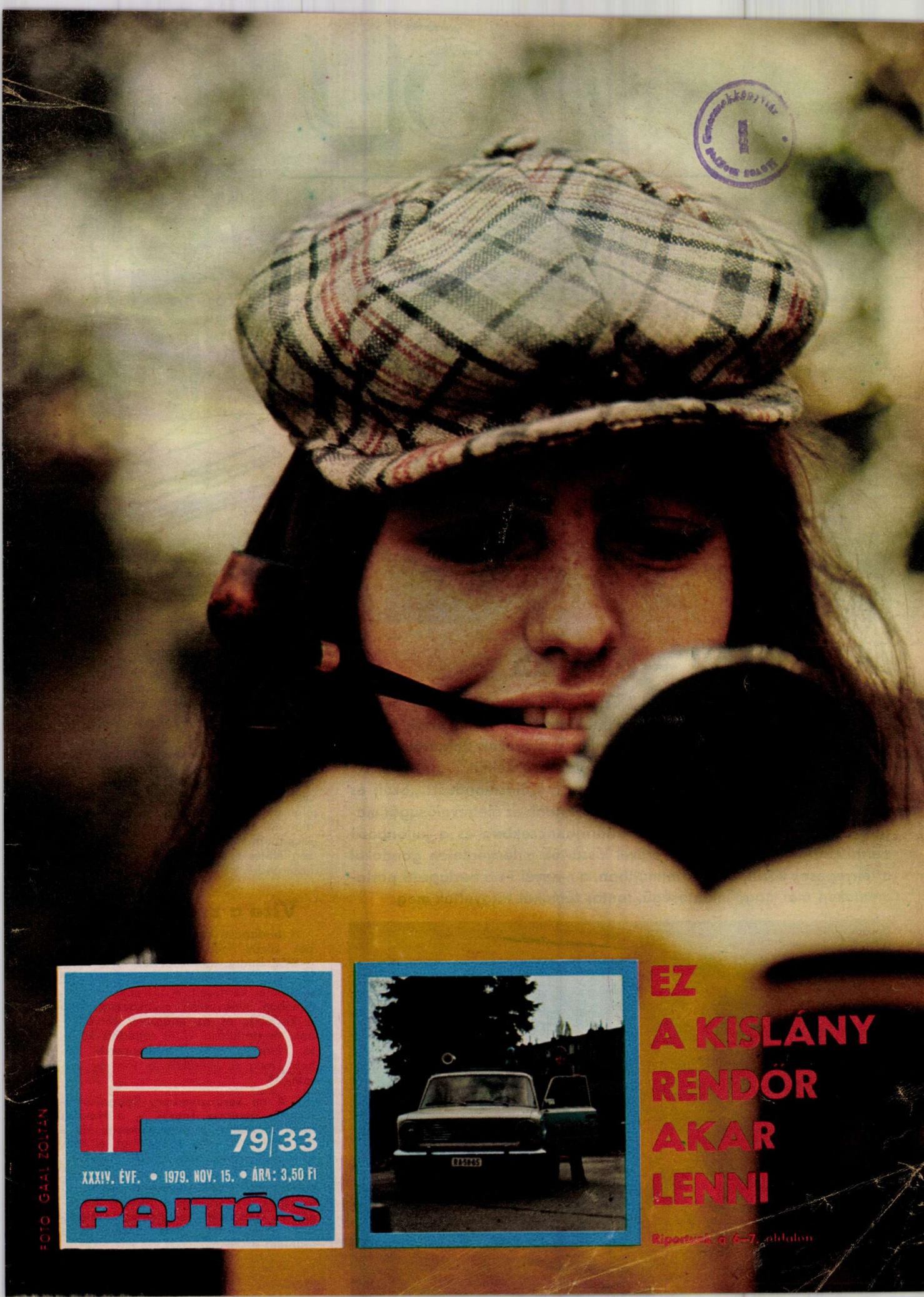

79/33
XXXIV. ÉVF. • 1979. NOV. 15. • ÁRA: 3,50 Ft
PAJTÁS

FOTO GAAL ZOLTÁN

EZ A KISLÁNY RENDŐR AKAR LENNI

Riportunk a 6–7. oldalon

SZÓLJ

MAGOLNI – KEVÉS

„Gyerek vagy, hallgass a neved." Ezt a szólásmondást ti már nem is ismeritek. Nem valószínű, hogy szüleitek meséltek volna erről, hiszen nekik sem esett jól annak idején, amikor a gyerekek dolgáról csak a felnőttek döntöttek az érdekeltek megkérdezése nélkül.

Az úttörőmozgalom a visszájára fordította a szólásmondást: „Szólj és cselekedj!" lett belőle. És ennek a gondolatnak az életrevalóságát maguk a gyerekek bizonyították az úttörőtanácsokban és a különböző szintű parlamenteken. Közös erővel kiszűrték a lényegtelen gondokat a lényegesek közül, és a közelmúltban, a megyei és a budapesti parlamenteken már nagy jelentőségű, fontos témákat tárgyaltak meg.

„Kicsi, szűk az iskolánk sportudvara. Évek óta könyörgünk, hogy a szomszéd telket adja nekünk a tanács iskolaudvarnak – panaszolta az óbudai úttörőházban a budapesti parlamenten a szünetben **Szigeti Zoltán** negyedik kerületi küldött –, de sajnos tudom, hogy ez már nem ide tartozik, ebben már nem tud segíteni a budapesti parlament, itt már mindenkit érdeklő fővárosi problémákról kell tárgyalnunk."

A gyerekek megtanultak különbséget tenni csapatügyeik, kerületi, járási, városi feladataik és a nagyobb közösségekre tartozó kérdések között. Bele akarnak, bele tudnak szólni az úttörőélet alakításába, és ez az, ami értelmet ad az úttörőparlamenteknek. Debrecenben már az egész úttörőszövetség életét érintő kérdéseket tűzik majd napirendre.

Vita a zsebkönyvről

A budapesti parlamenten, ahol többek között megjelent Hámori Csaba, a KISZ Budapesti Bizottsága első titkára – hét csoportban vitatták meg az úttörőélet kérdéseit. A törvényeink szellemében elnevezésű munkacsoportban a kisdobos és az úttörőélet törvényének megtanulása körül fejlődött ki vita. Hogyan, milyen módszerekkel érthetik meg a gyerekek a törvény tartalmát?

– A mi kerületünkben, Kőbányán – mondta Bereczky Tamás –, a Harmat utcai iskolában a nyolcadikosok klubja kidolgozott egy programot a kék- és a vörösnyakkendős próba megszervezésére. Az úttörőtanáccsal közösen szerveznek foglalkozásokat, ahol a gyerekek megérthetik a törvény lényegét és igazolást szerezhetnek vállalásaik teljesítéséről. Más csapatnak is ajánlom ezt a módszert.

ÉS CSELEKEDJ!

KÉP ÉS SZÖVEG:
Gaál Zoltán, Gebri Antal,
Géczi Éva és Somhegyi Béla

Kovács Gábor szerint is az a helyes, ha nem bemagolják, hanem tettek, tapasztalatok alapján tanulják meg a gyerekek a törvény pontjait.

– A szülőket is be kell venni a próbakövetelmények igazolásába – javasolta egy zuglói küldött. **– Jó lenne, ha a rajvezető, vagy az osztályfőnök szülői értekezleten megegyezne velük, hogyan segítsék gyerekeiket, és mit követeljenek meg a leendő úttörőtől vagy kisdobostól.**

Vincze András az Úttörő-zsebkönyvet jól használható segédeszköznek tartotta:

– Jó lenne viszont – javasolta –, ha **egy-egy őrs ugyanabba a zsebkönyvbe vezetné be a vállalásait, mert így együtt is lennének, és ellenőrizhetőbbé válna a feladatok teljesítése, sőt, ez megtakarítást is jelentene.**

Egy másik küldött viszont bírálta a zsebkönyvet. Praktikusabb tartalmat kért, konkrét adatokkal, több rajzzal, évfordulóval, mindenki által ismert mesék, névnapok nélkül.

Minitábor

A budapesti parlament másik csoportja Hajrá őrsök címmel turisztikával, sporttal, táborozással foglalkozott. Itt is hallottunk néhány érdekes javaslatot.

– Tájfutókkal tartottunk közös járőrversenyt – mondta **Noszek László. – Úgy megszerettük őket, hogy mi is tájfutók lettünk.**

A Szemere utcai iskola küldötte egy különleges minitábort ismertetett:

– Már nagyon sok szülő rendelkezik gépkocsival – fejtegette. **– Könnyen megoldható tehát, hogy összebeszéljünk és egy-egy szülő kocsijába három-négy gyereket „berakjunk". A szülőknek sem árt egy kis kikapcsolódás. Elmegyünk egy szép helyre, sátort verünk és két napot a szabadban töltünk. De egy kis ügyességgel meg lehet ezt szervezni vonattal, gyalog is.**

Egy általános panasz **Nagy Györgyi** gondolataiból:

– Vannak tanárok, akik nem akarják elhinni, hogy mi inkább rövidebb utakra, de gyalog szeretnénk menni. El sem tudnak képzelni egy kirándulást autóbusz nélkül.

– No és a táborozás! – toldotta tovább a panaszt egy szőke fiú. **– Nincs a táborban romantika. Hideg-meleg vizes összkomfortos lakást itthon is találunk. A sátortábor, a forrásvíz, a patakfürdő, az hiányzik nekünk!**

FORMÁLÓDÓ MONDATOK

Jó-e az, ha valaki évekig őrsvezető, nótafa vagy krónikás? Erről folyt heves vita a Szolnok megyei úttörőparlament egyik csoportjában.

— *Mindenki legyen egyszer vezető!* — kardoskodott az egyik kislány.

— *Vezessünk be próbavezetői gyakorlatot, aki nem felel meg, leváltjuk!* — tette hozzá egy másik.

— *Képességek szerint osszuk fel az úttörőmunkát!* — hangzott el a harmadik vélemény.

Ebbe már bele is egyezett volna mindenki, de meg kellett még fogalmazni a parlament számára a

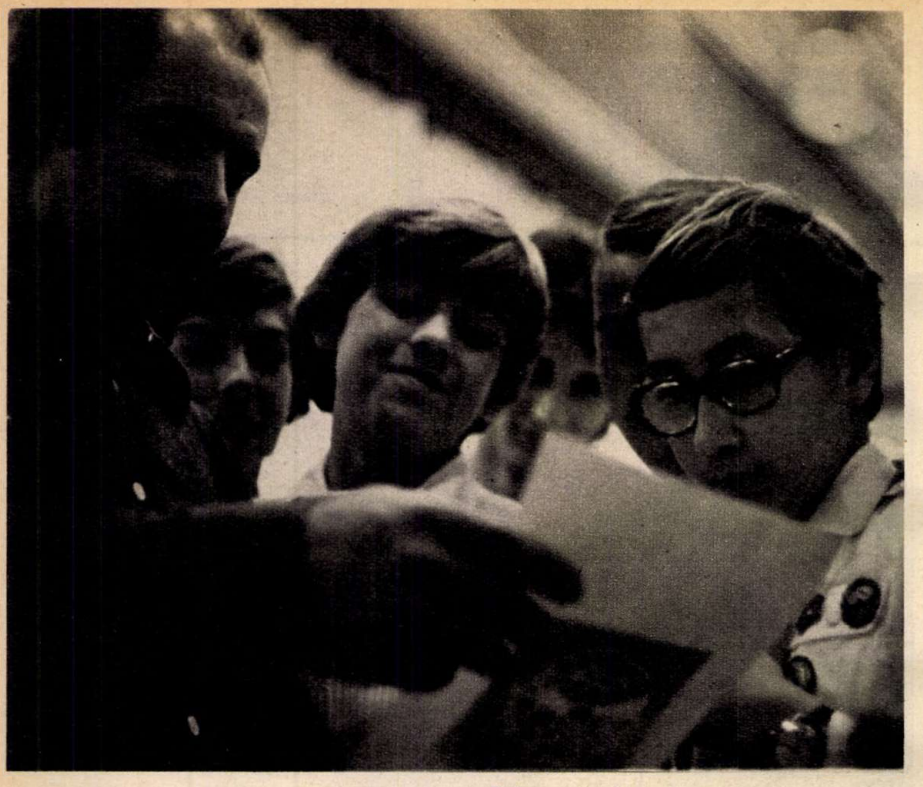

Sok megyei parlamenten jutott idő gyakorlati foglalkozásra is, Szolnokon linómetszeteket készítettek

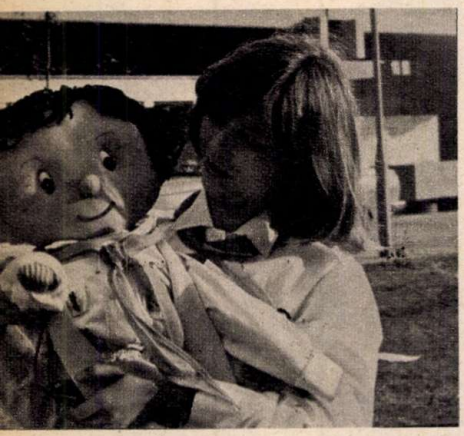

A szolnoki megyei úttörőparlament két kedves részvevője

Elmélyülten... A viták, érvek összecsapásának hevét csillapították a szünetekben az ügyességi játékok

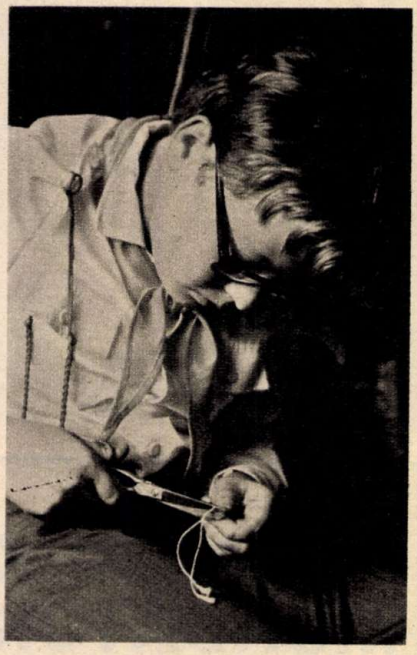

javaslatot. Nehezen formálódtak a tömör mondatok, amikor végre felállt egy fiú, és ezt mondta:

— *A kapitalizmus kezdetén a cipőkészítő üzemben, egy-egy ember egész életében csak a cipő nyelvét, a sarkát vagy a talpát, de mindig ugyanazt a kis részét készítette csak. Így aztán élete végére elfelejtette, hogyan kell magát a cipőt készíteni! Nekünk bele kell kóstolni az úttörőmunka minden fajtájába, hogy ne felejtsük el semelyik részét. Ha ez a hasonlat megfelel, ezzel kellene továbbítani javaslatunkat.*

A munkacsoport ezt el is fogadta. Ilyen szellemben rendezték meg a Szolnok megyei parlamentet. A vadonatúj művelődési központ szép épületében ebéd után pihenhetett a száj, a fej, mert a kezek dolgozhattak: ki-ki kedve és érdeklődése szerint gyöngyöt fűzhetett, vagy bőrcsíkokból fonhatott, sőt, linóleummetszetet is készíthetett, amelyet helyben ki is nyomtattak.

Már alkonyodott, amikor befejeződött a plenáris ülés. A találó régi hasonlattal megvilágított határozati javaslat tovább jutott az országos parlamentre.

Hajdú-Bihar megye és Debrecen ad otthont a hamarosan sorra kerülő VII. országos úttörőparlamentnek. Ezért fokozott felelősség hárul a Hajdú-Bihar megyei küldöttekre, hangsúlyozta vitaindító beszámolójában Kovács András, a megyei úttörőelnökség elnöke.

Felelősen és vidáman. Valóban ez jellemezte a munkacsoportok vitáját, határozati javaslatait. A parlamenti szünetekben olyan küldöttekkel beszélgettünk, akik végig kivették a részüket a vitából. Sőt, a különböző munkacsoportok tagjai még a szünetben sem „pihentek", mint például Zenkovics Antal, aki a nálunk népszerű fejelő foci szabályait magyarázta Bűdi Gábornak. Először őket kérdeztem munkájukról.

Minden ember fontos

Ezt alapszabálynak tartja a 6. osztályos Bűdi Gábor, a 2964. sz. Hámán Kató Úttörőcsapat úttörőtanács titkára. Tizenegy éves koráig Szerencsen éltek, egy éve költöztek Kabára. Gábor gyorsan beilleszkedett az új közösségbe, barátokra talált. Talán éppen azért, mert észrevette, hogy egyeseket elhanyagolnak. Mindenütt vannak zárkózottabb, halkszavú, félrehúzódó gyerekek. Gábor bátorítással, kedvességgel mindenkit be akar vonni a közösségbe. Nem akarja kézlegyintéssel elintézni a félrehúzódókat. Ha valaki megsértődik, igyekszik meggyőzni, igaza van, vagy nincs. Gábor a „Tisztségviselők a csapatban" munkacsoport egyik tagja volt. Tapasztalata szerint a lányokkal könnyebb dolgozni, mert a fiúk „haveri" alapon akarják elintézni a dolgokat. Fontosnak tartja, hogy több legyen a dal, a játék. Otthon is sokat játszik a négyéves ikrekkel, Orsolyával és Péterrel. Szülei a cukorgyárban dolgoznak, Gábor segít a bevásárlásban, a porszívózásban. Hobija a pingpong, de focizni is szeret. Fizika szakkörre jár, a Delfin-könyveket gyűjti és olvassa a legszívesebben. Zsebpénze nincs, de, ha valamire pénzt kér és szülei tudják, hogy nem butaságra költi el, mindig kap. Testnevelő szeretne lenni. Arra

SZÓLJ ÉS CSELEKEDJ!

nagyon büszke, hogy csapatmunkatervük a megyei parlament kiállítására is eljut.

Tömegsport óra

Lenkovics Antal Berettyóújfaluból érkezett. A 457. számú Zrínyi Ilona Úttörőcsapatban rajtitkár, úttörőtanácstag, a Misa mackó örs vezetője.

— Én arra vagyok büszke — sokszor van tömegsport óránk. Tollaslabdázunk, kézilabdázun, focizunk, atlétikai versenyeket rendezünk. Ezért is örültem, hogy az Edzettség csoportba kerültem. Itt a játékról, a sportról, a turisztikáról és a táborozásról beszélgettünk. Többek között arról volt szó, hogy milyen sokan nem tudnak úszni, nincs elég uszoda. Javasoltuk, legyen több őszi és tavaszi túra, és hogy az ifivezetők és a szülők is jöjjenek velünk.

Sajnos, nálunk is vannak olyanok, akik nem vesznek részt a munkában. Például az egyik kislányt, aki jól tud hegedülni, játsszon valamit a zenei világnapon. Ő ezt kereken megtagadta. Így már-már arra gondoltunk, nem is tud hegedülni, csak mondja — tette hozzá Anti.

Lenkovics Anti kedvenc tárgya a matematika, de olvasni is szeret. Legutóbb az Így élt Napóleon és az Így élt Mikes Kelemen című könyveket és Mikes leveleit olvasta. Legalább olyan izgalmasnak találta, mint a kalandos regényeket. Hobbija a kis kémialaboratórium, otthon is végez kísérleteket, persze egyszerűbbeket: szűrést, ülepítést. Mostanában a puskapor készítése foglalkoztatja legjobban. De robbantani nem akar vele, csak az izgatja nagyon, hogyan lehet előállítani. Kémikus szeretne lenni.

FELELŐSEN ÉS VIDÁMAN

Ötlet-futball

A KISZ kapujában csoport vezetője talpraesett ifivezető, Hargitai Zsuzsa volt. A debreceni Tóth Árpád Gimnázium IV. osztályos tanulója. Tőle azt kérdeztük, mi a véleménye a munkacsoportjában folyó munkáról.

— Annak örültem legjobban — mondta Zsuzsa —, hogy a gyerekek nem „felnőttesen" szóltak hozzá a kérdésekhez. Komolyan vették, amit csináltak, de a játékosság nem hiányzott. Ötlet-futball formájában összegeztük a javaslatokat. A jelenlevő KISZ-esek és úttörők ötleteit kék és piros labdák jelölték. A következő javaslatok születtek: Készüljön tájékoztató füzet a KISZ-ről, alakuljon nyolcadikosok klubja és egyesített KISZ—úttörő ütemterv alapján dolgozzunk. A szakkörök nem elég életszerűek, legyenek üzemekbe kihelyezett szakkörök, ifivezetők bevonásával. Az ilyen szakkörök a pályaválasztásban is segítenek. Dolgozzunk együtt a parkrendezésénél, ha a Kertészeti Vállalat vagy a MÉH KISZ-eseit keressük meg, gyorsabban nyélbe üthetjük a dolgokat. És a nyári építőtáborokban is együtt dolgozzanak az úttörők és a KISZ-esek.

A mi munkánkat csak olyan ifivezető végezze, aki szívesen is csinálja. És szerintem kell az ellenőrzés is. Ha valaki nem végez jó munkát, az inkább hagyja abba. A gyerekek ne csak az örsi foglalkozásokon érezzék magukat úttörőnek, hanem a focipályán és a villamoson is — fejezte be Zsuzsa.

Hargitai Zsuzsának sok mindenre jut ideje. Tanít, részt vesz a Kőrösi Csoma kör munkájában, sokat olvas. Jól beszél angolul, és oroszul. De japánul és spanyolul is tanul, mert ez hasznára válhat a diplomáciai pályán, ahová készül.

RENDŐR AKAROK

Már ötödikben azzal húztak a srácok, hogy Andi, te nyomozó leszel. Hol Sherlock Holmes-nak, hol Maigret felügyelőnek neveztek. Soha nem tagadtam, hogy én valóban

A titokzatos kéz rátenyerelt az üvegre. Csak úgy, véletlenül. A kéz „gazdája" nem vette észre, hogy a szakember számára nagyon is látható nyomot hagyott.

— Andi! Vedd elő a mókusecsetet és az argentorátot!

Sipos Andrea, a tárkányi általános iskola nyolcadikosa csak annyit mondott Moravcsik József rendőr főhadnagynak, a komáromi járási kapitányság közbiztonsági és közlekedési osztálya vezetőjének: Értettem.

Követelmény az érettségi

— Még ilyet!? — csodálkozhatnak olvasóink —, hogy került egy nyolcadikos lány a rend őrei közé?

A történet egyszerű. Andi a lapunkban megjelent Három kívánság, illetve a Kérek ötven katonát című riportokon felbuzdulva fordult szerkesztőségünkhöz: intézzük el neki, hogy legalább egy napra rendőr lehessen. Szívesen elintéztük, mert Andi hozzátette: ha felnő, végleg fel szeretné ölteni a kék egyenruhát.

Hát akkor... irány Tárkány! Az iskolások éppen befejezték a tízórai-szünetet, vidáman ropogtatták a kiflimaradványokat. Már tudták, miért jövünk; a tanárok és a gyerekek jó nyomozást kívántak a csinos — és a reá váró kalandtól rendkívül boldog — Andinak, aki hosszú lábait maga alá húzva beült az adó-vevővel felszerelt autóba.

— Figyelem, itt Árpád! Árpád, az összes járőrkocsinak! Vétel...

— Itt négyes kocsi, négyes kocsi. Sipos Andrea, jelentkezem. Tessék mondani, hogy lehet valakiből rendőr? Vétel...

A kérdésre — már a komáromi járási kapitányságon — Rosta István rendőr százados, ifjúságvédelmi előadó válaszolt:

— Munkánkhoz majdnem mindenütt követelmény az érettségi. A hozzánk kerülő jelöltnek fél év után számot kell adnia arról, hogy alkalmas-e a pályára. Ha igen, akkor alapfokú iskolába küldjük, ahol bűnügyi, szabálysértési, közlekedési és igazgatásrendészeti ismereteket tanul. Ezután lehet szó a tiszthelyettesképző, majd a rendőrtiszti iskoláról.

Moravcsik főhadnagy — miközben elindultunk a kapitányság „lelke", az ügyelet felé — hozzátette:

— A rendőri élet úgy kezdődik, hogy a jelentkezőknek tankönyvet adunk a kezébe. Például a járásban dolgozó nyomozók fotóznak, helyszínrajzot készítenek, jegyzőkönyvet vesznek fel — ehhez nagyon sokat kell tanulniuk.

Tíz nap alatt

Az ügyeleten lázas munka folyt. Szüntelenül csörgött a telefon; koccanásos balesetekről, elveszett pénztárcákról, családi „perpatvarokról" érkezett jelentés. Andrea érdeklődve vizsgálta a telexgépet is, amely most kivételesen nem kattogott, ám előtte tucatnyi papír hevert. Felemelte az egyiket, amelyen ez állt: „elrendelem az országos koeroezeest..."

— Nem lenne jó annak a bűnözőnek a helyében lenni, akit az egész országban keresnek — tűnődött Andrea. — Csak azt nem tudom, ha nagyon, de nagyon elbújik valaki, hogyan lehet megtalálni?

— A legkisebb nyom is árulkodik — mondta Mo-

Andi nagy érdeklődéssel — s nem kevesebb izgalommal — figyelte, hogyan dolgoznak a rendőrök. Ügyesen „helyezkedett", amikor a forgalomellenőrző járőr végezte a munkáját, s maga is vállalkozott arra, hogy kipróbálja: miként működik a bélyegzőkészülék, no meg az ujjnyomok felderítésére szolgáló mókusecset

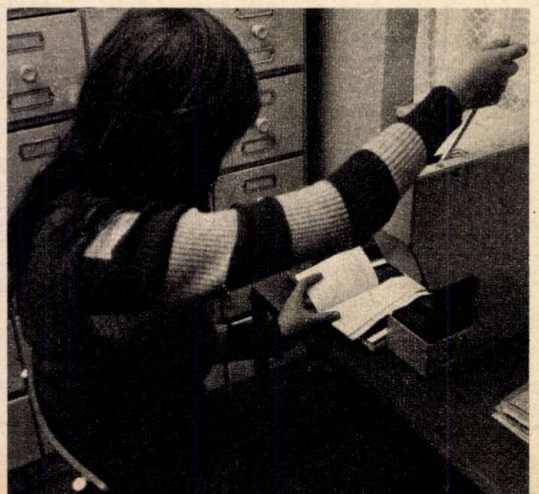

ravcsik főhadnagy. — Nemrég egy betörő az ablakon mászott ki és a ruhájából egyetlen szövetszál maradt az ablakkereten. Az anyagot felküldtük a bűnügyi technikai intézetbe, ahol megállapították, hogy hol, mikor készült a ruha, és merrefelé árusították. „Végiglátogattuk" a vásárlókat, egyre jobban szűkítettük a kört, végül tíz nap alatt elfogtuk a tettest.

Búcsút vettünk az ügyeletesektől. Egyre több és több ember jött a kapitányságra, ügyes-bajos dolgaikat intézték, a fogdából pedig éppen akkor kísértek fel két őrizetest. Zajlott az élet...

— A tudás és a rutin mellett nagyon fontos a helyismeret is — jegyezte meg Rosta százados. — Fiatal rendőr voltam, amikor Ászár—Bakonyszombathelyre küldtek nyomozni. Vonattal mentem Ászárra, elvégeztem a munkámat és gyalogoltam tovább Bakonyszombathelyre, majd onnan vissza gyalog Ászárra, hogy ismét vonatra üljek. Később a kollégáim jót nevettek, mert kiderült, hogy mind a két községnek van vasútállomása, s én feleslegesen koptattam a lábamat.

Lapozógép

Bekopogtunk az útlevelekkel foglalkozó munkatársakhoz. Itt Dömötör István rendőr százados kalauzolta Andreát.

— Ebben a gépi adattárolóban — mondta — a francia ABC szerint sorakoznak az adatok, mert így kevesebb helyre van szükség. A tárolót elektromotor forgatja, a gép szinte helyettünk „lapoz".

Andi hirtelen a szoba másik sarkában termett, mert ott, az asztalon felfedezett egy fekete masinát. Kiderült: ezzel nyomják az útlevélképekre a domború bélyegzőt, amit még a legügyesebb bűnözők sem tudnak hamisítani.

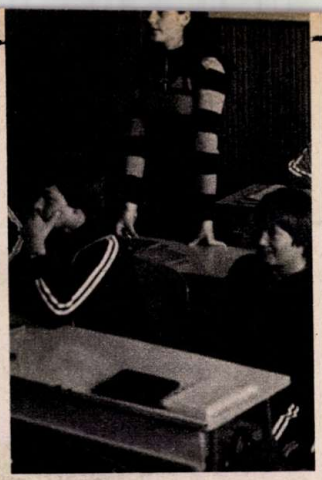

Andrea csak a kapitányságon viselkedett „hősként" — feleltetéskor éppen úgy izgul, mint az osztálytársai

Felpattant az ajtó. Bensó Béla őrmester, az egyik gépkocsizó járőr parancsnoka jelentkezett. „Mehetünk" — kaptuk meg az engedélyt, s Andi már viharzott is előre. Mielőtt beült volna a kék-fehér autóba, felpróbálta az egyensapkát, ki-bekapcsolta a rádiót. Arca elszántságot tükrözött: „Reszkessetek, bűnözők!"

Mire jó a táska?

Úgy tűnt, hogy a bűnözők nemcsak reszkettek, hanem el is bújtak: csendes és békés volt az országút, amely mellett Andrea és a forgalomellenőrző járőr elhelyezkedett. Az autósok persze csodálkoztak, amikor a kocsiból kilépve meglátták a lányt a rendőrök oldalán. Aztán jó darabig nem jött egyetlen gépkocsi sem; jutott idő arra, hogy Moravcsik főhadnagy elmagyarázza Andinak: mire használják a helyszínelő táskában rejlő izgalmas tárgyakat.

— Hohó, most rátenyereltél a szélvédő üvegre! Akarod látni az ujjlenyomatod?

Andrea szeme felcsillant. A táskából előkerült a finom mókusecset és az argentorát-por. Néhány pillanat múlva Andi „elővarázsolta" a titokzatos kéz — azaz a saját keze — lenyomatát. A fekete papíron élesen kirajzolódó girbe-gurba vonalak csak egyetlen emberé: Sipos Andrea tárkányi nyolcadikosé lehetnek.

Játék volt, vagy első ízlelgetése egy izgalmas, nehéz, de nagyon szép hivatásnak? Azt végső soron majd Andi dönti el.

Dési Péter
Fotó: Gaál Zoltán

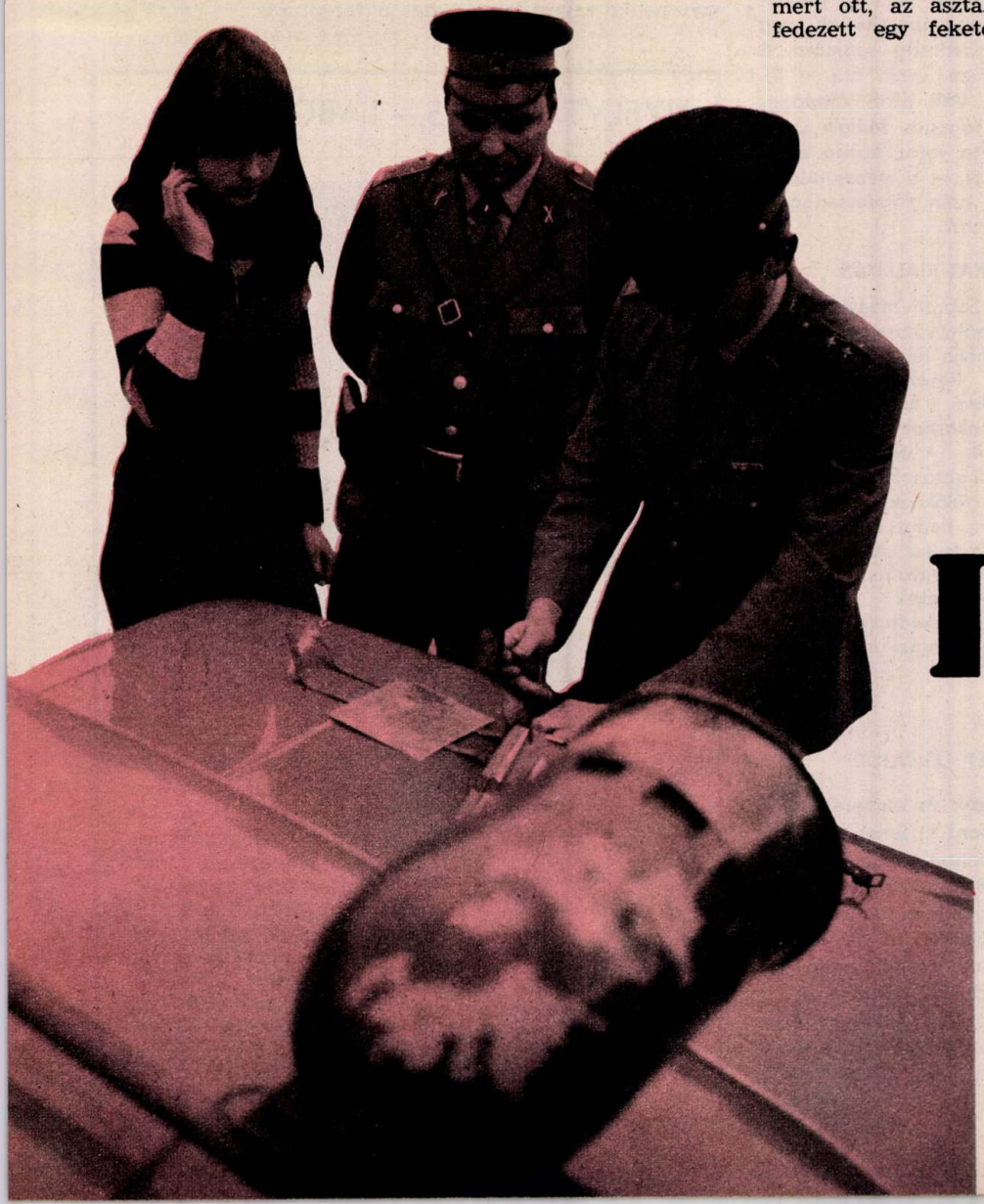

LENNI

A Pajtás TÁVIRATI IRODÁJA JELENTI

IFJÚSÁGI TV-FILMEK

Lipták Gábor: Simai ködmöne című mondájából tv-játék készül. Danit, az ifjú hőst azzal vádolják, hogy ő lopta el a megye legszebb lovát, Villámot. Dani azonban tudja: az igazi tolvajok mögött Simai, a csendbiztos áll. Gyárfás Endre: Apród voltam Mátyás udvarában című alkotását is filmre viszik. A mű Mátyás király udvarába kalauzolja a nézőket, akik megismerhetik a korabeli szokásokat, játékokat, a szakácsművészet remekeit, az öltözködést, a képzőművészetet és a korabeli tudományos élet titkait.

ÚJ ISKOLA

Megkezdődött a tanítás a XVI. kerületi Centenáriumi lakótelep új iskolájában. A korszerűen felszerelt 16 tantermes általános iskolában 750 lakótelepi gyerek tanul.

AVATÓ

KRESZ-parkot avattak a Hajdú-Bihar megyei Újlétán, valamint Debrecenben, a Csapókerti általános iskolában. Mindkét létesítmény felépítését jelentős társadalmi összefogás segítette.

NÉPMESÉK – BÉLYEGEN

Bélyegkiállítás nyílt Kaposvárott a Latinca Sándor Művelődési Központban. Több mint háromszáz kaposvári gyűjtő harminchat tablón harminc ország bélyegeit mutatja be. A bélyegeken népmesék motívumai, a közlekedő, sportoló, az állatot szerető gyermekek világa elevenedik meg.

HULLADÉKBÓL – ÉRTÉK

Négyezer tonna papírt, 879 tonna vasat és színesfémet, 36 tonna háztartási vegyestextilt és 10 tonna pamutot gyűjtöttek az elmúlt tanévben a fővárosi úttörők és kisdobosok. Ezzel mintegy hétmillió forintot takarítottak meg a népgazdaság számára. A versenyben évek óta a XI. kerületi Váli utcai általános iskola Táncsics Mihály Úttörőcsapata vezet, kiváló eredményüket – a pénzjutalmon kívül – idén vándorserleggel jutalmazták.

KIRAKAT-KIÁLLÍTÁS

Győr-Sopron megye 67 vállalata pályaválasztási kirakatokkal hívja fel a szülők és a fiatalok figyelmét azokra a szakmákra, amelyek iránt kedvet akarnak ébreszteni a nyolcadik osztályosokban. Üzemlátogatásokat szervezenek a szülőknek, a középiskolákban pedig megrendezik a nyitott kapuk napját, amelyen a pályaválasztás előtt álló gyerekek szüleikkel együtt ismerkedhetnek a középfokú oktatási intézmények életével.

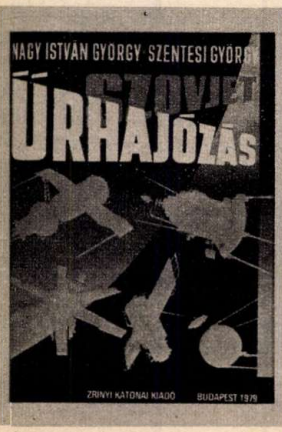

KI LEHET ŰRHAJÓS?

Automaták és emberek a világűrben! Ki lehet űrhajós? Honnan indulnak az űrhajók? Sok más kérdésre is választ ad a Zrínyi Katonai Kiadó nemrég megjelent Szovjet űrhajózás című kiadványa, amely a könyvesboltokban és az újságárusoknál 6.50 Ft-ért kapható.

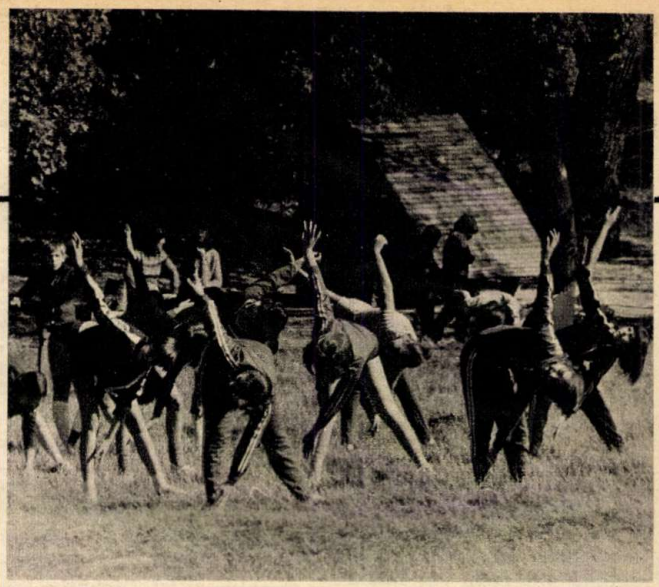

MADÁRFÜTTYÖS TORNATEREM

Amíg az időjárás engedi, a Bp. II. ker. Dimitrov úti Általános Iskola tanulói a hűvösvölgyi nagyrét tágas, napos, levegős „tornatermében" tartják a testnevelési órákat. A füves talajon nem tűnik olyan unalmasnak a gimnasztikázás, vidámabb a kézilabdázás és a foci is, az erdei sétautakon pedig egyenesen élvezet a terepfutás.

NYELVTANULÁS – LABORBAN

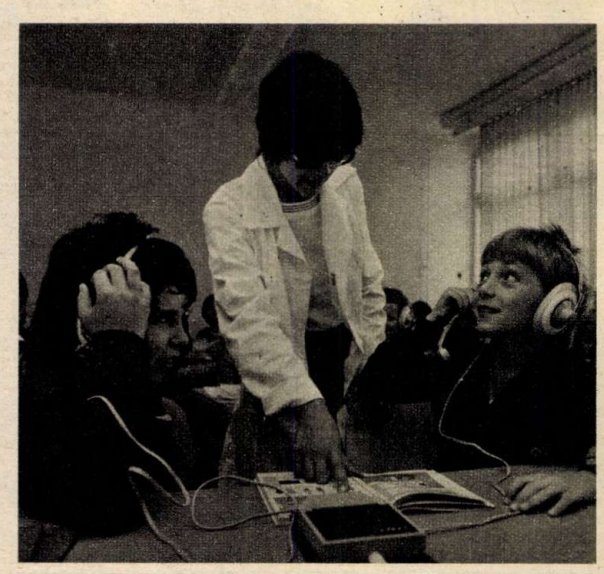

Korszerű nyelvi laborban audiovizuális eszközök segítségével tanulják az idegen nyelveket a csepeli „Január 9." Általános Iskola tanulói.

*

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (TIT) hivatalos szabályzata szerint nyelvtanfolyamain csak a 16. életévüket betöltöttek vehetnek részt. Ám a felmérések, kutatások szerint a 8—12 évesek nyelvi befogadóképessége lényegesen jobb, mint az „öregeké". Ezért kísérletképpen a TIT a Marczibányi téri és a Pataki István Művelődési Házban általános iskolás (sőt, óvodás) korúak részére indított nyelvtanfolyamokat.

ZSIBONGÓ

HOL AZ A ZIMANKÓ?!

Porfirij Kornyejevics Ivanov, az egykori bányász most 81 éves. Negyvenhét éve mindennap — ma is — több kilométert sétál — télen-nyáron mezítláb, „könnyű" öltözékben. Mint mondja, meg kell szabadulnunk a hidegtől való félelemtől, hogy működésbe lépjenek szervezetünk hatalmas védekező reakciói. Testünk ugyanis — fejtegeti — tökéletes védelmi mechanizmussal rendelkezik, ha nem hagyjuk ellustulni, annyira edzetté válunk, hogy soha sem lesz szükségünk orvosra. Csak egy kis bátorság kell a dologhoz.

Hol az a farkasordító hideg?!

KAMASZ-ADMIRÁLIS

Az Admiralisták elnevezésű kamasz klubot a leningrádi Admiralszkij hajóépítő üzem patronálja. A klub tagjai ünnepélyes keretek közt fogadják maguk közé az új tagot: megkongathatja a legendás hírű Auróra cirkáló jelzőharangját. Képünk tanúsága szerint most igazi nyakigláb kamaszt avathatnak a klub tagjai.

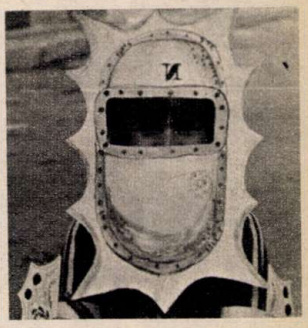

FELTŰNNI VAGY KITŰNNI?...

A szilaj fantáziával megalkotott maszk meglehetősen elszánt külsőt kölcsönöz viselőjének. Tíz éven aluliaknak nem is nagyon ajánlanánk a látványt, különösen sötétedés után nem. A titokzatos, fordított „N" betű pedig már-már vérfagyasztóvá tenné a dolgot, ha az ablakocskán keresztül nem látszanának tisztán a csibészes vidámságról árulkodó szemek. A borsodberényi úttörők „Viking" őrse hordja ezt az „egyenruhát", egyrészt a jópofa játék kedvéért, másrészt nyilván azért hogy valamivel megkülönböztessék magukat a többiektől. Az ötlethez gratulálunk. Különösen akkor, ha a „vikingek" nemcsak ezzel a feltűnő külsővel különböznek a többiektől.

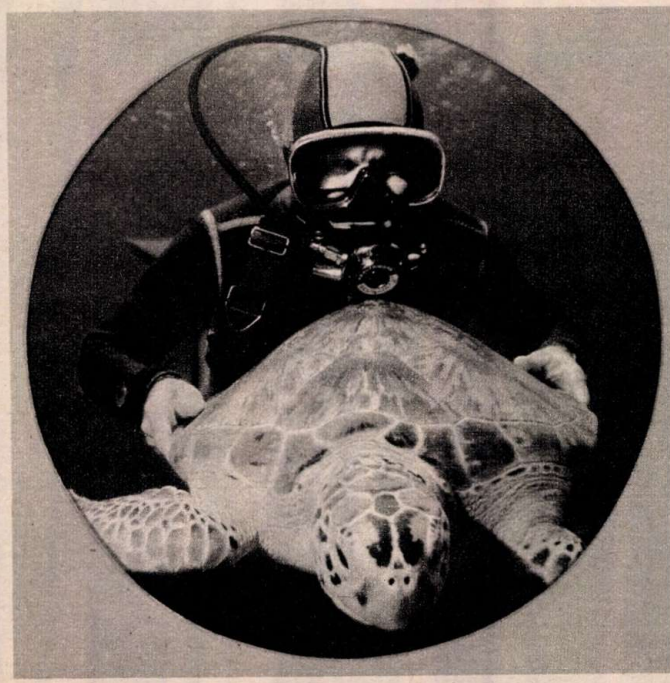

SEGÉDMOTOR

A hűvös időjárásban melegen ajánljuk könnyűbúvárainknak ezt az ötletes barkácsmegoldást. Ha elfáradnak, akkor mindössze egy óriásteknőst kell keríteniük és máris vígan „motorozhatnak" akár a Duna, akár a Tisza vizében.

És ha hazánkban ilyen teknőst nem találnak?... Nos, akkor kocogjanak saját uszonyaikkal mindaddig, amíg nem jutnak el a Galapagos-szigetekig. Ott biztosan beszerezhetnek egyet.

A HÉT VICCE

Jancsi egy üveg narancsszörpöt visz hazafelé. Útközben találkozik a barátjával, aki kér egy kortyot belőle.

— Nem lehet!

— Miért nem?

— Mert a fele a hugomé, és az övé van felül.

JÓ ÉJSZAKÁT TERMÉSZET!..

Bármilyen színpompás is a természet őszi viselete, sajnos a közelgő tél jut róla az ember eszébe. A télről meg – kis fantáziával – egy átlagos medvecsalád, amint éppen szokásos téli álmukhoz készülődnek. A kedves papa szemüveggel az orrán, dörmögve átfutja még egyszer az újságot, a jóságos mama a vánkost püföli puhára, a rakoncátlan bocsok igyekeznek elodázni a lefekvés pillanatát. Mármost elképzelhető, hogy ez a kép talán nem egészen dokumentum jellegű, és a valóságban egy picit másképp játszódik le a dolog. A természet – és ezen belül többek között a medvék – készülődése azonban tény, a nagy nyugovóra térés pillanata elérkezett. Az élő természet legnagyobb része mintegy a fülére húzza a telet, viszlát, számunkra tavaszig vége a világnak . . .!

Naptár nélkül . . .

Érdekes tény, hogy siránkozó jószágokat még senki se látott. A hörcsögök nem szoktak egymásnak panaszkodni, hogy „képzelje szomszédasszony, nyakamon a tél, és üres a kamrám, nincs fedél a fejem felett, mi lesz velem, édes istenem . . .?"

Nem, az élő természet – az állatok is, a növények is – sokkal hatásosabb időjelző szerkezettel rendelkeznek, az úgynevezett „biológiai órával". Ez tulajdonképpen nem más, mint a szervezetük ritmikus, szabályos működése, amelynek alapját a nappalok és éjszakák váltakozásával egyrészt a Föld saját tengelye körüli forgása, másrészt az évszakok változásával a Föld Nap körüli keringése biztosítja. Mármost ezt a belső „biológiai órát" külső ingerek hozzák működésbe. Ilyen vészjelzés például a tél közeledtével a napfény erősségének és időtartamának csökkenése, a levegő hőmérsékletének és páratartalmának változása, stb.

Természetesen mindezt kísérletekkel is bizonyítani lehet. Gyanútlan mókusokat például a nyár kellős közepén olyan mesterséges időjárási viszonyok közé helyeztek, amelyek október végén, november elején divatosak. A kedves állatkáknak a szemük sem rebbent. Szépen hozzáláttak szokásos munkájukhoz. Megkezdték élelmiszer-készleteik fel-

halmozását, mielőtt nyugovóra hajtanák a fejüket.

Más élőlények nem bíbelődnek a gyűjtögetés fáradságos munkájával, hanem mértéktelen étvággyal enni kezdenek. Ezek eredeti testsúlyukat 50 százalékkal is megnövelhetik, kifejlődő zsírpárnák mintegy belső éléskamrát biztosítanak számukra. A tél folyamán pedig végtelenül kényelmes módon lefogynak: egyszerűen felemésztik az elraktározott zsiradékot, és kellemesen karcsú külsővel köszöntik a tavaszt...

Alvás, vagy alkalmazkodás?

Felmerül a kézenfekvő kérdés: miért van minderre szükség? A természet ennyire gyűlöli a telet? Vagy talán ennyire álomszuszék?

Egyik sem. Ebben az esetben is a környezethez való alkalmazkodás sajátos formájáról van szó. A tél ugyanis lényegében két szigorú követelményt támaszt az élőlényekkel szemben: egyrészt úgyszólván semmiféle táplálékot nem biztosít, másrészt a külső hőmérséklet és az állatok belső hőmérséklete között meglehetősen nagy különbség keletkezik, amit ezek az állatok csak a nyári táplálékmennyiségnél is több táplálékkal tudnának ellensúlyozni, illetve belső hőmérsékletüket állandó szinten tartani. Nyilvánvaló, hogy kétféle követelménynek lehetetlen egyszerre megfelelni. A gondot az állatok egy része úgy oldja meg, hogy egyszerűen elköltözik olyan tájakra, ahol továbbra is magas a külső hőmérséklet. Más részük meg – látszólag – téli álomba merül. De csak látszólag, mert ennek az állapotnak vajmi kevés köze van a jóízű alváshoz. Ebben az esetben inkább arról van szó, hogy ezek az állatok – képtelenek lévén környezetüket megfelelő hőmérsékletre melegíteni, ahogy például az ember teszi ruházkodással, fűtéssel, stb. – a saját hőmérsékletüket szállítják le a hideg környezet szintjére. Ezzel igen frappáns módon oldják meg a táplálékfelvétel problémáját is, mert ilyen „mélyhűtött" állapotban az életfolyamatok lelassulnak, mintegy „takaréklángon égnek." A téli dermedtség körülményei között a nagyobb testű állatok – például medvék – energiafelvételüket egy tizedére, a kisebb testűek – például a rágcsálók – egy századrészére csökkentik!

Persze – a világért se gondoljuk, hogy tudatosan. A helyzet az, hogy az évmilliók során a számtalan állatfaj közül csak azok maradtak fenn, amelyek kibírták ezeket a szigorú, és **szükségszerű** feltételeket.

Ami a növényeket illeti...

Az ő téli álmuk egyszerűbb, de nem kevésbé érdekes módon valósul meg. Jelentős részük minden további nélkül elpusztul, csak magvaik, gumóik telelnek át a földben. Ennek kellően magas hőmérsékletét egyrészt a hótakaró, másrészt a fák lehullott lombja biztosítja. Egyetlen hektárnyi lombos erdőben mintegy 25 millió levél hullik a földre...

A fák mélyen a talajba ágyazott gyökereikkel a leghidegebb teleket is könnyedén átvészelik, mert 50 centiméternél mélyebbre úgyszólván sohasem ér el a fagy. Ami a legérdekesebb, hogy a növényzet pusztulása, tulajdonképpen az erős, egészséges élet folytatásának biztosítéka. Mert a magokból kizöldülő természet így tudja friss, ízletes, vitamindús táplálékkal várni a téli álomból ébredő, legyengült, „feljavított étkezésre" szoruló állatokat...

Cser Gábor

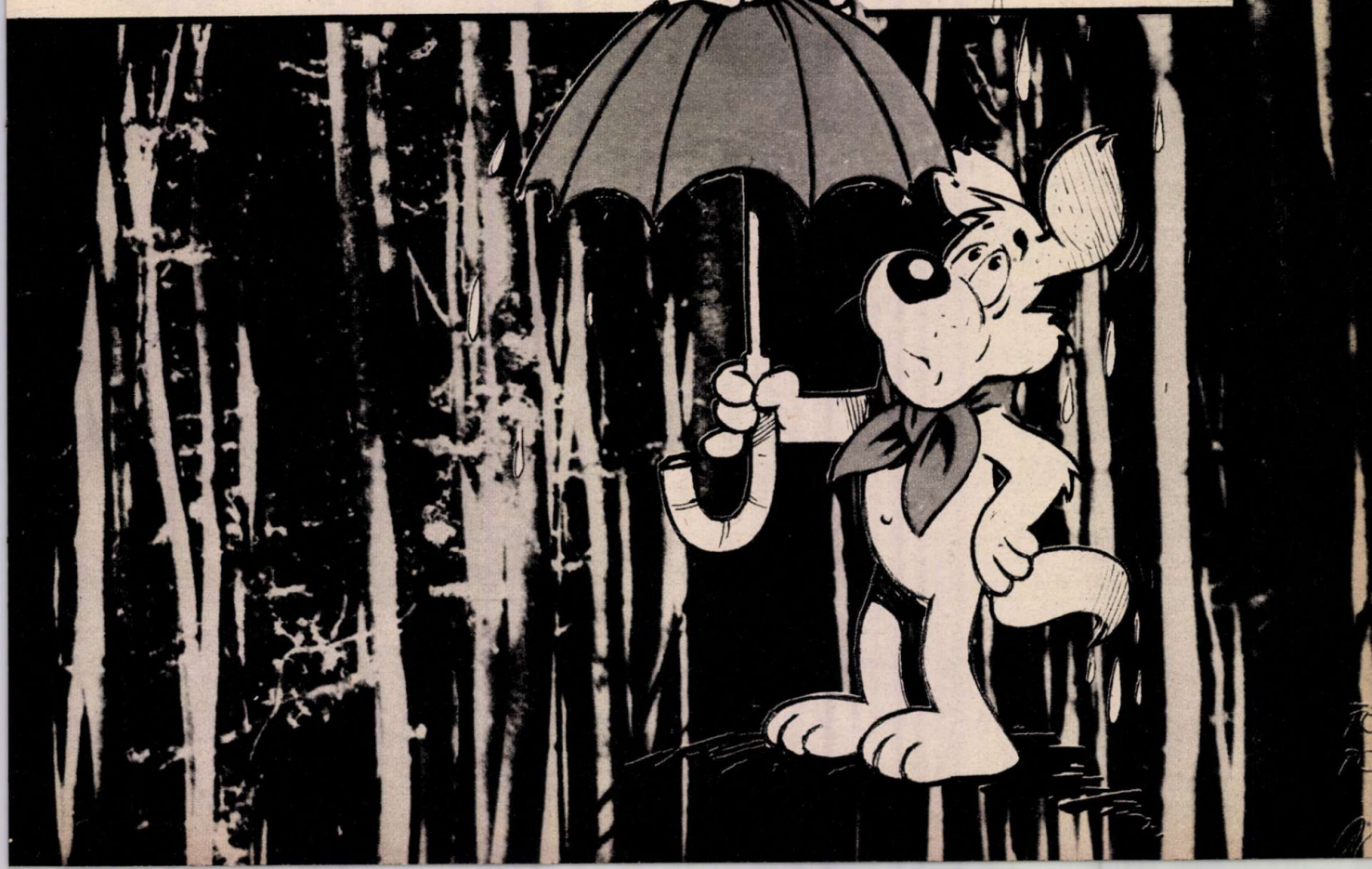

Vendég jön.
Mivel kínáljuk meg?
Igen ritka dolog nálunk,
hogy így hangzik el a kérdés:
— Iszol egy csésze teát?

LEFORRÁZOTT

Pedig az emberiség nagy része nem feketézik, hanem teázik. Távol-Keleten valóságos ceremónia a tea főzése és elfogyasztása. De nem kell teaügyben a Távol-Keletre mennünk. A szamovár úgy hozzátartozik a szovjet család háztartásához, mint a magyarokéhoz a kávéfőző. Nem! Sokkal inkább. A magyar kávéláz újkeletű, az orosz teaivás azonban évszázados.

Mi is a szamovár? Tulajdonképpen vízmelegítő masina. Valamikor faszénnel fűtötték, újabban villannyal. Az a lényege, hogy huzamosabb ideig állandóan kéznél legyen a forró víz, amiből tea készíthető. De nem tealevelekből, hanem előre megfőzött sűrítményből. Magyarán: a Szovjetunióban az a teafőzési szokás, hogy sok tealevélből és kevés vízből méregerős teasűrítményt főznek, majd pedig a szamovárból kiengedett forró vízhez adnak belőle megfelelő mennyiséget. Ki hogyan szereti: világosabban vagy sötétebben.

Kínában úgy tartják, hogy akkor a legjobb a tea, ha harmadáig megtöltik a kannát tealevéllel, lobogó vízzel leöntik és azonnal ki is töltik a csészékbe. Ezt még kétszer meg lehet ismételni, sőt, kell is, hiszen a harmadik forrázat a legjobb.

Mi magyarok citromot meg cukrot is teszünk a teába, pedig — az igazi teaínyencek szerint — a tea önmagában a legjobb, minden ízesítő elrontja. Valóban: csak eleinte érzi az ember a cukor nélküli teát keserűnek. Hamarosan kide-

rül, hogy a tea nem keserű, hanem kellemesen fanyar. Csak jól kell elkészíteni.

Az angolok is régóta hódolnak a teázás szenvedélyének, szerintük annyi kávéskanál tealevelet kell a kannába tenni, ahány csészényit akarunk készíteni és egyet ráadásul. Az igazság az, hogy teája válogatja. Meg teázója is. Egyik fajtából kevesebb, a másikból több kell, egyik ember sötétebben, a másik világosabban szereti. Ki kell kísérletezni.

A profi teások szerint a teásedény tabu! Azt másra használni, mint teafőzésre, nem szabad. A tea ugyanis rendkívül kényes valami, könnyen magábaszív minden illatot, minden kellemetlen ízt. Meg aztán az sem valami gusztusos látvány, ha — mondjuk — zsírkarika úszik a tea tetején, mivel a lábas, amelyben a vizet forraltuk, főzés céljait is szolgálja.

De hát végül is hogyan készül a jó tea?

Legcélravezetőbb porcelán kannát használni, vagy fajanszot. Abba egy kis forró vizet kell önteni, hogy átmelegedjék, amíg a teavíz felforr. Majd ki kell önteni belőle, és beleszórni a megfelelő menynyiségű tealevelet. Az a melegben és gőzben „kinyílik", s ezután jöhet a forrázás.

Amikor lobog a víz, addig kell ráönteni a teára, és 2—2,5 percig állni hagyni benne. Tovább nem! Ennyi idő alatt ugyanis kioldódik a tealevélben levő koffein, viszont túl sok csersav még nem; s így a tea nem lesz túlságosan fanyar. A túl sokáig állni hagyott tea azért keserű, mert nem kívánatos anyagok is belekerülnek.

Azok, akik szenvedéllyel szeretik a teát, az állás idejére vastagon bebugyolálják a teáskannát, mert egyenletes és magas hőmérsékleten készül igazán a jó tea.

Van, aki az illatos teát szereti. És bár Magyarországon azt nemigen lehet beszerezni, mégis könnyen lehet olyat keverni házilag is. Két-három mandarin héját megszárítjuk majd darabokra törve a tealevelek közé keverjük. Majdnem Earl Grey minőségű illatos teát lehet így „előállítani" a nálunk kapható teákból.

Még ma is előfordul, hogy a gyógyteáktól való megkülönböztetésül orosz teának nevezik a teát. Nem azért, mert a Szovjetunióban ez a kedvenc ital, hanem azért, mert hajdanán kétféle úton került a tea Kínából és Indiából Európába. Vagy angol hajókon, tehát tengeri úton, vagy Oroszországon át, karavánok tevéi hátán. Ez utóbbit karaván teának is nevezték akkoriban. Ami egyúttal kiváló minőséget is jelentett. A tea ugyanis a tengeri út alatt nemkívánt illatokat, sőt, szagokat szedett fel, míg a szárazföldi szállítás nem ártott neki.

A tea a teacserje levele. Ha leszedik és szárítják, akkor zöld marad. Keleten nagyon szeretik a zöld teát, Európában inkább a fekete teát iszszák. Ennek egészen más íze van, mégpedig attól, hogy szárítás után még fermentálják is, vagyis erjesztik néhány óra hosszat. Ennek során a csersav egy része elbomlik, és különleges íz- és illatanyagok keletkeznek.

A legjobb tea a legkisebb és legfrissebb hajtásokból lesz. De kizárólag ez határozza meg a tea minőségét, nem pedig az, hogy hosszúak a levelek, vagy töredékes, esetleg poros. Sőt! Minél apróbbra tört a tea, annál inkább kifő belőle az aroma. Ezen alapul a majdnem por alakú tea a kis tasakokban, amelyek egyre népszerűbbek, mivel kezelésük nagyon egyszerű, és igen jó teát lehet a legtöbbjéből főzni. Pardon, forrázni. Főzni a teát tilos!

A jól elkészített tea minden itallal versenyre kelhet, s aki igazán megszerette, az megtalálta a bölcsek borát.

Teknős Péter

LEVELEK

És van olyan levél amelyik köhög...

A világon csaknem 2 millió tonna teát termesztenek. A nagy teatermelő országok (India, Szovjetunió, Kína, stb.) lakói fogyasztanak belőle a legtöbbet. De más országok is szívesen vásárolják. Anglia például évente mintegy 230 ezer tonnányit importál, úgy, hogy a szigetországban valóságos nemzeti ital a tea.

Szovjet kutatók már régóta vizsgálják a fák növekedését. Pontosan tudják, hogy a fenyőfa május közepétől június közepéig növekszik teljes erővel. Éjszaka alszik és csak nappal növekszik; a leggyorsabban reggel és estefelé.

Az Amazonas partján található Viktoria nevű növénynek van a világon a leghatalmasabb levele. Átmérője a két métert is meghaladja. Egy ilyen levélen elfér egy gyerek, és úgy fennmarad rajta, mintha csónakban ülne.

A meleg égöv vizeiben található jácintról a növénykutatók kiderítették, hogy a szennyezett vizekben fejlődik a legszebben. A növény ugyanis magába szívja a vízben előforduló szennyeződéseket, és rostjainak fejlesztésére használja fel. A St. Louis-öbölben (USA) végzett kísérletek azt is bebizonyították, hogy a szennyezett vízbe telepített jácint ásványi sókban és fehérjékben igen gazdag, a vegyi hulladékot mind feldolgozza, ezért nagyon jó takarmánynövény.

Van olyan növény, amelynek nemcsak illata, hanem hangja is van. Ez is természetesen a trópusokon él. E különleges növényt, ha betemeti a föld, a levelei dúzzadni kezdenek, és közben köhögésre emlékeztető hangokat hallat. A húsevő állatok táplálékot remélve kikaparják a föld alól – és csalódva otthagyják.

Elmentünk világgá 9.

BRÜSSZELI B

A Jozef II. Straat 30-as számú épületet könnyűszerrel megtaláltuk a belga fővárosban. Jóval több nehézséget okozott, hogy bejussunk a kapuján. A gyönyörű, modern, csupa üveg, csupa fém irodaház bejárata előtt két géppisztolyos rendőr állta el útunkat. Tüzetesen kifaggattak, honnan jöttünk, kihez megyünk, majd gyanakvó tekintettel követve lépteinket, beengedtek. Az épület előcsarnokában szállodai portáspultra emlékeztető bútordarab mögött egyforma sötét öltönybe öltözött férfiak ültek, minitévéken figyelték a kifelé igyekvő vagy a bejövő embereket. Messziről lerítt róluk, hogy civilruhás rendőrök.

Ezek után kissé félénken puhatolóztunk afelől, hogy merre találjuk a Kinderkrant szerkesztőségét. Egyikük, mintha rugó lökte volna fel, elénk pattant, s így szólt:

— Kövessenek!

A fotócellás szuperliftben felbátorodtunk:

— Minek köszönhető ez a nagy elővigyázatosság?

— *Rövidesen bombariadót tartunk* — világosított fel kísérőnk. — *Egy ismeretlen telefonáló bejelentette, hogy pokolgépet helyezett el a házban.*

Szinte egyszerre nyúltunk a stop jelzésű gomb

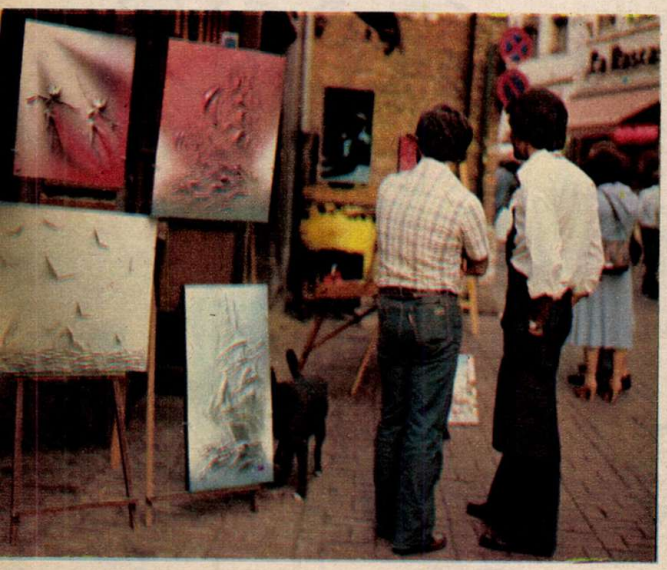

Utcai tárlat Brüsszelben. Akáresak Párizsban nagy divat, hogy a képzőművészek az utcán mutatják be képeiket

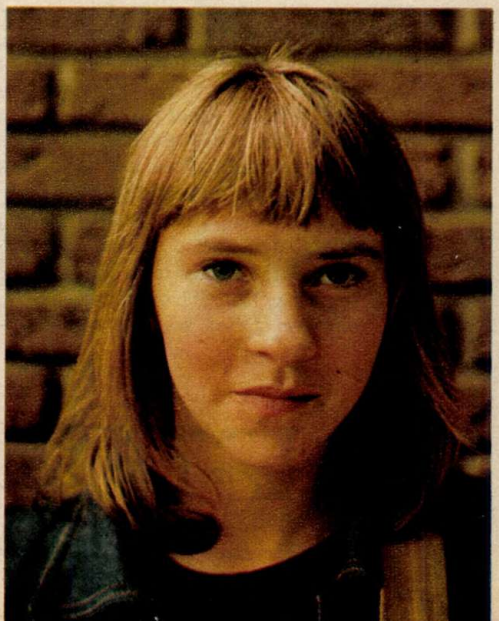

A turnhouti művelődési központ egyik látogatójához is eljutott a Kinderkrant című újság valamennyi száma

felé, hogy megállítsuk a liftet.

— *Ne izguljanak* — nyugtatott meg a biztonsági szolgálat embere —, *a bejelentés tegnap történt, ez a mai csak próbariadó lesz, hogy hasonló vészhelyzet esetén minél gyorsabban kiüríthessük az épületet.*

Még akkor is törülgettük a homlokunkat, amikor *Eric Antonis*, a Kinderkrant főszerkesztője helylyel kínált a szobájában. Jó néhány perc eltelt, amíg a szakállas fiatalember, úgy ahogy lecsillapított bennünket, és végre teljes figyelmünket neki és lapjának szentelhettük.

Akkor robbant a bomba. A meglepetés bombája!

Megismerkedtünk a Kinderkranttal, útunk talán legnagyobb, legszebb — ráadásul szakmai — élményével.

KÉT MINISZTER EGYCSAPÁSRA

— *A Kinderkrant* (magyarul: Gyermekújság — a szerk.) *a gyerekek nemzetközi éve alkalmából született meg* — mondta Eric Antonis, miközben néhány példányt tett elénk. — *Eddig négy szám jelent meg, három még hátra van. A példányszámunk hétszázezer. Újságunkat minden alkalommal tizenöt-tizenöt gyerek készíti. Ők írják a cikkeket, interjúkat, ők rajzolják meg az illusztrációkat, ők végzik a szerkesztést is. Egy társam és én csak a technikai munkát végezzük.*

Már a próbaszám első oldalán meglepő cím vonta magára figyelmünket: „2 ministers in 1 klap", azaz: Két miniszter egy csapásra. Íme, egy rövid részlet a beszámolóból: „*Ramaekers oktatási miniszter barátságosan fogadott bennünket, türelmesen válaszolt kérdéseinkre. Elmagyarázta, hogy igyekszik megszüntetni az iskolákban a buta és kegyetlen büntetéseket. Szeretné elérni, hogy mindenki azt is tanulja meg, amit majd felnőttként használni tud: például a villanyszerelést, a gombfelvarrást. Egyébként nem is sejtettük, hogy Ramaekers miniszternek ilyen humorérzéke van! Ebéd közben mindenki elmondhatott egy viccet és ebben maga a miniszter mutatott példát. Délután De Backer kulturális miniszterasszonyhoz mentünk. Elmondta, hogy több játszóteret és gyerekmozit szeretne építtetni. Több gyerekfilmet és műsort akar a televízió programjába iktatni, amit 17 és 20 óra között sugároznának.*"

JÁTÉKOS SZERKESZTŐSÉG

Olvastunk volna még nélkül, de motoszkált bennünk a kérdés:

— Hogyan választották ki a gyerekszerkesztőket?

— *Amikor megszületett az ötlet, felhívással fordultunk az ország valamennyi gyerekéhez, írják meg nekünk gondjaikat, bajaikat, azt, hogy mi foglalkoztatja, mi bántja őket, miről olvasnának szívesen. A legérdekesebb, legokosabb levelek szerzőit meghívtuk, ők lettek az első szám szerkesztői. Elhatározták, hogy a szerkesztőséget lakatlan szigetté nyilvánítják, tagjait pedig kalózokká, akik ezen a szigeten élve várják a világ minden tájáról palackba zárva érkező üzeneteket. Ezt természetesen meg is írták a lapban, s a „palackpostán" kapott levelek szolgáltatták később a témákat, ezek köré csoportosulva épültek fel a különböző számok. Az egyik központi téma az iskola volt, a másikban a zsebpénz kapott főszerepet. Külön szám foglalkozott a fejlődő országok és a beteg gyerekek életével.*

AGGÓDÁS A KINDERKRANTÉRT

Ez utóbbiban két ifjú riporter, *Lutgarde* és *Ritc* rövid, ám nagyon tanulságos interjút készített egy tizenegy éves félkarú kislánnyal, *Sabine*-nal.

— Sabine, hogyan veszik tudomásul az emberek, hogy testi fogyatékos vagy?

„Robinsonok" szerkesztősége. A gyerek-újságírók, rajzos potrékkal mutatták be önmagukat

OMBÁK

A turnhouti művelődési központ egyik nevezetessége a gazdag választékot kínáló, szép könyvtár

Eric Antonis: „Történjen bármi, valamennyi Kinderkrantnak el kell készülnie. Hiszen megígértük."

— Néhányan megértenek, mások megbámulnak. Ez kellemetlen.

— Szeretsz és tudsz sportolni?

— Korcsolyázni és futni igen. És ez nagyon sok örömet szerez nekem.

— Nem találod kellemetlennek, ha az emberek a fogyatékosságodról beszélnek?

— Jobban szeretném, ha nem tennék, de ha valamit kérdeznek erről, akkor rendes magyarázatot adok.

Lám, mintha a Kinderkrant szerkesztői már az 1980-as esztendőre gondoltak volna. Akkor lesz ugyanis a testi fogyatékosok éve.

Eric Antonis hangjában aggodalom bújkált, amikor a Kinderkrant jövőjéről beszélt:

— Sajnos, eddig még nem sikerült elérnünk, hogy a Kinderkrant a gyermekév után is folyamatosan megjelenjen, pedig ez a leghőbb vágyunk. Egyelőre azonban még a hátralevő számaink sorsa is bizonytalan. Jelenleg a Kinderkrant valamennyi belga gyerek kezébe eljut, ötvenezer példányt pedig felnőtteknek, pedagógusoknak, kulturális, sportintézmények dolgozóinak küldünk el.

Eric Antonis egyébként nem újságíró. Turnhoutban a művelődési központ vezetője, sok szállal kötődik a Belga—Magyar Baráti Társasághoz. Él-hal a gyerekekért, Turnhout aprajátnagyját mozgósította, hogy modern játszóteret építse-

A miniszterasszony elmondta, ilyen játszótereket szeretne ▶

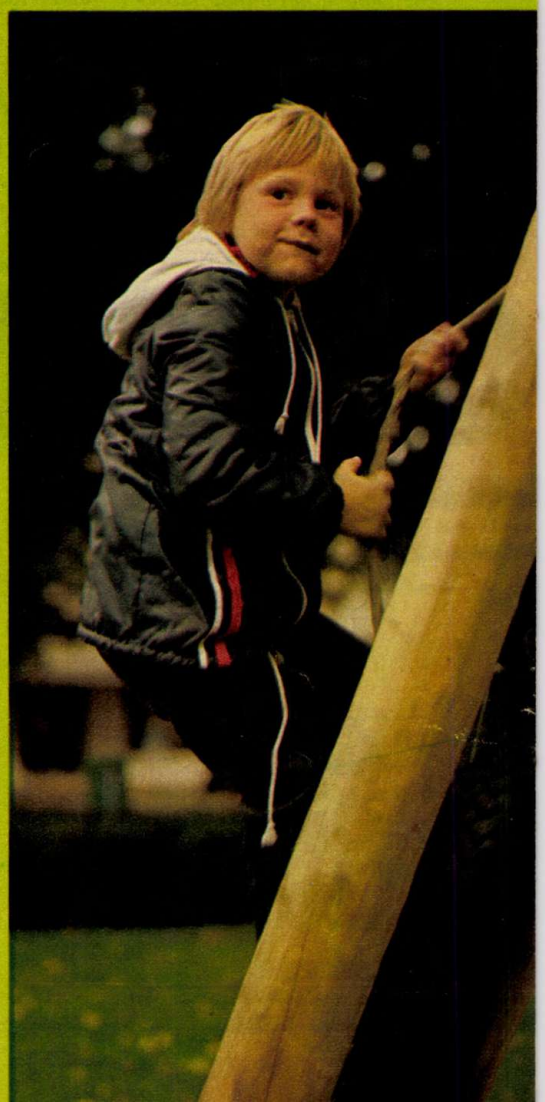

A kerékpár Belgiumban is tömegközlekedési eszköz ▼

◀ **Pihenőben. A belga gyerekek is sok időt veszítenek, amikor tanítás után autóbuszra várnak**

Önfeledt mosoly. Ilyen arcú gyerekeket szeretnének látni egész Belgiumban a Kinderkrant szerkesztői

nek, kölcsönkönyvtárat létesítsenek a gyerekeknek...

Nehezen váltunk el. Eric lekísért az előcsarnokba, ahol a biztonsági szolgálat emberei változatlanul figyeltek minden rezdülésre.

— Nem fél a bombamerényletektől?

— *Mi hét számot ígértünk a gyerekeknek. Nem csaphatjuk be őket. Történjen bármi, valamennyi Kinderkrantnak el kell készülnie.*

Később egy újsághírből megtudtuk, hogy ír terroristák felrobbantották Nagy-Britannia brüsszeli követségének egyik helyiségét, amely éppen a Kinderkrant szerkesztősége felett levő emeleten volt, a Jozef II. Straat 30-ban.

Fájdalom szorongatta a torkunkat. Egyetlen kérdés járt a fejünkben: mi történhetett Erickel és a Kinderkranttal?

Azóta már vastag borítékot hozott címünkre a postás. A Kinderkrant legújabb száma volt benne, és egy névjegykártya, rajta egyetlen kézzel írott szó: „Megígértem!"

Eric állta a szavát!

Következik: Made in „Tulipán"

◀ **A gyerekek javaslatai alapján megépült a modern, kalandjátszótér**

SIKERLEMEZEK

Ötvenöt perc zene az új Boney M. albumon, címe: „Tengernyi fantázia." Valóban úgy tűnik, hogy Frank Farian, az együttes menedzsere tengernyi fantáziával rendelkezik; enélkül aligha ismerné az együttest a világ.

Nyílt titok volt az, ami az új albumon már mindenki számára ismertté vált: a mély tónusú férfi énekhang tulajdonosa maga a menedzser, aki egyúttal szövegíró és néha zeneszerző. Ez az eddigi albumokon is így volt, de a lemezborítóra most került először Frank Farian neve énekesként. Partnerei: Marcia Barrett és Liz Mitchel.

FESZESEBB RITMUSOK

A kísérőzenekar – melynek tagjai Európa legkülönbözőbb részéről kerültek Frank Farian közelébe – tizenegy tagot számlál. Még egy páratlan szám: tizenhárom dalon keresztül kísérték az előbb már említett énekeseket. A felvételek az Europasound stúdióban készültek, Offenbachban.

A lemeznek Európában egyértelműen sikere van. Ezt nem csak abból a tényből lehet megállapítani, hogy már a megjelenés hetében felkerült a londoni lemezlistára, hanem abból is, hogy az európai diszkózene megteremtőjére kontinensünkön minden zenét kedvelő és művelő hallgató, illetve muzsikus odafigyel.

A zenéről még annyit, hogy picit keményebb lett. Ennek nyilvánvaló oka, hogy a Boney M. Amerikába készül. A tengeren túl pedig mást értenek diszkózene alatt, mint Európában. Ezt a Boney M. saját bőrén is lemérhette tavaly, amikor első bemutatkozó koncertjén Amerikában mérsékelt sikerrel szerepelt.

Az új album elkészítésekor Frank Farian nagyon ügyelt arra, hogy a Boney M. hangzás megmaradjon, de lényegesen feszesebb ritmusok között. Így talán elnyerheti a más zenéhez szokott amerikaiak tetszését.

Hosszú hallgatás után ismét lemezt készített a Led Zeppelin együttes. A hagyományoknak megfelelően magas zenei szintet képviselő album sajnos, rossz hangminőségben szól. Az okok ismeretlenek, mint ahogy az is megfejtésre vár, hogy a Led Zeppelin felvételekhez hasonlóan a Rolling Stones együttes lemezei is miért rossz hangminőségűek. Pedig a Led Zeppelin az új album anyagát az ABBA együttes stockholmi stúdiójában vette fel, amelynek magas szintű technikai berendezéseit az ABBA-lemezekről már jól ismerjük.

A NÉPSZERŰSÉG CSÚCSÁN

Jeff Lynne, gitár; Bev Bevan, dob; Richard Tandy, billentyűs hangszerek; Kelly Groucutt, basszus-gitár. Az együttes neve pedig: Electric Light Orchestra, rövidítve ELO. Nos, a hazánkban is népszerű amerikai ELO együttesnek megjelent új albuma, a Discovery, a mai napig az év egyik legjobb nagylemeze. Az együttes nemcsak hanglemezen, hanem színpadon is kiváló produkcióra képes. A hozzáértő kritikusok a világ egyik legjobb show-együttesének tartják az ELO-t. Kelléktárukból csak egy valamit szeretnék kiemelni: a hatalmas színpadon le-fel mozgó űrhajót, melynek belsejében játszik az ELO. Manapság a zenéhez a színpadi látványosság is szükséges, hiszen lemezt otthon is lehet hallgatni. A látványra a koncertet látogatóknak jogos az igénye.

Sem látványban, sem pedig zenében nem lehet panasza a közönségnek egy-egy Wings koncerten. Mindkettőről Paul McCartney, a Beatles együttes egykori – és egyben egyetlen ma is aktívan muzsikáló – tagja gondoskodik. Az új Wings albumon tizennégy dal található, melyeket egy kivételével Paul komponált. A másik szerző Denny Laine, a Wings gitárosa. Új tagok az együttesben; Laurence Juber és Steve Holly. Változatlan már évek óta a mag: Paul és Linda McCartney, valamint Denny Laine.

Régi népszerűségének csúcsán áll a műfaj alapjait lerakó, már a rock and roll korszakban is népszerű énekes, Cliff Richard. Szeptember végén a „Mi már sohasem beszélünk egymással" című kislemeze hetekig vezette az angliai kislemez-listát. A kislemezt követő albuma szintén a legjobbak között van.

DUPLA ALBUMON

Felnőttek a gyerekek. A kis Jimmy Osmond is lassan felnőtt fiatalember lesz. Hiába múlnak az évek. Ez lemérhető többek között az új Osmonds-album fotójáról is. Az Osmonds együttesre egykor jellemző gyerekhang már a múltté. Nem beszélve a zenéről, ami szigorúan 1979 zenei szabályainak megfelelően készült, a Bee Gees együttes népszerű énekesének, Maurice Gibbnek az irányításával.

„Amerikai reggeli" a címe az új Supertramp albumnak, ami kitartóan, hosszú heteken keresztül a nagylemezlisták élvonalában van.

A nyugat-német Bellaphon cégnél jelent meg az elmúlt napokban az Omega együttes kisstadion-beli koncertjén készített hangfelvétel. A dupla albumon a koncert teljes zenei anyaga megtalálható, és természetesen hazai kiadásban is megvásárolható lesz, még ebben az esztendőben.

B. TÓTH LÁSZLÓ

PIRAMIS EGYÜTTES
KEDVES ISMERŐS
PAJTÁS
FOTO: GAÁL ZOLTÁN

BESZÉLGETÉS ARRÓL, AMI NEM FOGLALHATÓ SZAVAKBA

PERNYE ANDRÁS

– MIBEN KÜLÖNBÖZIK A DZSESSZ A TÁNCZENÉTŐL?

– Van erre egy egyszerű felelet – mondja Pernye András –: az a zene, amelyre táncolni „muszáj", mert ha csak hallgatom, hamarosan unalmassá válik – az a tánczene. Ha nem érzem szükségét, hogy mást is csináljak, miközben hallgatom ezt a fajta muzsikát, hiszen az teljesen leköti érzelmeimet – nos, ez valószínűleg a dzsessz. Ez nem azt jelenti, hogy nem lehet táncolni a dzsesszre, hiszen ha valaki akar, Bartók, Mozart, vagy Beethoven muzsikájára is táncolhat, de ez egyrészt felesleges, másrészt nem szokás.

„... Louis Armstrong a trombitájával mondja el, amit akar. Elbeszéléseket lehet hallani tőle, amelyekben az a gyönyörű, hogy nem tudom megmondani, miről szól..." (Pernye András zenetörténész)

– A dzsessz lényege a **rögtönzés**, vagyis amikor a zenész a kottában leírtakat alapul véve, felépíti az adott zenei témára saját, egyéni változatát. Ennek gyakorlata valamikor a XVI. században születhetett, amikoris a korabeli tánczenész, mondjuk a csemballista, egy estélyre nem tudott magával vinni annyi kottát, hogy egész éjszaka új számokat játszhasson, hanem megtanult több tucat korabeli „slágert", meg néhány akkordfűzést, és ezeket variálta zavartalanul reggelig. Ha tehetséges zenész volt, bámulatosan változatos zenét produkált! Ezt a reneszánsz udvari „tánczenét" vitték magukkal az európai telepesek Amerikába, és adták át a négereknek, akik kitűnő zenei érzékükkel továbbfejlesztették. Igen nagy vonalakban így születhetett a dzsessz. Éppen egy magyar tudós mutatta ki, legvadabb komolyzenei búvárkodásai közepette, hogy az amerikai négerek népzenéjének nevezett dzsessz visszavezethető az előbbi gyökerekhez.

– TAVASSZAL PRÁGÁBAN JÁRTAM, ÉS TÍZÉVES LÁNYOMMAL BETÉRVÉN EGY DIXIELAND KLUBBA, MEGLEPVE TAPASZTALTAM, MILYEN NAGY LELKESEDÉSSEL HALLGATTA Ő EZT A ZENÉT.

– Igen, a mámorító érzés abból adódik, hogy a dzsesszmuzsikusok – bármily furcsa – hallják a zenét! Éveket töltünk el a komolyzene tanításában azzal, hogyan kell fogni a hegedűt, hogyan kell tartani a kezet, hogy elérje a G-húrt; említhetnék más hangszert is, sőt mindez sokszor az énekhangra, a legtermészetesebb hangszerre is áll; a túlhangsúlyozott technikai felkészülés közben azonban elvész valami a zene lényegéből. Újra hangsúlyozom, a zene hallanivaló művészet! Nem foglalható szavakba. Az ember alapélményeiből, életének kiemelt eseményeiből indul ki: születés, halál, küzdelem, boldogság, remény... De nem fogalmi, hanem érzelmi tényeket közöl. – Az együtt zenélésre a dzsessz különösen sok lehetősé-

DUKE ELLINGTON

ELLA FITZGERALD

get ad. És nem kellene annyira ragaszkodni a kottához, sőt, fel kellene hívni a figyelmet arra, hogy egy-egy dalt így is lehet, meg úgy is lehet... Vállalnunk kéne azt, hogy nincs végleges dallam!

– ÖN MILYEN HANGSZEREN TANULT JÁTSZANI GYEREKKORABAN?

– Mivel anyám remekül zongorázott, apám meg kitűnően hegedült, én természetesen fúvós hangszert választottam. Zenei pályafutásomat lokál-zenészként kezdtem 16 éves koromban. Ott éreztem meg valamit az előbb említett együtt zenélés, fül után való játszás varázsából először. Azt mondták ugyanis a kollégáim, hogy van egy szerződés, de itt szaxofonozni is kell, két hét múlva el lehet kezdeni a munkát. Mondom, dehát még soha nem volt a kezemben szaxofon, idáig csak klarinéton játszottam. Nem baj, felelték, majd veszünk egyet, és két hét múlva beállítunk a zenekarba vele. Ez teljesen lehetetlen! – néztem rájuk döbbenten. Ugyan, mondták, hamar megtanulod azt a 120 slágert. De hát én nem tudok harmincat sem. Nem baj! – nyugtattak meg, majd mi eljátsszuk neked, figyelj csak, így van az első... Aztán kezdtem az új szaxofonnal billegetni, és egy hét múlva már ment... Én észre sem vettem, és már tudtam... Így is lehet tanítani, de ezt nem merném széles körben ajánlani, mert ebbe vagy belepusztul valaki, vagy tényleg megtanulja.

SOMHEGYI BÉLA

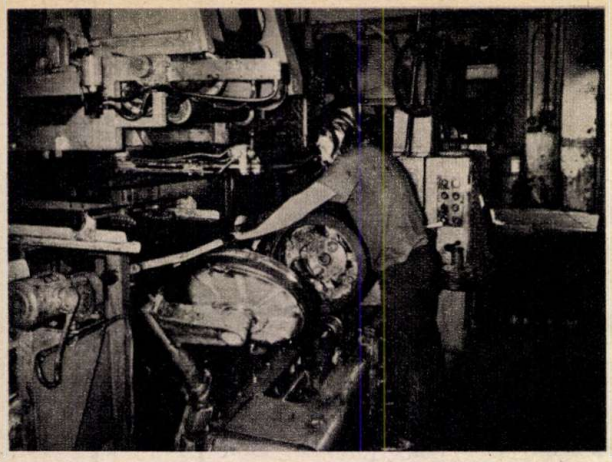

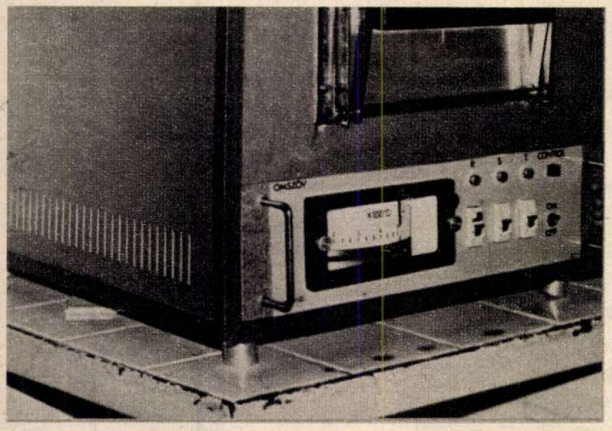

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI FIATALOK FIGYELEM!

A nyíregyházi Taurus Gumigyár szeretettel vár benneteket GUMIGYÁRTÓ szakmunkástanulónak. A rohamosan fejlődő, modern technológiával dolgozó gyárunkban szükség van jó szakmai felkészültségű, elméleti és gyakorlati tudású szakemberekre. Tanulóidő: 3 év.

Tanulóink a tanulóidő alatt havonta évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően 110—650 Ft-ig terjedő ösztöndíjat kapnak. Ezen kívül 350—450 Ft-ig terjedő összegben társadalmi ösztöndíjat is fizetünk részükre.

Nyári szakmai gyakorlatuk idején a legkiválóbb tanulóink gyárunk költségén 20 napot az NDK-ban töltenek.

Az elméleti képzés Nyíregyházán a 107. sz. „Mező Imre" Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati képzés pedig gyárunk tanműhelyében és üzemeiben folyik.

Végzett tanulóinknak lehetőséget nyújtunk a továbbtanuláshoz.

Taurus

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
TAURUS GUMIGYÁR SZEMÉLYZETI ÉS OKTATÁSI CSOPORTJÁNÁL
4400 Nyíregyháza, Derkovits u. 107.

NYOLCADIKOSOK!

Pályaválasztásotokhoz figyelmetekbe ajánljuk, hogy a CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR jó lehetőséget kínál a szakma tanulásához.

Fiúk jelentkezését várjuk gyógyszergyártó (vegyész), lakatos, hegesztő, villanyszerelő, esztergályos, csőszerelő szakmunkástanulónak.

Lányokat gyógyszergyártó tanulónak veszünk fel. Gyógyszergyártó korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

Vállalati ösztöndíj.

A római-parti csónakházunkban sportfelszerelésekről is gondoskodunk.

Címünk:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
Budapest IV., Tó u. 1–5. Oktatási osztály.
Telefon: 690-900 (531-es mellék) és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
Budapest XXII., (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Személyzeti osztály.
Írásbeli jelentkezés: 1325 Budapest,
Postafiók 110.

PIFU CÉLBA DOBÁL

© Ed. VAILLANT 1767

EGY REJTVÉNY – HÁROM KÉRDÉS

Melyik a leghosszabb? Melyik a legrövidebb? Melyik kettő egyenlő hosszú?

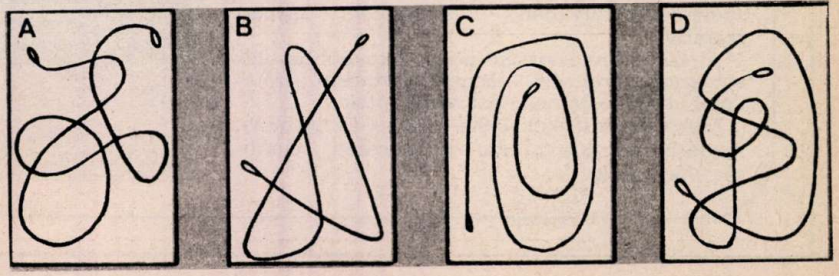

MOST 8. OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK FIGYELEM!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkásképesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves, általános iskolát végzett lány.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a vizsga sikeres letételéhez a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak.

JUTTATÁSOK:

— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.
— A három tanév idejére ingyenes:
— a leányotthonban a lakás, a tankönyv, a tanszerek,
— a munkaruha, a fejkendő, a munkacipő és az iskolaköpeny.

Ezeken felül minden tanulónak adunk tanulmányi ösztöndíjat: havi 350—720 forintot (a tanulmányi eredménytől függően) és szociális ösztöndíjat: havi 500 forintot.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR
A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár, személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183. címre küldd.
Várjuk jelentkezésedet!

GYERE HOZZÁNK!

Általános iskolát végzett, de még 16. évet be nem töltött lányokat szövő-fonó szakmára, fiúkat pedig gépszerelő szakmára iparitanulónak felveszünk.

Tanulmányi idő: 3 év.

Vállalatunk korszerű gépi berendezésekkel rendelkezik (SZTB, Picanol, Sacc-Lowel előfonó gép, Sweiter keresztorsózó gép).

Juttatások:

— A tanulmányi idő alatt havonta a tanulmányi eredménytől függően 350—560 Ft ösztöndíjat fizetünk.
— A vidékiek havonta 500,— Ft különélési pótlékot kapnak.
— Térítés nélkül reggelit, ebédet, vacsorát biztosítunk.
— Az elhelyezés a leányotthonban, illetve a kollégiumban ingyenes.
— Térítés nélkül munkaruhát, valamint
— a II. éveseknek tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk.
— Vállalatunk termékeiből kedvezményesen vásárolhatsz.
— Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk üzemünk szakközépiskolájában.
— Az elméleti tantárgyak tanulásához szükség esetén szakképzett pedagógusok nyújtanak segítséget.

Jelentkezni lehet a vállalat Személyzeti és Oktatási Osztályán

Címünk
KŐBÁNYAI TEXTILMŰVEK
Budapest X., Gyömrői út 84—94.

NYOLCADIKOSOK!

Segítünk! Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni!

Legfontosabb szakmáink: szerkezeti lakatos, hegesztő, csőszerelő, gépiforgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, gépszerelő, ácsállványozó, öntő.

Tanulásotokhoz vállalatunk az alábbi segítséget nyújtja: kollégiumi elhelyezés; korszerűen felszerelt tanműhely; tanulmányi ösztöndíjon felül a szakmától függően havi 250—500,— Ft-ig társadalmi ösztöndíj; nyereségrészesedés; üdülés a balatoni üdülőinkben; sportolási lehetőség vállalatunk 8 sportszakosztályában; kéthetenként szabad szombat.

A szakmunkásvizsga után a továbbtanulásotokhoz (érettségi, technikusminősítő, főiskola) minden támogatást megkaptok.

Munkába álláskor 1500—2000,— Ft juttatás; modern munkásszállás; jó kereseti lehetőség vár rátok.

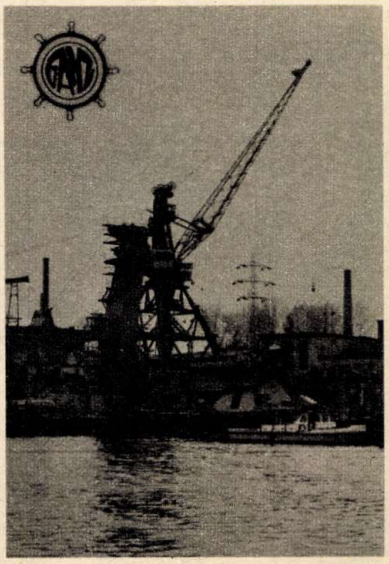

Jeletkezéseteket az alábbi helyeken várjuk:

MHD. Központi Oktatási Osztály
Budapest, Váci út 202.
Irányítószám: 1904.
Telefon: 401-562

MHD. Balatonfüredi gyáregység
Balatonfüred
Telefon: 525

MHD. Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred
Telefon: 53

MHD. Váci Gyáregység
Vác, Derecskei dülő
Telefon: 223

MŰSZAKI PÁLYÁRA KÉSZÜLŐ FIÚK!

Jelentkezzetek **VILLANYSZERELŐ** szakmunkás tanulónak. Vár benneteket a **VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT** Beiskolázási helyeink: Budapest, Miskolc, Dunaújváros, Székesfehérvár, Tatabánya, Győr, Ózd, Debrecen, Pécs.
Bicskén **SZERKEZETLAKATOS** és **ELEKTROLAKATOS** tanulókat képezünk ki.
A vidékiek részére Budapesten korszerű tanulóotthoni elhelyezést biztosítunk havi 120,– Ft-ért.
Oktatásunk emeltszintű. Utána lehetőség adódik a továbbtanulásra.
A tanulmányi ösztöndíjon felül a villanyszerelő és elektrolakatos tanulóknak havi 250,– Ft, a szerkezetlakatos tanulóknak havi 500,– Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk.
A tanulmányi idő utolsó félévében teljesítménybérben dolgoztok.

VIV

Jelentkezés:
VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT
Oktatási Osztály
1075 Budapest, Síp u. 23.

vagy az illetékes szakmunkásképző intézetnél (ez esetben kérjük felírni a jelentkezési lapra a „VIV" előjegyzéssel" szöveget).

VÁLASZD A FONÓ, SZÖVŐ SZAKMÁT!

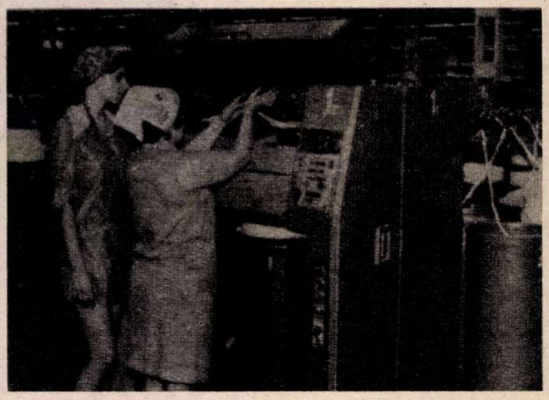

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat felveszünk az 1980/81. tanévre.

fonó, szövő, kötő-hurkoló

szakmunkástanulónak — 16 éves korig.

Képzési idő: 3 év

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől függően —, a fonó, szövő szakmunkástanulóknak 350—560,— Ft, a kötő-hurkoló szakmunkástanulóknak 150—550,— Ft.

JUTTATÁSOK:

Az ösztöndíjon kívül, vidékieknek havi 500, — Ft, budapestieknek havi 450,— Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk. (Az összes pénzbeli juttatás a fonó, szövő tanulóknak havi 850—1060,— Ft, a kötő-hurkoló tanulóknak 650—1050,— Ft.)

Ezen kívül a gyárunk mellett levő szakmunkástanuló otthonunkban elhelyezést, napi háromszori étkezést — munkaszüneti napokon is — havi 210,— Ft-ért biztosítunk.

Tankönyvről az iskola, munkaruháról, iskolaköpenyről, füzetcsomagról a gyár térítésmentesen gondoskodik.

Továbbtanulásra az üzemi szakközépiskolában és területi gimnáziumban van lehetőség.

Jelentkezni lehet: személyesen vagy írásban.

BUDAPRINT BUDAPEST

Levélre részletes tájékoztatót küldünk. A gyár címe: PNYV. Kelenföldi Textilgyár Személyzeti Oktatási Osztály, Budapest XI., Budafoki út 111—113. 1502. Telefon: 868-955/191 mellék.

JELENTKEZZETEK KŐMŰVES ÉS BÁDOGOS SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

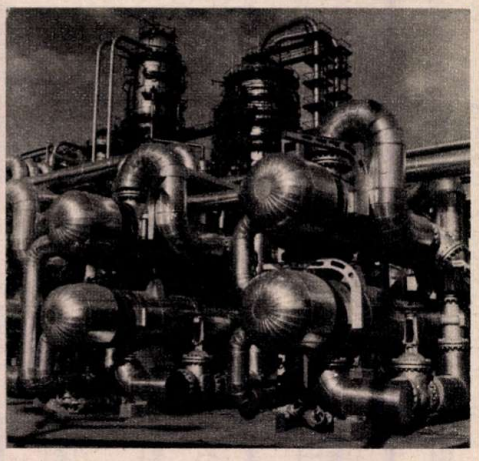

A **„HŐTECHNIKA"** Építő és Szigetelő Vállalat az 1980/81-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be a fenti szakmákba. **Szakmunkástanulóinknak a tanulmányi eredménytől függően havi 130—600,— Ft ösztöndíjat fizetünk.**

A vállalatunkkal ösztöndíjszerződést kötő szakmunkástanulók az alapösztöndíjon felül havi 250—500,— Ft társadalmi ösztöndíjat is kaphatnak.

A képzéshez szükséges egyéb feltételekről is gondoskodunk. Vidéki tanulóknak teljes tanulóotthoni ellátást adunk. Szakmunkástanulónak azoknak a fiataloknak a jelentkezését várjuk, akik a nyolcadik osztályt jelenleg végzik, vagy már elvégezték, de a 17. életévüket még nem töltötték be.

Jelentkezéseket a következő címre kérjük:
„HŐTECHNIKA" Építő és Szigetelő Vállalat személyzeti és oktatási osztálya, Budapest VIII., Kállai É. u. 20. IV. em. — 1081

Az autót ma már nem tekinthetjük egyszerűen technikai találmánynak, hiszen jócskán átalakította életünket. Gondoljuk meg: a világ ipari termelésének negyven százaléka szolgálja az autógyártást. A gépkocsi rohamos fejlődésében, tökéletesítésében, térhódításában a versenyek játszották a főszerepet. Az autózás története nem más, mint versenyek története.

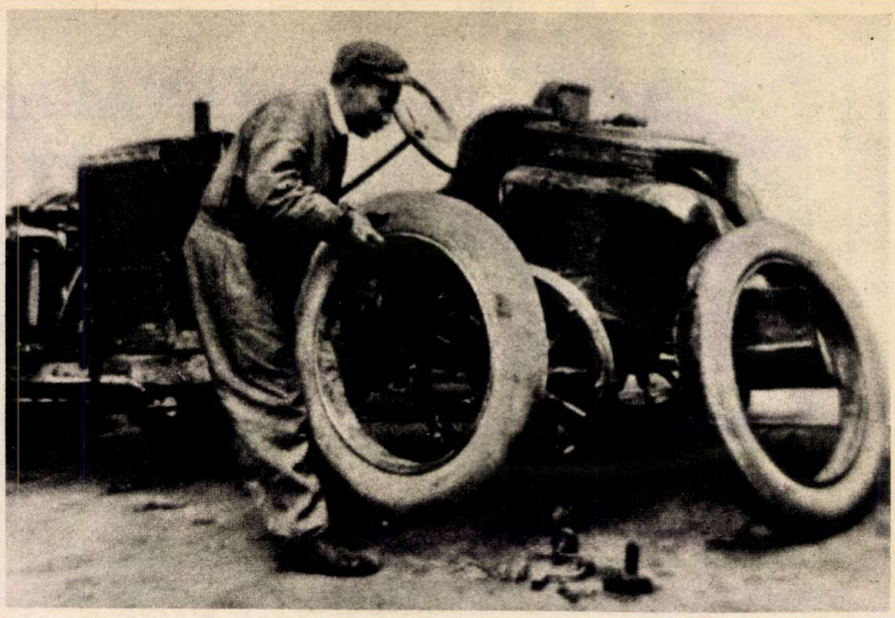

Még mindig a múlt században vagyunk. 1899, egy belga konstruktőr és versenyző, *Camillo Jenatzy*, elektromos meghajtású gépével eléri és meghaladja a 100 km/órás „álomhatárt". 1902-ben a francia *Leon Serpollet* gőzhajtású *„Húsvéti tojás"*-án 120 km/óra fölé kerül, és még ebben az évben túlszárnyalják őt a benzinmotoros kocsik, amelyek éppen a századfordulón érték el a százkilométeres határt.

A bukdácsoló Renault

Mielőtt bekapcsolódnánk a huszadik század egyik első nagy távversenyébe, ismerkedjünk meg még *Louis Renaulttal*. Akiről nem mindenki tudja, hogy ne csak egy világhíres autómárkát tiszteljen benne, hanem egy tisztes, hatgyermekes francia polgárcsalád negyedik és egyben legtöbb gondot okozó fiát. *„Éktelenül rossz tanuló volt az iskolában, de ez nem jelenti egyúttal azt is, hogy minden rossz tanulóból jó autókonstruktőr lesz"* — jegyzik meg életrajzírói. Renault ugyanis éppen a technika iránti vonzalmának köszönhette iskolai bukdácsolását. Az ő iskolakerülésének például határozott, fontos céljai voltak: megkérte például a Párizs—Rouen között közlekedő vonat mozdonyvezetőjét, hogy vigye magával, és magyarázza el neki üzem közben a mozdony működését.

Érdemes megnézni majd száz év távlatából az első Renault készítette autót, vagy méginkább a másodikat. Ezen már eltörölhetetlenül jelentkezik a jellegzetesen lecsapott orr — a Renault kocsik máig jellemző formája. (R 16, R 17, R 21, Dácia, stb.) Hogy lecsaphassa a kocsi orrát, el kellett tennie valahová a hűtőt. El is tette. Oldalra. Aztán később, mint ma is, az utastérrel szembefordítva tette be a motort, hűtőt az autóba. Ő volt aztán, akinek végre eszébe jutott tetőt, illetve zárt kocsiszekrényt építeni az alvázra. *„Kellett végre egy olyan autót építenem, amelybe minden öltözetben, minden időjárás mellett beülhetnek a legelegánsabb hölgyek is"* — mondta. 1899-ben meg is építette a Coupé-ját.

Louis és testvére, Marcel, szenvedélyesen versenyzett is. 1903-ban a Párizs—Madrid távversenyen Marcel Renault baleset következtében életét vesztette. Louis Renault kategóriagyőztesként ért a célba.

Óránként tizenkét kilométer

A múlt század végén a párizsi rendőrprefektus már maximálta az autók sebességét óránként 12 kilométerben. A következő gond: jobbra hajts, vagy balra? Aztán mi legyen, ha szembe találkozik egymással két autós? Ha a kereszteződésnél találkoznak? És miről tudják meg, hogy melyik kinek az autója?

Megoldották ezt is. Bár a jobbra hajts nem is volt olyan egyértelmű, a rendszám fogalma sem létezett még, dehát ki kellett találni az egész első KRESZ-t.

1901 júniusában hosszas tárgyalások után létrejött egy Párizs—Berlin közötti távverseny. Kísérjük végig egy kortárs, bár nem egyidejű beszámolójából: *„A legmesszebbmenőbb elővigyázati rendszabályokat foganasították, a versenyzők és a nézőközönség biztonságára. Különféle színű zászlókkal és feliratokkal volt kijelölve az útirány, amely Reims, Luxembourg, Koblentz, Frankfurt, Eisenach, Lipcse és Potsdam városokon keresztül haladt Berlin felé. Körülbelül ötven várost és falut semlegesnek nyilvánítottak, azaz megállapították, hogy a versenyzőknek bizonyos időt kell bennük tölteniük áthaladáskor. Minden semlegesített zóna bejáratánál ellenőrzés alá kerültek a kocsik. Amint egy versenyző a zóna határához érkezett, lassítania kellett futását. Egy kártyát, melyen a pontos érkezési idő volt följegyezve, átadtak egy „kalauznak" aki azután a kocsik előtt haladva, elvezette a semleges zóna másik végére, ahol a megállapított idő lefolytával megint elereszttették. A szabályok közé föl volt még véve, hogy az automobilt az egész utazás közben másnak nem szabad vezetni, vagy tolni, csakis az utasoknak; hogy a nap végén csak bizonyos időt engednek a motorok tisztogatására, és hogy csak bizonyos számú személyzetnek szabad ezalatt a kocsin dolgozni."*

A nap hőse

Július 27-én, valamivel fél négy előtt megadták a jelet az első kocsi indulására, majd két perccel később megindult a második. S azután rö-

MEGSZÜLETTEK

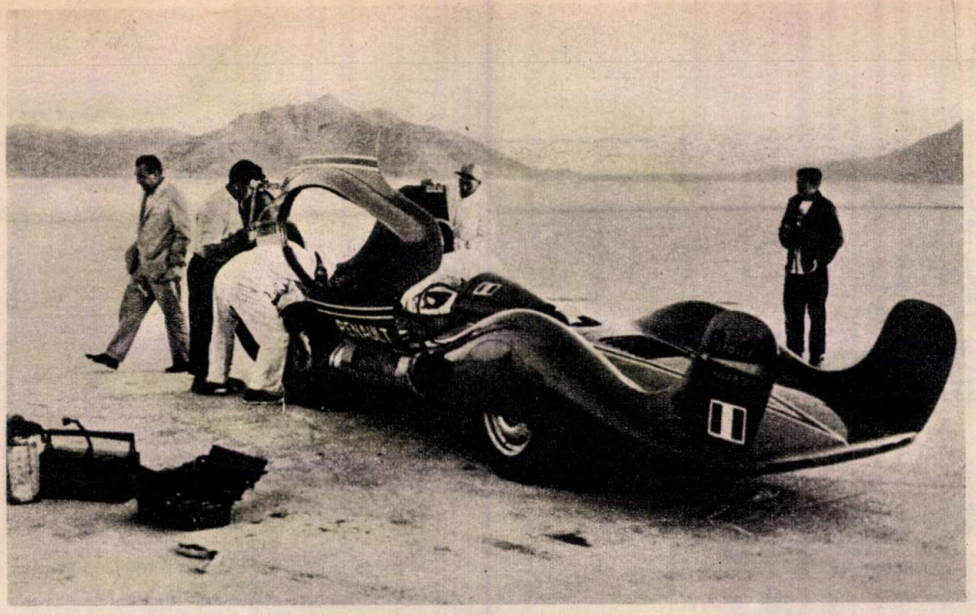

A „LÓ NÉLKÜLI KOCSITÓL" A FORMA I-IG (4.)

Autószerelés az 1900-as évek elején és napjainkban. Ennyivel lett bonyolultabb kedvencünk a gépkocsi

vid időközökben, három óra alatt megindították a többi százhetet is...

...Minden negyedórában érkeztek jelentések a verseny állásáról. A sürgönyökből lehetett látni, hogy legalább a verseny kezdetén hatalmas harc volt a vezetésért A legkitűnőbb francia jelöltek, *Fournier, Charron, de Kniff* már erősen szorongatták *Hourgierest*, aki másodiknak indult... *Antony* merész sebességgel hajtva a rossz utak és veszedelmes fordulók ellenére folytonosan előre nyomult a sorrendben, és Hannoverbe röviddel Fournier után érkezett másodiknak. Automobiljának közepes gyorsasága ezen a napon 89 és fél kilométer volt óránként.

Íme, a század első nagy rallye (rali) versenye. Amelyet persze még nem neveztek így. A versenyt végül Fournier nyerte meg, és: *„Az egész út hosszában embertömegek tapsoltak neki és jó utazást kiáltottak utána, hanem Berlinben az összegyűlt nép majdnem széttépte rajongásában. Nagy virágcsokrokat dobtak kocsijába, babérkoszorúkat és más ajándékokat; hercegek és hercegnők meg a város kiváló személyei mutattatták be magukat neki. Ő volt a nap hőse."*

Hát így volt, így van.

Ezekben az években már (1900—1905) a *Gordon—Bennett* formula van érvényben a versenyeken: *„A kocsi súlya 400 és 1000 kilogramm között, a vezetőcsere a segédvezetővel megengedett, a két vezető átlagsúlya minimum 60 kilogramm, a versenyszakaszok hossza 550—650 kilométer."*

És ekkor történik, hogy Ausztria nizzai főkonzulja, *Emil Jellinek* azt kéri a Daimler cégtől, hogy az ottani versenyen, a neki tetsző Daimler kocsit az ő lányáról nevezzék el — *Mercédesnek.*

Így is lett. És a Mercedes nevű kocsi győzött. Ha Jellinek lányát netán Violának hívták volna, vajon mit mondanánk ma „Merci" helyett?

Dávid Sándor

Következik:
Kontinenseken át

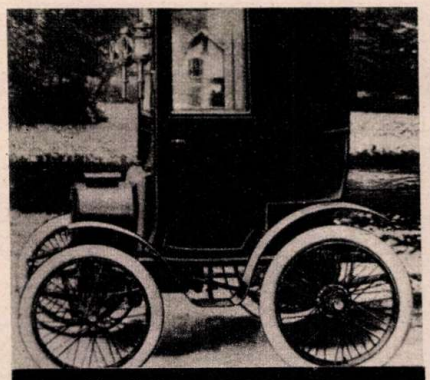

Louis Renault 1899-ben épített „Coupé"-ja

Az első Mercedes túragépkocsik első példánya az 1900-as évek elejéről

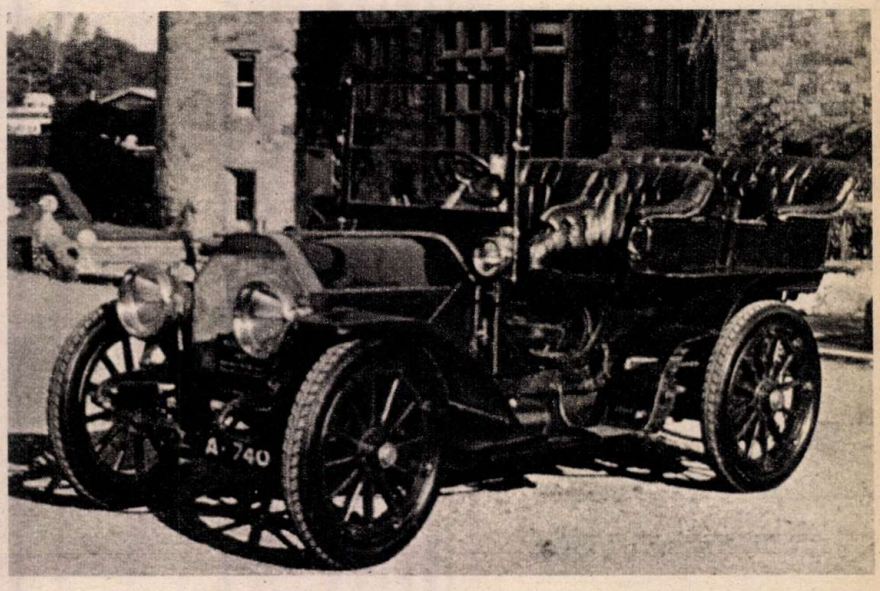

A MERCEDES...!

TÖPRENGŐ

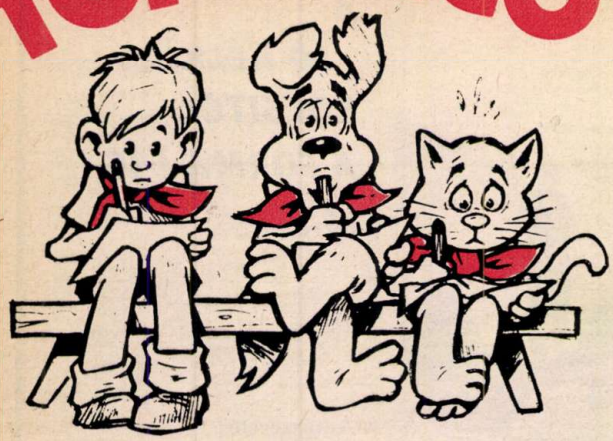

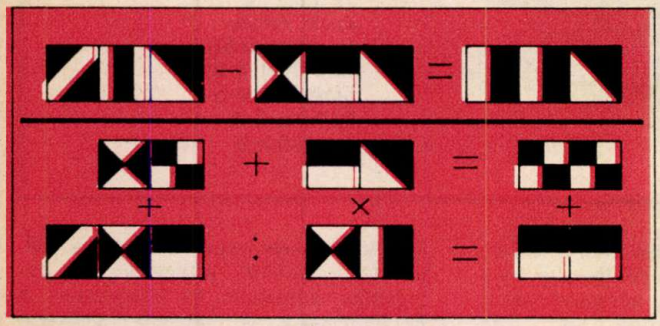

AZ ÁBRA JELEI egy-egy számjegyet helyettesítenek. Végezd el a kijelölt műveleteket — vízszintes és függőleges irányban is — majd a végeredményt küldd be.

TITKOSÍRÁS

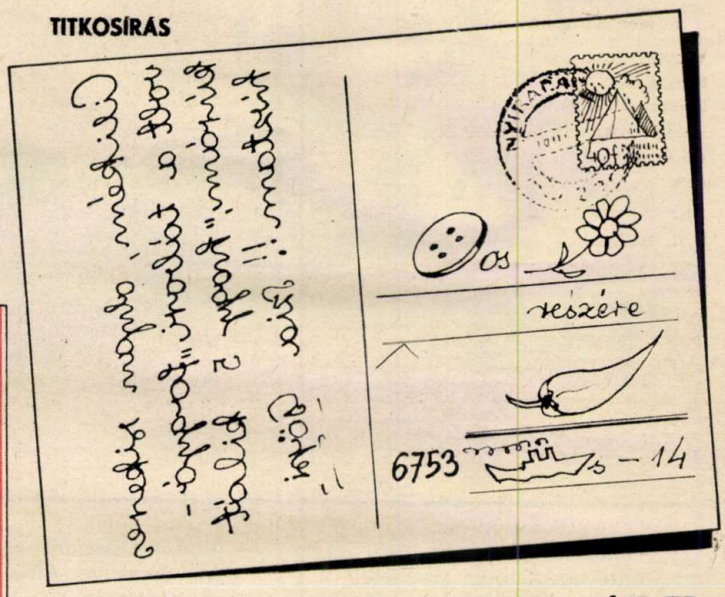

TALÁLD KI, mi lehet az a nagy titok, amit még a táborból írt egy tréfás kedvű lány a barátnőjének. A teljes megfejtéshez a cím is hozzátartozik!

A 29. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: Harmónium, lant, koboz, doromb, hárfa, tamburin, violadagamba, dob. **Őszi levelek:** i, k. **Az ábrán:** 60. **Mi ez?** Elemek. **Az élővilágban:** 1—10, 2—9, 3—8, 4—7, 5—6. **Ez a szegény turista:** fényképezőgép lencséjével. **Nyolc szekér:** 1, 7. **Üresen hagyott:** 12, 6, 3, 4, 4, 6, 2, 4, 24, 2, 2, 1, 6, 12, 2, 10, 6, 1, 15, 20, 24, 12, 15, 71. **Ránézésre:** 4.

AZ ÖT SISAK közül kettő teljesen egyforma. Melyek ezek?

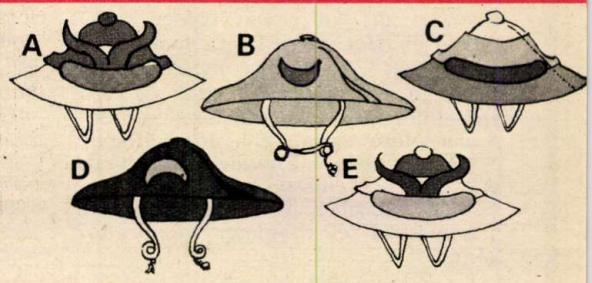

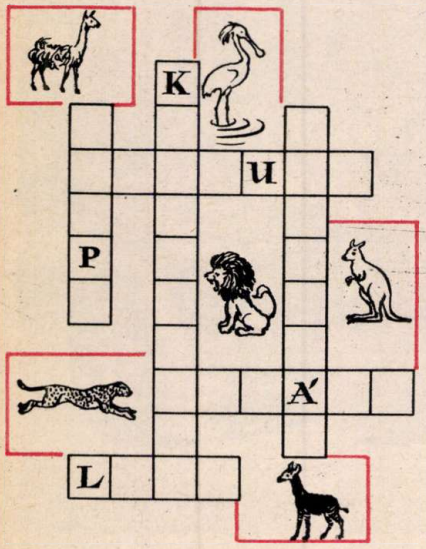

ISMERD FEL az állatokat és írd be a nevüket a megfelelő sorba, amely nem mindig az adott állatt mellett található. Ne ijedj meg, így nem lesz nehéz megfejteni.

NYERTESEK

A 28. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Felhős György, Károly Mária, Laczkó István, Ladjánszky Katica, Orczy Nóra, Budapest; Balassa Hajnalka, Dombóvár; Bocsa Zoltán, Kál; Bálint Imre, Várpalota; Földesi Attila, Nyíregyháza; Kondor Csaba, Bátorliget; Nagy Edina, Bánokszentgyörgy; Molnár Erika, Szada; Sopron; Szeli Rita, Acsalag; Takács Ágnes, Ópályi; Tóth Attila, Hajdúszoboszló; Tóth Irén, Diósberény; Végh Szilvia, Parragh Csaba, Felsőlövér; Vígh Enikő, Szegvár; Villám Bettina, Siklós.

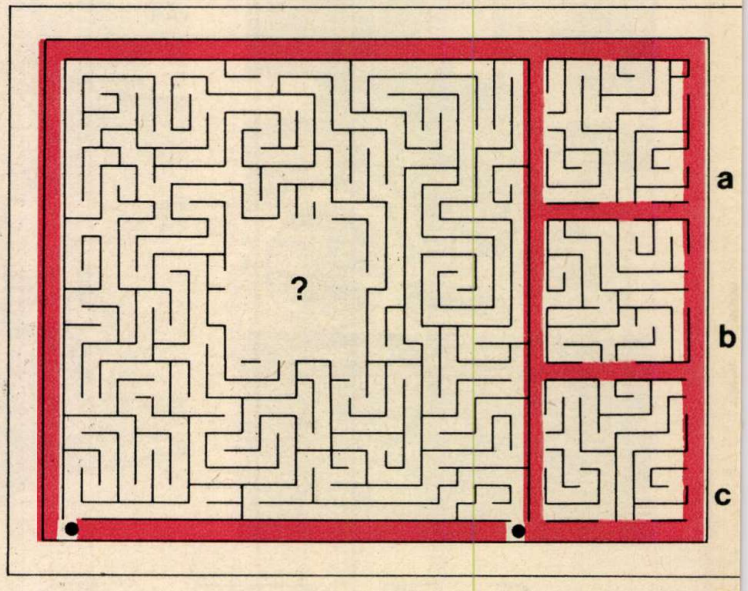

AZ ÚTVESZTŐ ALJÁN levő egyik ponttól a másikig csak úgy juthatsz el, ha a mellette levő három részlet egyikét a szabadon hagyott területre helyezed. De melyiket?

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be!
Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.
Beküldési határidő: november 28.

Rejtvényünkben hazánk néhány nagy üzeméről lesz szó.

VÍZSZINTES: 1. **Az ország legnagyobb gyára, számos részleggel rendelkezik.** 11. Kuba fővárosa, eredeti nevén. 12. Becézett női név. 13. Valaminek a megtartására fogadkozik. 14. Virág „teszi" tavasszal, nyáron. 16. Kettőzve, így fenyítik a kisbabát. 17. Levelet küld. 18. Vonatkozó névmás. 19. O. E. 21. **Vácon van a telephelye a D... Cement és Mészműnek.** 24. Aprópénz volt az ókori Rómában. 25. Ilona becézve. 27. Zúgó egynemű betűi. 28. Kiejtett betű. 30. A fémek egy csoportja. 32. Börtönhelyiség. 34. Színművész (István). 35. Összemázolja.

FÜGGŐLEGES: 1. **Nagy gyógyszeráru gyárunk, Budapesten működik.** 2. SAG. 3. Az egyik étkezés. 4. Gyógyüdülő a Mátra aljában. 5. Spanyol, norvég és olasz autók betűjele. 6. Szolmizációs hang. 7. Veri. 8. Becézett női név. 9. Női név. 10. Kicsoda? 14. Var kevert betűi. 15. **Nagy vegyi üzemünk a ... Vegyi Kombinát.** 17. Fehérnemű. 20. Keverék. 22. Fa az eledele, ford. 23. Kívül, tájszóval. 26. Madách keresztneve. 29. Kést fen. 31. Jég, de a fagyi neve is németül (EIS). 32. Tengeri emlős. 33. Lenézi páratlan betűi. 34. **Világítótesteket gyárt ez a külföldön is jól ismert gyárunk.** 35. Belga és luxemburgi autók betűjele.

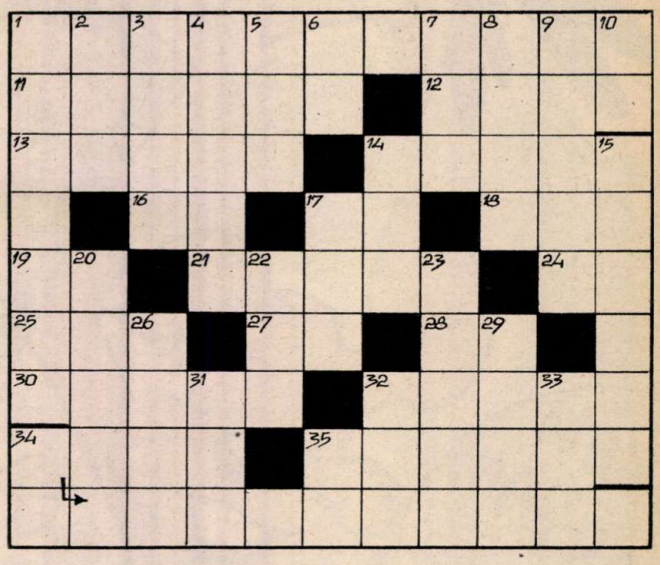

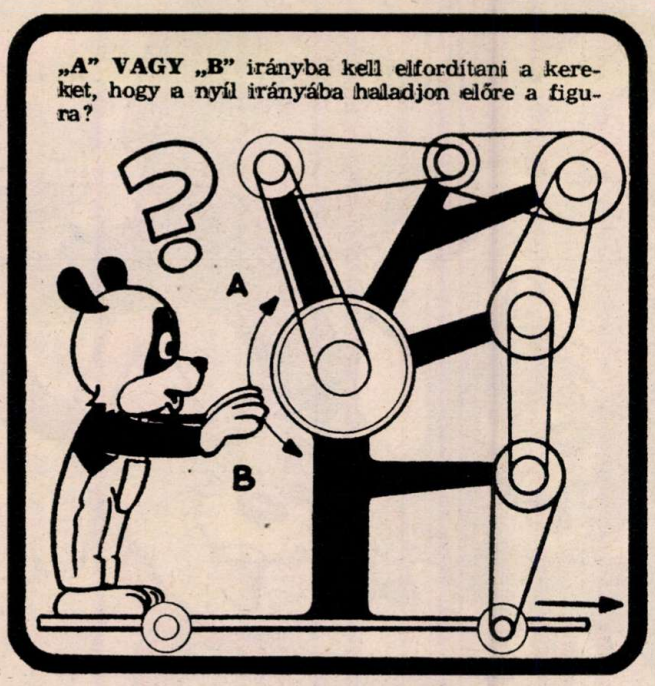

BETŰREJTVÉNYEK

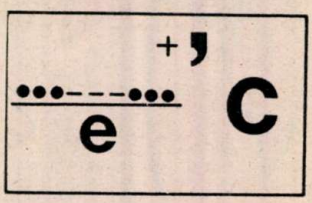

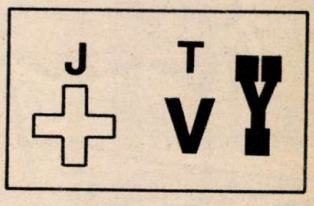

CSAK RÁNÉZÉSSEL állapítsd meg, melyik nyíl haladt a fán keresztül.

HÁNY KÜLÖNBSÉG van a két rajz között?

MÉG NÉHÁNY NAP ÉS KAPHATÓ A

PAJTÁS Pinagazin Pif